

PROGRAMA BCN
INTERCULTURALITAT
MEMÒRIA 2020

Programa BCN
Interculturalitat

Ajuntament de
Barcelona

Índex

INTRODUCCIÓ	5
I. UNA APOSTA PER LA INTERCULTURALITAT	6
1. Ecosistema intercultural de la ciutat	6
2. El nou Pla Barcelona Interculturalitat (2021-2030)	6
3. Apropament a l'enfocament intercultural	7
II. EL PROGRAMA BCN INTERCULTURALITAT: MISSIÓ I OBJECTIUS	9
III. ACCIÓ GLOBAL PROGRAMA BCN INTERCULTURAL 2020	10
1. Prioritats i objectius assolits el 2020	10
1.1. Dades globals PROGBI 2020	10
IV. ACCIÓ DEL PROGRAMA PER LÍNIES DE TREBALL	18
1. Espai Avinyó - Llengua i Cultura	18
1.1. Què s'ha fet aquest 2020?	18
1.2. Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball.....	29
1.3. Reptes de futur	34
2. Estratègia BCN Antirumors	36
2.1. Què s'ha fet aquest 2020?	37
1.2. Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball.....	52
2.3. Reptes de futur	57
3. Formació Intercultural	60
3.1. Què s'ha fet aquest 2020?	60
3.2. Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball.....	67
3.3. Reptes de futur	71
4. Impulsem la Interculturalitat.....	73
4.1. Què s'ha fet aquest 2020?	73
4.2. Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball.....	81
4.3. Reptes de futur	83
5. Comunicació Intercultural	86
5.1. Què s'ha fet aquest 2020?	86
5.2. Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball.....	95
5.3. Reptes de futur	99
V. REPTES DE FUTUR.....	100
VI. ANNEXOS	101
• ANNEX 1. Estratègies i metodologies de treball	101
• ANNEX 2. Entitats subvencionades	107
• ANNEX 3. Ressò mediàtic als mitjans de comunicació.....	112

INTRODUCCIÓ

Aquesta memòria recull el treball que s'ha fet des del Departament d'Interculturalitat i Pluralisme Religions en termes interculturals a través del seu Programa BCN Interculturalitat (PROGBI) i les seves línies de treball al llarg de 2020.

▲ Espai Avinyó – Llengua i Cultura

▲ Estratègia BCN Antirumors

▲ Formació Intercultural

▲ Impulsem la Interculturalitat

▲ Comunicació Intercultural

Vol donar compte del compromís pel treball intercultural a la ciutat, on cada vegada cobra més importància el treball transversal, territorial, la creació de sinergies tant dins del PROGBI, és a dir entre les seves línies de treball, amb el Departament com amb altres actors i sectors clau de la ciutat.

Per altra banda, vol donar compte també de la importància del treball a llarg termini, de la consolidació d'algunes actuacions que sens dubte contribueixen a la incorporació transversal i territorial de la perspectiva intercultural als diferents àmbits de la ciutat, **on el context amb el qual treballem cobra cada cop més importància** en la consolidació de la pràctica i l'acció intercultural.

El 2020, per altra banda, s'ha fet un esforç important per continuar millorant les estratègies d'aterratge de la perspectiva intercultural, que ja s'estaven treballant des de fa temps, i, malgrat la situació de crisi sanitària global que ha portat a fer una sèrie de modificacions i reformulacions de les accions del PROGBI, ha estat **un any d'aprenentatge important per tal de generar metodologies**, pautes, recomanacions a fi d'incorporar de forma més acurada i amb profunditat la perspectiva intercultural com a Programa, però també com exercir per tal de transmetre i compartir aquesta forma de treballar.

Cal destacar, tal com s'esmentava anteriorment, que el 2020 ha estat un any complex davant la covid-19. El Programa, no obstant, s'ha adaptat a la situació, reconvertint gran part de la seva actuació al format en línia per tal de no aturar la seva activitat, i això ha permès generar nous formats, tractar noves temàtiques i establir noves col·laboracions, fet que ha permès mantenir l'augment progressiu anual de les accions totals del PROGBI. Així mateix, aquest període ha permès un treball més intern de cara a revisar i reflexionar sobre les maneres de treball del Programa mateix i, especialment, amb altres actors de la ciutat que així ho demanaven.

Des del Comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religions es vol compartir la feina feta enguany i que d'alguna manera pugui servir com a eina orientativa per a les professionals que volen treballar des d'un enfocament intercultural.

I. UNA APOSTA PER LA INTERCULTURALITAT

1. Ecosistema intercultural de la ciutat

Barcelona és una ciutat diversa i plural on hi conviuen persones de diferents contextos i orígens culturals. Efecte d'aquesta diversitat és la conformació d'una identitat plural, en tant que la ciutat actua de punt de trobada entre persones i col·lectius amb una àmplia diversitat sociocultural.

Segons dades del 2020, hi ha un total de **463.857 persones nascudes a l'estranger** que representen el **27,8 % del total de la població** resident a la ciutat¹. Aquesta dada no incorpora, tanmateix, els fills i filles de persones migrades que ja han nascut a l'Estat espanyol. Així mateix, la diversitat sociocultural no es limita solament al fet migratori sinó que engloba altres diversitats com la que aporta el poble gitano, que és una població històricament invisibilitzada i marginalitzada, tot i la riquesa que aporta.

A més a més, com a resultat d'aquesta població plural deriven diversitats vinculades al fet religiós, amb un total de **510 centres** de culte de **25 confessions** diferents que conviuen a la ciutat². Així com el context plurilingüe que caracteritza Barcelona, amb més de **300 llengües** parlades³.

Davant d'aquesta realitat, l'Ajuntament ha fet una aposta decidida per implementar polítiques des d'una perspectiva intercultural adreçades a la construcció col·lectiva de la ciutat. Avançar en aquest objectiu, implica entendre la interculturalitat com a un procés dinàmic i en constant aprenentatge, com a un procés que vol una transformació social on es respecti la pluralitat cultural de la ciutat, on el racisme i la discriminació no tinguin cabuda a fi de donar resposta a les necessitats d'una societat en constant canvi.

2. El nou Pla Barcelona Interculturalitat (2021-2030)

Una de les accions importants dutes a terme en aquest passat 2020, i que no es pot deixar fora d'aquesta memòria per la importància i compromís polític que implica amb el treball intercultural, és l'elaboració del nou Pla BCN Interculturalitat (2021-2030). Si bé és una tasca que ha liderat el Departament d'Interculturalitat i Pluralisme Religiós, el Programa s'ha implicat principalment en el procés participatiu d'aquest nou pla.

Si fem un petit recorregut, a l'any 1997 l'Ajuntament de Barcelona elabora el seu primer pla de convivència i escull com a paraula definitòria conceptual la interculturalitat. L'any 2010 es va redoblar l'aposta de la ciutat amb el primer Pla Barcelona Interculturalitat, que definia un marc estratègic per a transversalitzar la perspectiva intercultural en el conjunt de polítiques municipals, en línia amb l'enfocament del Consell d'Europa.

---

¹ Per a més informació, es pot consultar l'últim informe sobre *La població estrangera a Barcelona* publicat al gener del 2020.

² Dades extretes de l'Oficina d'Afers Religiosos de l'Ajuntament de Barcelona.

³ Informe de Linguapax, 2019, *Diversitat lingüística i cultural: un patrimoni comú de valor inestimable*.

L'any 2020, després de 10 anys del primer Pla Barcelona Interculturalitat, s'inicia un procés d'elaboració d'un nou pla que doni resposta als reptes actuals, incorporant els aprenentatges d'una dècada de treball i adaptant-los als canvis socials.

L'actualització del Pla Barcelona Interculturalitat comença amb la creació d'un grup motor a nivell intern per fer seguiment estratègic del pla, alhora per garantir que la visió transversal està present al llarg de tot el procés, i també per treballar des del consens i la coherència amb les àrees prioritàries, tot tenint present la dimensió territorial. Així mateix, durant l'últim trimestre del 2020 es porta a terme un procés participatiu adreçat a professionals, entitats, persones expertes i ciutadania interessada. Es treballa a través de sessions en línia, entrevistes grupals, i una enquesta a la plataforma Decidim Barcelona amb l'objectiu d'identificar els principals reptes i les prioritats actuals i de futur per avançar cap a una ciutat més intercultural. Així com proposar i valorar línies concretes d'actuació per assolir els objectius i resultats previstos. Al llarg del procés, es van crear els següents espais de participació:

- ▲ 15 sessions de debat.
- ▲ 7 entrevistes grupals.
- ▲ Dinamització de la plataforma Decidim Barcelona.
- ▲ Elaboració i explotació d'una enquesta a través de la mateixa plataforma.

En total hi han participat **463 persones, 127 entitats, 51 equipaments i serveis municipals**, aportant en el seu conjunt **414 propostes** per al nou Pla Barcelona Interculturalitat.

Està previst presentar el nou Pla Barcelona Interculturalitat l'any 2021 amb un desplegament que durarà fins l'any 2030.

3. Apropament a l'enfocament intercultural

La mirada intercultural pren com a punt de partida la constatació d'una realitat socialment i culturalment diversa. Incorporar aquesta mirada a la tasca diària implica contribuir al canvi en les dinàmiques d'exclusió, discriminació, invisibilització i desigualtat que es donen envers determinats col·lectius, comunitats i persones de diversos orígens i contextos culturals, apostant d'aquesta manera per una ciutat veritablement intercultural que reconeix i respecta la seva riquesa i la complexitat d'una ciutat culturalment diversa.

La interculturalitat s'entén com un **procés transformador i com un model de polítiques públiques que ha de ser flexible**, a fi que pugui ser capaç de donar resposta a les necessitats de totes les persones que viuen a la ciutat i, per altra banda, ha d'estar sempre atenta als resultats que pot comportar la seva aplicació.

Entendre la interculturalitat des d'aquesta mirada, implica i exigeix no oblidar el complex entramat de significats i pràctiques amb tensions, divergències i convergències sobre la noció de diversitat cultural i aspectes clau per tal de proposar accions que facilitin la vida material de les persones i generar canvis i transformacions sobre aquells elements que obstaculitzen la construcció conjunta de societat.

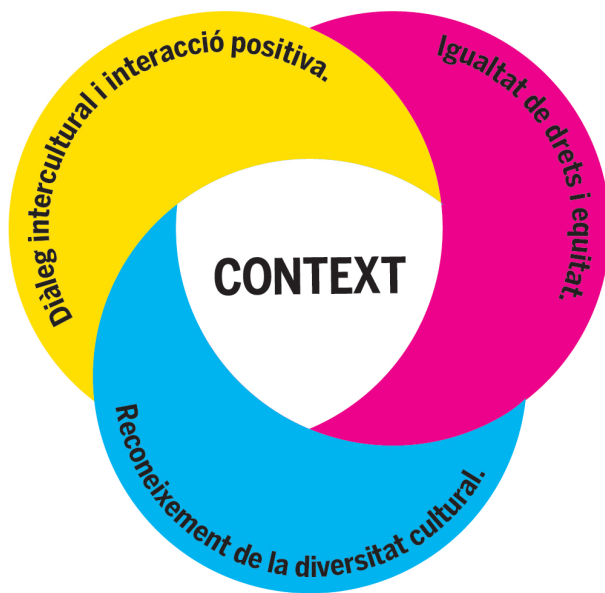
Ha de defensar i garantir els drets fonamentals i evitar la (re)producció de desigualtats socials, de discriminació, i on l'accés als diferents processos de construcció d'aquesta societat no sigui a canvi

de l'assimilació. Per tant, cal tenir en compte les relacions de poder en les quals es donen aquestes relacions interculturals, i l'estructura que les genera, **posant l'accent en l'acció local i de proximitat**, proposant accions constructives i de canvi, així com **fer pedagogia permanent** en l'acció més transversal.

El Departament d'Interculturalitat i Pluralisme Religios, a través del seu programa PROGBl, aposta per un treball on cal tenir **sempre en compte el context sobre el qual i amb el qual s'està treballant**. És el context el que ofereix les pistes per definir els tipus d'accions més adients d'acord a les característiques que té, de manera que és fonamental també tenir clar qui o quins en un moment determinat son el grup vulnerable dins del marc d'aquest context en particular.

Els principis de la interculturalitat

Treballar des de l'enfocament intercultural implica tenir en compte els principis de la interculturalitat: reconeixement de la pluralitat cultural, igualtat de drets i equitat, i el diàleg intercultural i interacció positiva, a l'àmbit de la ciutat, de districte i de barri.

Reconeixement de la pluralitat cultural.

Fomenta el reconeixement de les altres persones com a subjecte social, cultural i polític actiu i vàlid. Implica promoure el coneixement i la visibilització de la diversitat cultural en els diferents àmbits d'actuació, posant en valor els interessos i les necessitats. Aquest procés implica també aprofundir per un treball de recuperació i visibilització de la memòria dels barris de la ciutat.

Igualtat de drets i equitat.

Lluita per la igualtat i contra la discriminació a fi d'aconseguir l'equitat. La finalitat és garantir l'accés, en condicions d'igualtat, de totes les persones i col·lectius al procés de construcció comunitària sense demanar a canvi l'assimilació cultural.

Diàleg intercultural i interacció positiva.

Promou el diàleg en un nivell d'igualtat, entre tots els veïns i veïnes, independentment de l'origen, el context cultural o les creences religioses que tinguin, a través del foment de les relacions actives i de col·laboració. Resulta clau identificar els obstacles que impedeixen aquestes relacions i sostenir de manera respectuosa les dificultats i tensions.

II. EL PROGRAMA BCN INTERCULTURALITAT: MISSIÓ I OBJECTIUS

El Programa BCN Interculturalitat té la missió de **promoure la incorporació de l'enfocament intercultural en les polítiques públiques** de l'Ajuntament de Barcelona i d'impulsar accions, en col·laboració amb altres actors, en els àmbits de ciutat, de districte i de barri, en el marc dels principis de la interculturalitat: reconeixement de la diversitat, igualtat de drets i equitat, i diàleg intercultural/interacció positiva.

Els seus objectius són:

- ▲ Respectar la pluralitat cultural en tota la seva dimensió i complexitat.
- ▲ Crear i impulsar espais per fomentar el diàleg i les relacions interculturals.
- ▲ Generar oportunitats per construir projectes i accions interculturals compartits.
- ▲ Territorialitzar l'acció intercultural als diferents districtes i barris de la ciutat.
- ▲ Transversalitzar la perspectiva intercultural a les àrees i departaments de l'Ajuntament.

El PROGBI s'estructura entorn a 5 línies de treball, que a través de les seves accions donen resposta als diferents objectius que es planteja el Programa.

Comunicació intercultural

Estratègia comunicativa que contribueix en la creació d'un relat comú sobre la diversitat cultural de la ciutat de Barcelona, de manera flexible i en permanent construcció.

Espai Avinyó Llengua i Cultura

Espai de diàleg que fomenta el reconeixement de la diversitat cultural i promou l'intercanvi de coneixement i sabers a través de la programació d'activitats en diferents formats (conferències, itineraris, exposicions, etc.).

Estratègia BCN Antirumors

Estratègia que genera eines i recursos interculturals per desmuntar rumors, estereotips i discursos basats en imaginari racistes sobre la pluralitat cultural.

Formació intercultural

Línia formativa que permet apropar l'enfocament intercultural i els seus principis als diferents àmbits professionals i socials de la ciutat en funció de les necessitats i demandes detectades.

Impulsem la interculturalitat

Estratègia de transversalització i territorialització de l'enfocament intercultural als diferents districtes de la ciutat, així com als serveis i projectes que es duen a terme.

III. ACCIÓ GLOBAL PROGRAMA BCN INTERCULTURAL 2020

1. Prioritats i objectius assolits el 2020

Les accions que el PROGBI es va marcar com a prioritàries al llarg del 2020 són accions que obeeixen a **objectius permanents i a llarg termini**. En aquest sentit i a fi que s'entengui la seva acció, el PROGBI treballa en dues línies: per una banda, **una acció cap a fora**, orientada a treballar amb la ciutadania organitzada i no organitzada, és a dir, **amb i per a la ciutat** amb l'objectiu d'aprofundir en el treball entorn dels principis de la interculturalitat i debatre sobre aquests. I, per altra banda, **una acció cap a dins**, tota una feina **dins del mateix Ajuntament** amb l'objectiu de **transversalitzar** aquesta perspectiva als diferents àmbits, àrees i sectors de l'administració.

Els objectius específics d'aquest any 2020 del Programa, tenint en compte les dues línies d'actuació esmentades, són els següents:

1. Acció amb i per a la ciutat:

- ▲ **Consolidar, augmentar i impulsar** nous espais per fomentar el diàleg i les relacions interculturals, sensibilitzant en matèria intercultural i generant projectes i accions compartides amb altres actors clau de la ciutat.
- ▲ **Impulsar el desenvolupament de noves narratives o contranarratives** envers els discursos discriminatoris o racistes cap a determinades persones o col·lectius de la ciutat.
- ▲ **Consolidar l'acció intercultural** als diferents territoris de la ciutat, apostant per una nova forma de treball amb els diferents districtes i actors territorials, on el treball de procés i el context adquireixin una importància fonamental.

2. Acció transversal dins de l'Ajuntament:

- ▲ **Augmentar i consolidar** el treball transversal dins de l'Ajuntament, apostant per un treball més estructural i de fons, és a dir, aprofundir en el camí cap a un canvi institucional real en la incorporació de la perspectiva intercultural als diferents àmbits temàtics.

1.1. Dades globals PROGBI 2020

El Programa ha continuat fomentant i generant accions interculturals a la ciutat de Barcelona, tot i que la pandèmia global de la covid-19 ha afectat el seu desenvolupament normal. A continuació es mostrarà de manera quantitativa l'acció global del Programa BCN Interculturalitat que s'ha realitzat durant l'any 2020 a través de les diferents línies de treball. El següent quadre conté totes les accions que s'han fet cap a fora, amb i per a la ciutadania, i totes les accions a nivell transversal dins de l'Ajuntament; a excepció de les accions comunicatives que es mostren més endavant.

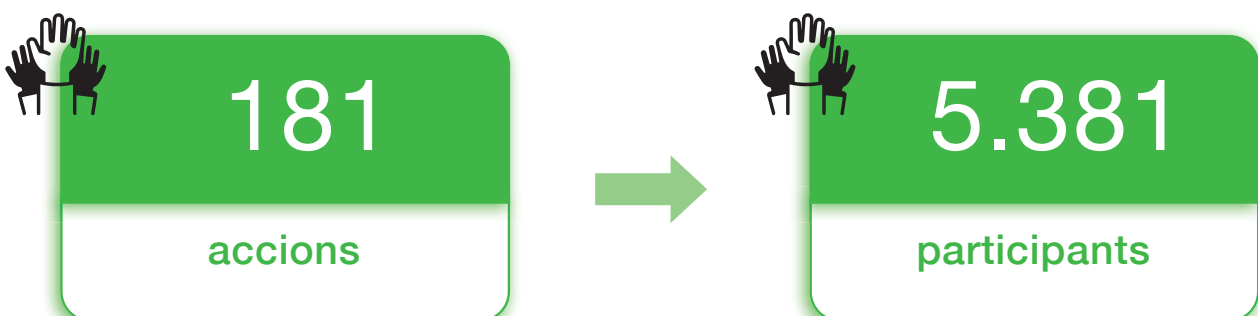
2020	Accions	Participants
Programa (general)	7	94
Espai Avinyó Llengua i Cultura	32	921
Estratègia BCN Antirumors	48	3.598
Formació Intercultural	21	507
Impulsem la Interculturalitat	73	261
TOTAL ACCIONS	181	5.381

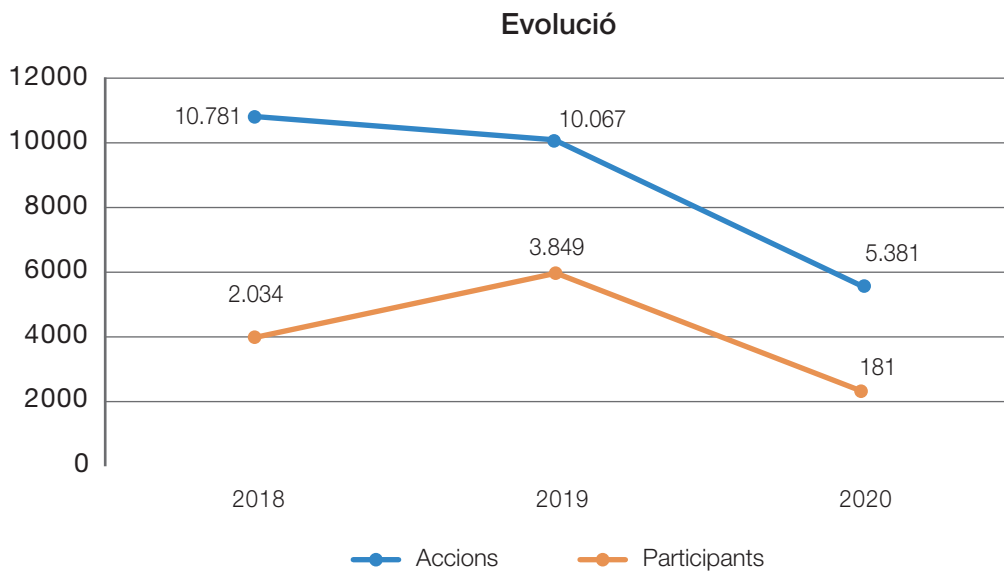
Cal aclarir que, en termes metodològics, aquest recull de les accions del Programa realitzades durant el 2020 responen a diferents formats; és a dir, contenen grans projectes i accions petites, accions puntuals i altres amb una lògica de treball de procés. Així mateix, el nombre de persones que han participat de manera directa o indirecta tenen diferents nivells d'implicació; algunes han contribuït a la seva producció, altres han participat com a públic interessat, etc. Per això mateix, cadascuna d'aquestes accions es desenvolupen amb més detall a l'apartat d'acció del Programa per línies de treball per tal de mostrar de manera clara i amb detall les accions concretes.

Quant a la categoria de Programa (general), es tracten les accions que s'han realitzat des del Programa que no formen part de cap línia de treball específica però que són fonamentals en el treball interrelacionat dins del Programa mateix. Aquest any no s'ha pogut realitzar cap presentació del PROGBI però s'han dut a terme les següents accions:

- ▲ Pla d'Actuació Municipal (2020-2023). El PAM és un procés participatiu que organitza l'Ajuntament de Barcelona per decidir col·lectivament i des de diferents sectors les polítiques prioritàries del seu mandat. Des del PROGBI s'ha donat suport per organitzar la sessió de "Polítiques públiques interculturals per una ciutat diversa i plural" on es van treballar diferents eixos: educació, memòria, cultura i participació. Van participar-hi 34 persones de diferents entitats que treballen o tenen un interès en l'enfocament intercultural.
- ▲ El Pla Barcelona Interculturalitat (2021-2030). Tal com s'ha explicat al capítol I, al 2020 es van complir 10 anys del primer Pla Barcelona Interculturalitat i es va començar a treballar per iniciar un procés de renovació on el Programa BCN Interculturalitat va formar-ne part activa.

Així mateix, tot i que moltes de les activitats previstes durant l'any 2020 es van haver d'anul·lar, especialment aquelles obertes al públic general, s'ha pogut mantenir un ritme constant d'acció sent el resultat un total de **181 accions** on han estat implicats un total de **5.381 participants**. Tanmateix, si fem una comparativa amb els anys anteriors es pot observar una dràstica baixada.

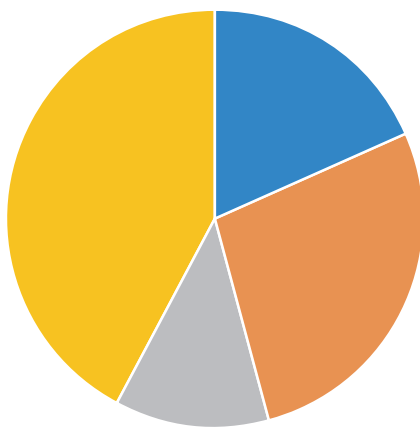
Aquesta baixada en el nombre d'accions i participants durant el darrer any, en comparació amb els dos anteriors, es deu, per una banda, a l'impacte que va tenir el confinament sobre l'acció global del Programa i, per una altra banda, perquè s'ha canviat el format de recollida de dades quantitatives a fi de mostrar de manera més clara l'activitat del Programa. Així mateix, també es tracta de donar un paper central a la línia de Comunicació Intercultural que és transversal i sovint queda invisibilitzada aquesta dimensió fonamental del Programa. Per això, a continuació es mostra un quadre específic que recull el nombre total d'accions comunicatives desglossades segons el mitjà i el format.

Accions comunicatives	2020
Entrevistes	9
Notícies	198
Butlletí	48
Vídeos	40
Xarxes socials	4.622
Suport a altres accions	40
TOTAL	4.957

Durant el 2020 la línia de Comunicació ha sigut fonamental per mantenir la interacció amb la ciutadania a través de les xarxes socials i altres canals de comunicació virtual. Per això, es pot observar com les xarxes socials han sigut el principal canal de comunicació cap a fora. Justament aquest any ha sigut urgent mantenir aquests canals de cara a oferir informació oficial a la ciutadania, tenint en compte l'enfocament intercultural. Es pot trobar més informació al respecte al capítol IV sobre l'acció del Programa per línies de treball.

1.1.1. Accions per línies

El gràfic següent mostra com la majoria d'accions s'han realitzat a través de la línia Impulsem la interculturalitat. Aquesta dada es deu a diferents factors. En primer lloc, la línia Impulsem és la que més feina realitza des de la lògica de procés, que pot sumar varies accions en un mateix procés. En segon lloc, dona suport a projectes territorials i subvencionats que es realitzen en els districtes i les entitats. I en tercer lloc, degut a la pandèmia, fa un treball més d'assessorament i acompanyament a diferents agents territorials i municipals, que les noves tecnologies ha permès desenvolupar amb normalitat. Aquest fet reforça la consolidació de l'acció intercultural dins de la pròpia estructura municipal i del teixit associatiu de la ciutat.

Accions per línia 2020

18%	Espai Avinyó
28%	Estratègia Antirumors
12%	Formació intercultural
42%	Impulsem

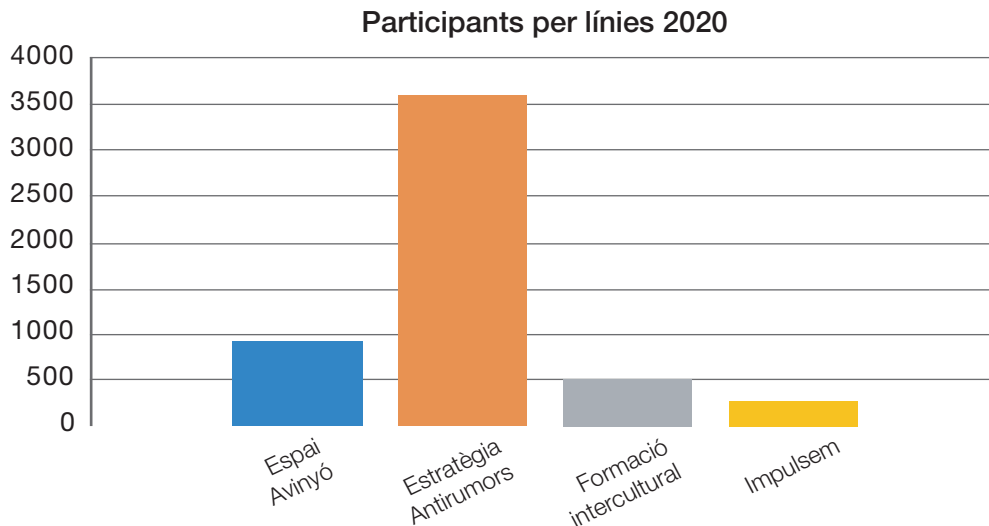
Així mateix, les altres línies s'han pogut mantenir a través d'un format virtual que ha permès el desenvolupament de les activitats de caire més lúdic i cultural. Tot i així, l'Espai Avinyó, que ofereix aquest tipus d'activitats, ha hagut d'adaptar-se a un nou context reconvertint les accions presencials a virtuals, després d'una breu pausa en la programació. Així com la línia de Formació que, tot i haver reconvertit algunes formacions en format en línia, a l'inici del confinament es van haver de suspendre les que estaven programades. En canvi, l'Estratègia Antirumors ha desenvolupat un treball híbrid, és a dir, accions més transversals en el cas de la primera i accions més amb lògica de procés en la segona. També va mantenir l'activitat d'acompanyament als grups de treball XBCNA de manera virtual.

Quant a les accions comunicatives, durant el 2020 la línia de Comunicació ha sigut fonamental per mantenir la interacció amb la ciutadania a través de les xarxes socials i altres canals de comunicació virtual. Per això, es pot observar com Twitter ha sigut el principal canal de comunicació cap a fora. Justament aquest any ha sigut urgent mantenir aquests canals de cara a oferir informació oficial a la ciutadania, tenint en compte l'enfocament intercultural.

1.1.2. Participació per línies

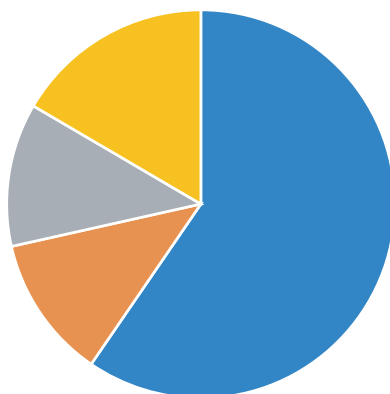
Quant a la participació, la línia que més persones ha implicat és l'Estratègia Antirumors, que, amb la capacitat de creació de la Xarxa BCN Antirumors, ha permès un contacte més directe amb el teixit associatiu i conèixer l'impacte de la pandèmia i el confinament sobre el territori i les entitats. Seguida-

ment, l'Espai Avinyó i Formació Intercultural han implicat menys gent en comparació amb l'Estratègia ja que van haver de suspendre accions obertes al públic. Tot i així, s'ha ofert espais formatius limitats per poder abordar amb profunditat diferents temes. A més, la virtualitat també imposa les seves pròpies dinàmiques, menys persones i menys temps, degut al cansament que suposen els espais virtuals. Per últim, la línia d'Impulsem la Interculturalitat és la que ha tingut menys participants ja que la major part dels projectes territorials es van aturar, així com processos de treball que estaven en marxa.

1.1.3. Tipus d'accions

Si es fa una valoració del tipus d'accions interculturals que s'han fet, es pot observar que més de la meitat (59%) han sigut accions liderades pel Programa BCN Interculturalitat mateix, tot i que el restant (41%) s'ha fet amb altres actors: territorials, entitats, departaments, etc. Producte també de la covid-19, moltes de les col·laboracions habituals i noves del PROGBI s'han aturat o bé es van anul·lar, i per tal de no aturar massa l'acció del Programa es van programar accions pròpies dirigides al públic general, com per exemple, les formacions o activitats virtuals de l'Espai Avinyó.

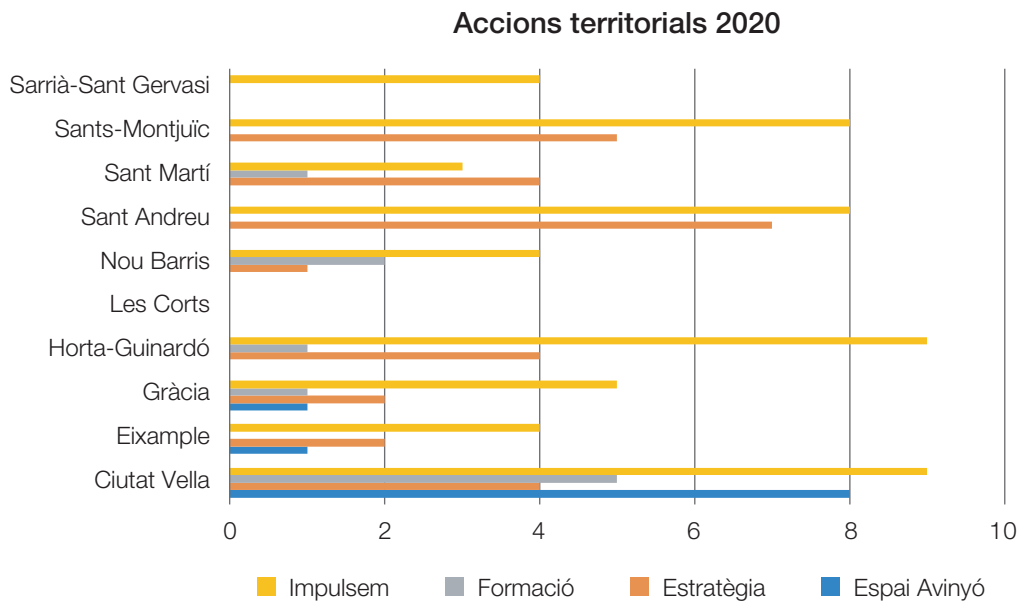

Tipus d'accions 2020

- 59% Pròpies
- 12% Territorials
- 12% Col·laboracions
- 17% Transversals

1.1.4. Accions per territori

Durant el 2020 s'observa que totes les línies del PROGBI han realitzat activitats o accions amb un caràcter territorial, és a dir, en un territori concret implicant a la seva gent, un dels grans reptes aconseguits aquest any. Tot i que hi ha una diferència notable entre elles, Impulsem i l'Estratègia Antirumors són les línies amb un impacte més territorial.

Així mateix, Ciutat Vella continua sent la principal acollidora de l'acció intercultural, en aquest cas, a través de totes les línies del PROGBI. Com a novetat, Sants-Montjuïc també es posiciona com un dels districtes prioritaris que té a veure amb el desplegament del Pla de Transversalització de la Interculturalitat que s'està portant a terme. Finalment, també cal destacar la feina realitzada a Sant Andreu i Horta-Guinardó a través dels serveis d'interculturalitat presents en aquests districtes.

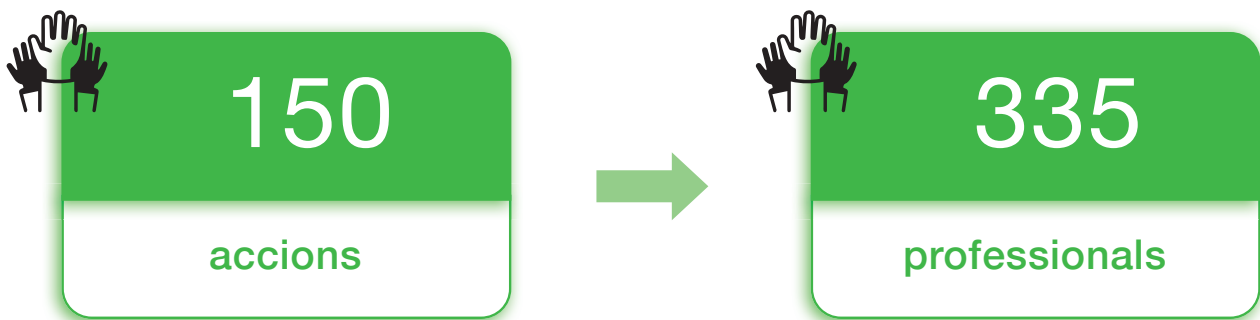
1.1.5. Col·laboracions amb el Programa

Un dels aspectes que ha anat canviant al llarg d'aquests últims anys, és que cada vegada es fan més accions en col·laboració amb altres actors i agents de la ciutat. Això és clau per aprofundir en el treball intercultural, tenint en compte que l'aposta que es fa perquè les accions tinguin més impacte és la construcció conjunta i la generació de sinergies. La implicació activa dels actors i agents que treballen directament amb la ciutadania és clau per avançar en aquest camí.

Si bé aquest any ha sigut més complicat generar accions en col·laboració amb altres, s'observa al gràfic del tipus d'accions que un 12% de les accions s'han realitzat conjuntament amb altres. Aquest any s'ha consolidat les maneres de treballar amb altres actors, especialment amb entitats, cedint l'espai i els recursos perquè puguin crear els seus relats propis, contribuint a generar un marc cultural basat en la pluralitat.

1.1.6. Accions transversals

Finalment, tal com s'ha comentat en diverses vegades, el treball a nivell transversal ha sigut una de les línies prioritàries de l'any 2020, de manera que suposa el 17 % de l'acció del PROGBI. Això suposa que la línia d'interculturalitat s'ha convertit en fonamental per altres àmbits estratègics: feminismes, educació, memòria democràtica, salut i un llarg etcètera. Es destaca així un total de **150 accions** a nivell transversal amb una implicació de **335 professionals**. Això implica que, el Programa BCN Interculturalitat es situa com a referent d'altres serveis i departaments de l'Ajuntament quant a la diversitat cultural i els reptes que genera en altres àmbits.

VALORACIÓ GLOBAL DE LES ACTIVITATS DEL PROGBI

Des del Programa BCN Interculturalitat s'aposta per una **revisió constant** de la seva feina, de manera que la valoració que fa el grup participant de les diferents activitats i accions programades és una eina fonamental per avançar en la consolidació de l'acció intercultural.

D'aquesta manera, la **valoració** general de les activitats i els projectes desenvolupats és **positiva** tal com es mostra a continuació:

▲ A nivell quantitatiu:

Els elements que millor s'han valorat quantitativament en les activitats ofertes són:

- Entre el 98 i el 100 % **recomanarien** les activitats.
- Entre el 80 i el 84 % afirmen que els continguts són molt útils.
- Entre el 77 i el 78 % consideren que els continguts tenen una **aplicació** pràctica.

Es destaca, així, la recomanació de les activitats, que ja és un pas important entre trobar interessant o útil una activitat i recomanar-la.

▲ A nivell qualitatiu:

Dins dels aspectes que es valoren positivament de les diferents accions dutes a terme es destaquen els següents:

- La qualitat i el plantejament dels continguts treballats o tractats; és a dir, temes interessants i poc abordats.
- L'expertesa dels facilitadors/es, ja que mostren un gran domini dels temes tractats, així com la claredat de les seves explicacions.
- L'impacte que té sobre el públic participants, ja que desperta interès, curiositat i motivació per continuar treballant les temàtiques ofertes.
- Finalment, hi ha un consens a permetre més temps per aprofundir en els temes tractats i generar més diàleg i debat amb el públic.

Aquí es destaquen, els suggeriments que fa el grup participant, ja que mostren un compromís amb els temes tractats i les ganes de continuar aprofundint.

En definitiva, tot i el context de la crisi sanitària que ha afectat el desenvolupament de projectes interculturals que ja estaven en marxa, l'acció del Programa s'ha mantingut a través de l'**adaptació i flexibilitat de les formes de treball**: reconvertint activitats a format virtual, generant espais de trobada per compartir com ha impactat la pandèmia als projectes i territoris, canalitzant algunes necessitats del territori, etc. Això és clau en el manteniment i consolidació del treball realitzat a la ciutat i els diferents territoris, ja que mostra un compromís recíproc, és a dir, de la ciutadania cap a l'acció intercultural com del Programa en escoltar i respondre a les necessitats de la ciutadania.

IV. ACCIÓ DEL PROGRAMA PER LÍNIES DE TREBALL

1. Espai Avinyó - Llengua i Cultura

L'Espai Avinyó – Llengua i Cultura és un dels projectes que forma el Programa BCN Interculturalitat, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona i en col·laboració amb el Centre de Normalització Lingüística de Barcelona.

Una ciutat plural i diversa com és Barcelona està en continu procés d'aprenentatge. Un procés en el qual l'intercanvi de sabers, coneixements i experiències ens porta a trobar punts en comú alhora que divergències. Per això, és fonamental ampliar mirades i generar espais de reflexió i diàleg on es pugui parlar obertament dels diferents temes que afecten com a societat des d'una mirada intercultural.

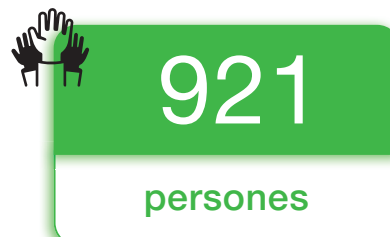
L'objectiu del projecte és ser un generador de punts de trobada que impulsin reflexions sobre el significat de viure en un context de pluralitat cultural, i sobre els reptes que això suposa, i aprofundir en l'aplicació de la perspectiva intercultural, amb una programació cultural que incorpori aquesta mirada mitjançant la visibilització i la posada en valor de les diferents manifestacions culturals, artístiques, filosòfiques, religioses, entre d'altres, presents a la ciutat.

L'Espai Avinyó ofereix una programació trimestral oberta i gratuïta amb l'objectiu de promoure el respecte a la pluralitat i les seves formes de representació a través de diferents expressions culturals i llenguatges artístics, i també ofereix d'altres accions que divulguen els principis de la interculturalitat a través de l'ús social de la llengua catalana, i que estan destinades, especialment, als aprenents de català.

Enguany, a causa de la pandèmia de la covid-19 i els seus efectes en la vida cultural de la ciutat, la programació de l'Espai Avinyó ha presentat una davallada en l'oferta d'activitats i conseqüentment en el nombre d'assistents. És per això que, en termes de producció, cal destacar l'excepcionalitat de l'any 2020, ja que, a raó de les recomanacions sanitàries de distanciament social, el projecte ha necessitat adaptar-se i repensar estils a partir d'una programació digital. Un canvi inèdit que, més enllà dels seus efectes quantitius, ha aportat resultats destacables com: la participació de ponents de més enllà de la ciutat de Barcelona així com la generació d'una sistematització de continguts digitals i un abast cap a nous públics.

1.1. Què s'ha fet aquest 2020?

Al llarg de l'any 2020 s'han ofert un total de 32 activitats, on han participat un total de 921 persones.

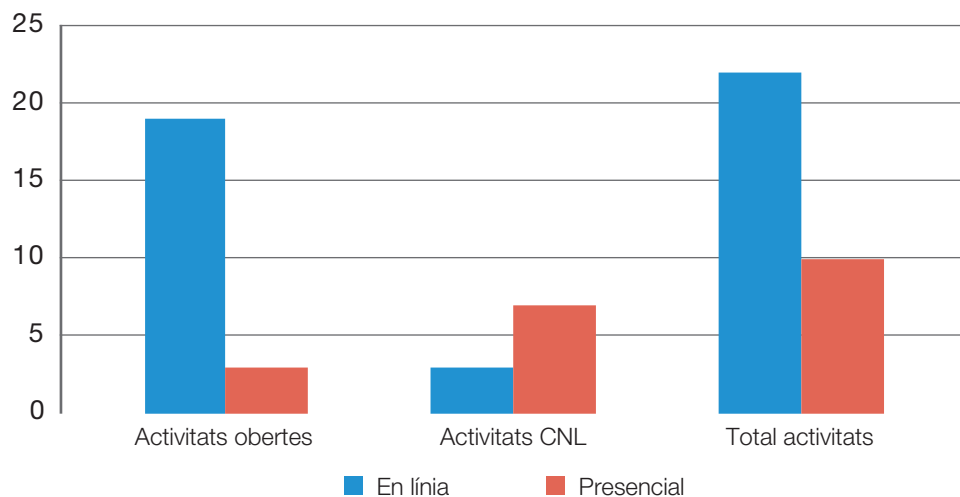

Espai Avinyó-Llengua i Cultura		2020
Assistència	Llengua Catalana	267
	Expressions culturals	654
	Total	921
Activitats programades	Llengua Catalana	10
	Expressions culturals	22
	Total	32

A nivell de format, d'aquestes 32 activitats s'han ofert 19 activitats en format en línia i 10 activitats presencials.

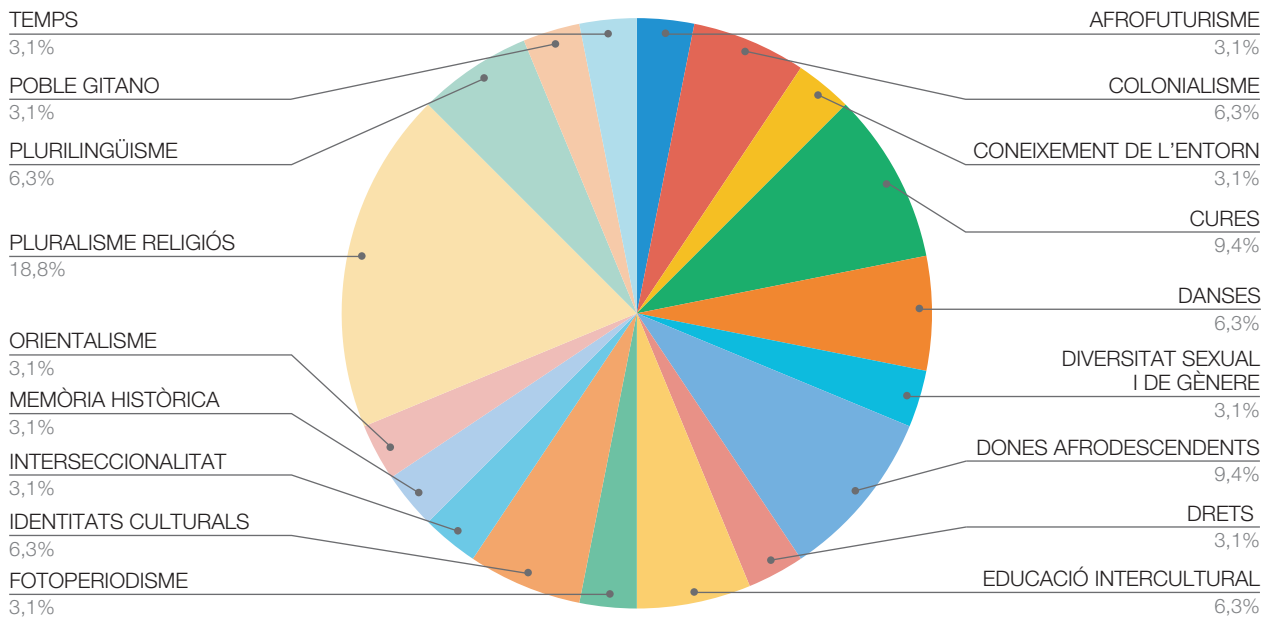

Tipologies d'activitats

Pel que fa a les temàtiques principals de la programació, s'observa un ventall ampli i divers de continguts, essent el pluralisme religiós el percentatge més destacable amb un 18,8% respecte al total.

Temàtiques

Després d'aquesta anàlisi quantitativa, convé explicar quina va ser la **lògica qualitativa de programació**, és a dir, com es va programar, quins continguts i accents es van prioritzar tenint en compte el servei que ofereix l'Espai Avinyó a la ciutat, fins i tot en un context de pandèmia.

En cada programació es presenta un recull d'activitats que busca l'equilibri entre formats (cicles, activitats de gran i petit format) i entre els vigents i principals eixos temàtics del Pla BCN Interculturalitat. Alhora, l'Espai Avinyó acull un públic destinatari divers i amb una estreta vinculació amb el context de la ciutat.

A més a més, durant el 2020 es va anar uns passos més enllà en relació amb els esforços de transversalització de la perspectiva intercultural en l'àmbit de la programació cultural dins l'Ajuntament de Barcelona:

- ▲ Per una banda, es destaca l'experiència amb el Centre LGTBI de Barcelona en la conceptualització i gestió coordinada del cicle ["Interculturalitat LGTBI. Diàlegs per una memòria plural"](#).
- ▲ Per altra banda, es van programar una sèrie d'activitats emmarcades en la [Biennial de Pensament Ciutat Oberta](#) promoguda per l'ICUB. Aquesta col·laboració va possibilitar obrir escletxes i generar debats interculturals en àmbits on sovint no es considera la perspectiva intercultural.
- ▲ Finalment cal mencionar la participació de l'equip tècnic de l'Espai Avinyó en formacions organitzades pel Programa BCN Interculturalitat. Unes formacions dirigides a personal tècnic de l'Ajuntament de Barcelona i per a equipaments culturals de la ciutat. Destaca el 2020 la formació feta al conjunt de l'àmbit de la programació i gestió cultural del districte d'Horta – Guinardó en col·laboració amb la línia de Formació Intercultural del PROGBI.

En el marc dels esforços per amplificar l'efecte, els públics i àmbits de treball de les activitats que l'Espai Avinyó ofereix a la ciutadania, a més a més de les **col·laboracions** puntuals que es realitzen de forma habitual amb institucions, entitats, equipaments i espais de proximitat vinculats amb la te-

màtica que es vol tractar en les activitats, a finals de l'any 2020, es van iniciar dues col·laboracions estratègiques que poden tenir molt d'impacte a nivell de visibilitat i treball en xarxa de l'Espai Avinyó:

- ▲ Amb el [CCCB](#), a través del seu servei de mediació, es van plantejar una sèrie de possibilitats de col·laboració en relació amb les exposicions, conferències, projectes educatius del Raval, tallers d'estiu amb joves, contactes amb ponents i festivals organitzats per aquest equipament cultural de la ciutat. En aquest sentit, es preveu concretar aquesta col·laboració durant el primer trimestre del 2021 amb el llançament d'un cicle de diàlegs per transversalitzar la perspectiva intercultural en el marc de les exposicions i els museus.
- ▲ Amb la [Xarxa de Ràdios Comunitàries de Barcelona \(XRCB\)](#), projecte de l'ICUB. La col·laboració amb la XRCB es duu a terme a diferents nivells: mitjançant l'accés a una plataforma radiofònica on allotjar i posicionar [continguts interculturals](#) amb perspectiva comunitària i territorial. I com a suport tècnic, en la difusió d'activitats i generació de processos creatius en format radiofònic com el de [Creació Jove](#), que s'explicarà en profunditat en l'apartat 1.2. *Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball.*

En relació amb els aprenentatges recollits al llarg de la programació, s'ha fet un especial esforç de **systematització de continguts, reflexions i experiències**. Gràcies a la facilitat d'enregistrament del format digital, materials com vídeos, cròniques i podcasts, han esdevingut essencials en la generació i difusió de continguts. Així doncs, donar recorregut i perdurabilitat a l'activitat de l'Espai Avinyó vol ser una pràctica a instaurar-se de forma contínua i que es fa visible a través del material descarregable: [memòria de programació trimestral](#).

Memòria de programació, continguts i recursos.
OCTUBRE – NOVEMBRE – DESEMBRE 2020

Bienal de Pensament 2020

- Tauleta rodona** 13.10
12 d'octubre de 1492: "La Conquesta del món"
Amb Nadia Hendi, Nicolás Jiménez, José Romero-Losacco, Remei Sipil i Miriam Hatibi.
Crònica · Vídeo · Podcast
- Funció teatral i espai de diàleg** 16.10
El cielo no tiene límites. Dones afrodescendientes i ciència.
Amb Maira Perik, Laia Muñoz, Zhenita Palomino i Fadima Diawara.
Crònica · Vídeo · Podcast · Entrevista
- Xerrada** 27.10
L'orientalisme en el diseg homoròtic.
Amb Diana Al-Rahmoun.
Crònica · Vídeo · Podcast
- Diàleg literari** 12.11
L'evangeli segons Ernesto Cardenal.
Amb Tània Peláez, José Ignacio González Faus, Arlen Centeno i Col·lectiu En Palabras.
Crònica · Vídeo · Podcast
- Conversatori** 26.11
On són les dissidències sexuals i de gènere gitanes?
Amb Miryam Amaya i Iñaki Vázquez.
Crònica · Vídeo · Podcast

Cicle Interculturalitat LGTBI

- Diàleg literari** 12.11
L'evangeli segons Ernesto Cardenal.
Amb Tània Peláez, José Ignacio González Faus, Arlen Centeno i Col·lectiu En Palabras.
Crònica · Vídeo · Podcast
- Conversatori** 26.11
On són les dissidències sexuals i de gènere gitanes?
Amb Miryam Amaya i Iñaki Vázquez.
Crònica · Vídeo · Podcast

Cicle Belles Arts: Músiques - Resistències

- Videofòrum** 11.12
Ku'dancin Afrobeatx presenta: Kuduro
Amb Ku'dancin Afrobeatx.
Crònica · Vídeo

Cicle Creació Jove

- Emissió de ràdio** 15.12
Vol.1 Identitats sonores.
Amb Ludoteca Musical Romani i Les fora, grup de teatre fòrum.
Crònica · Ludoteca.podcast · Les Fora.podcast · Jiser.podcast
- Cinefòrum** 17.12
Documental "Descendants"
Amb Atsè Macalou, Fátima Hamed, Hady Macalou i Maria Bouabdellah.
Crònica · Vídeo · Podcast

Activitats en col·laboració amb el Centre de Normalització Lingüística

- Teatre fòrum virtual** 10.11
Com va anar el teu confinament? Amb Catàrsia.
- Vista comentada** 26.11
World Press Photo 2020. Amb Heidi Ramirez.
- Taller literari** 30.11
Coneixem African Meninas. Lideratge femení en el Continent Africà. Amb Heidi Ramirez.

Col·laboracions:

CCCB, ICUB, XRCB, Espai Avinyó, Ajuntament de Barcelona, etc.

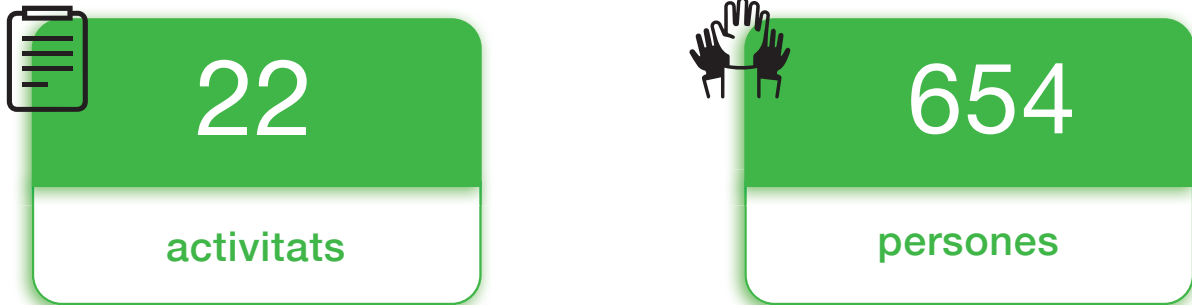
Durant l'any 2020 es va programar una sèrie de **cicles**. Aquests, conceptualitzats per oferir una programació cohesionada i amb un fil argumental propi, es va oferir un contingut sòlid, accessible, de reflexió i anàlisi, a través de diferents formats i metodologies.

El **treball de procés** va ser enguany una nova manera de treballar per poder transversalitzar la perspectiva intercultural en espais de creació jove, una acció que es comentarà de manera extensa en l'apartat d'eines i metodologies de treball.

A continuació, es detallen les accions de l'Espai Avinyó a través dels seus 3 grans blocs d'acció:

1.1.1. Programació d'activitats per promoure el (re) coneixement de la diversitat a través de diferents expressions culturals.

En aquest bloc, s'han produït 22 activitats, 19 de les quals van ser en format en línia, amb una assistència total de 654 persones.

Aquesta tipologia d'activitats contempla taules rodones, diàlegs, cinefòrums, activitats artístiques, etc., i va encaminada a fer visible i donar a conèixer el pluralisme cultural present a la ciutat, entenent que el coneixement és el primer pas cap al respecte d'aquesta pluralitat cultural present a la nostra ciutat.

En relació amb els continguts que han configurat la programació d'enguany, aquests tenen a veure amb diferents formes de treballar i amb fórmules de programació que han permès **generar espais de diàleg i trobada** que impulsin reflexions sobre què implica la diversitat cultural amb esperit crític i constructiu, **contribuir a la generació d'imaginariis culturals diferencials**, plurals i diversos, i **fer pedagogia** sobre el funcionament de les desigualtats d'accés i representació als espais públics, processos de creació, producció i circuits artístics així com en la programació d'activitats socioculturals i de difusió de sabers, entre d'altres.

En aquest sentit, l'any 2020, es van realitzar tres activitats que giraven entorn al debat i la reflexió que suscita l'educació intercultural:

▲ [L'educació intercultural en diàleg: què en pensa l'alumnat?](#)

Activitat emmarcada en el cicle *L'educació intercultural en diàleg* iniciat des de l'Espai Avinyó el novembre de 2018 amb l'objectiu de generar reflexió entorn als límits i reptes del sistema educatiu. Enguany, l'alumnat de centres d'educació de Barcelona va compartir el seu punt de vista.

▲ [Una aproximació al model d'una escola intercultural](#)

Taula rodona a mode de tancament del cicle *L'educació intercultural en diàleg*. La taula va comptar amb la representació dels ponents de cadascuna de les quatre sessions prèvies amb joves professionals de l'àmbit educatiu, famílies, professorat i alumnat.

▲ [Plurilingüisme al món educatiu](#)

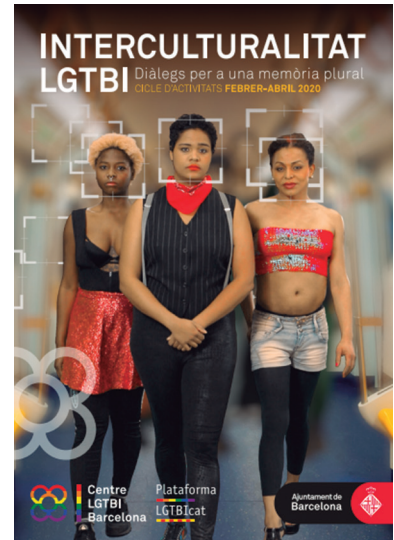
Activitat emmarcada en el Dia Internacional de les Llengües Maternes, on es van fer visibles els reptes de la comunitat educativa en un context de pluralitat lingüística. La taula va acollir experteses acadèmiques així com sabers de caire personal, des d'on poder situar el concepte de plurilingüisme en l'àmbit de l'educació i veure'n la seva relació amb la interculturalitat i els seus significats.

En aquest mateix enfocament d'incentivar el diàleg i la reflexió, en altre àmbit de gran rellevància, destaca:

- El cicle **"Interculturalitat LGTBI. Diàlegs per a una memòria plural"**, cicle que va ser dissenyat conjuntament amb l'equip del Centre LGTBI de Barcelona amb l'objectiu de construir una memòria plural de les lluites del col·lectiu, reflexionar i debatre sobre diverses realitats que afecten les persones LGTBI racialitzades o migrants de la ciutat.

Mitjançant diversos formats (xerrades, club de lectura, escriptura, taller audiovisuals), es van treballar qüestions com **l'impacte de l'homonacionalisme sobre la cultura LGTBI**, les lluites trans als països llatinoamericans; els feminismes negres, o la intersecció entre lesbianisme i negritud. Des de l'Espai Avinyó es van proposar dues activitats que, per motius de la pandèmia, es van haver de reprogramar en el 4t trimestre del 2020.

- L'orientalisme en el desig homoeròtic.** Xerrada sobre les implicacions que va tenir la producció cultural del Magrib en els anys cinquanta, en la construcció d'un imaginari orientalista que ha suposat la invenció d'estereotips i estigmes que han creat una imatge bastant generalitzada, incorrecta i negativa de les comunitats que conformen l'anomenat Orient. Aquests imaginaris estan presents en l'acadèmia, el cinema, la literatura, el desig i els conceptes de l'alliberament sexual.

Activitat organitzada conjuntament amb el Centre LGTBI de Barcelona

- On són les dissidències sexuals i de gènere gitanes?**

Conversa per fer homenatge a Miryam Amaya, activista trans kalí gitana, en el marc del quarantè aniversari de la primera manifestació LGTBI a l'Estat espanyol, que va tenir lloc a la Rambla. Així com reflexionar sobre la realitat i la invisibilització de les dissidències sexuals i de gènere gitanes en la memòria de les lluites LGTBI dominants.

La irrupció de la pandèmia a finals del primer trimestre del 2020 va obligar a fer una aturada en la programació habitual de l'Espai Avinyó. Durant aquest període d'incertesa, es va decidir ajornar o repensar algunes activitats. En aquest context, es va fer un treball intern d'autoformació i adquisició de noves competències tècniques i tecnològiques per tal de facilitar l'adequació de les activitats i no perdre l'oportunitat de continuar oferint espais de diàleg intercultural.

Activitat realitzada conjuntament amb l'Oficina d'Afers Religiosos

En aquest exercici d'adequació i d'escolta activa del que estava passant en aquell moment, es va proposar, en col·laboració amb l'Oficina d'Afers Religiosos (OAR), el cicle d'activitats virtuals *El novè mes de l'any: el ramadà* amb l'objectiu de connectar amb una de les celebracions més importants per a la comunitat musulmana de la ciutat: el Ramadà.

Per fer-ho, es van realitzar les següents intervencions, en format de vídeo i amb la participació de:

- ▲ [Uassima Boutaliss](#), portaveu i encarregada de comunicació del Centre Cultural Islàmic de Sants.
- ▲ [Ahmed Nassen El Aloui](#), membre de l'entitat Joventut Multicultural Musulmana. Multicultural Musulmana.
- ▲ [Cristina Vilaplana](#), membre de l'Associació de Dones Musulmanes a Catalunya.
- ▲ [Houassin Labrass](#), islamòleg, president de l'Institut Teològic d'Estudis Islàmics (ITEI), professor d'àrab i director de la revista digital Alkalima.

Finalment, en el marc del cicle l'OAR #desdecasa, es va convidar a posar en diàleg a aquestes quatre veus integrants de les comunitats musulmanes de Barcelona. El [debat](#), després d'una introducció a l'islam i a la celebració del Ramadà, va tenir lloc al voltant dels diversos sentirs i significats del Ramadà dins l'islam i la rellevància de la seva pràctica en la vida comunitària, especialment en el nostre context i en el marc de la pandèmia de l'actual crisi sanitària.

Seguidament, i tenint en compte que la pandèmia continuava restringint les possibilitats de realitzar activitats presencials, es van afegir a la programació dos nous cicles en format virtual:

El cicle ["Els divendres de l'Espai Avinyó"](#) va ser un cicle de tres activitats protagonitzades per artistes habituals de l'Espai Avinyó, que van compartir, a través de la música, la pintura i la dansa, la seva particular mirada entorn a la pandèmia i el confinament:

▲ [Imaginaris afrofuturistes: un viatge musical](#)

De la mà de la selectora musical **Maguette Dieng**, es va fer un elogi a la imaginació per dibuixar sense límits la incertesa del futur immediat des d'una cosmovisió afrofuturista.

▲ [Pinzellades a distància](#)

L'artista pictòrica **Montserrat Anguiano** va compartir una conversa íntima i propera amb l'espectador, on es va reflexionar sobre el sentiment de buidor causat pel distanciament social.

▲ [Voguing: ball i resistència](#)

L'artista **Galaxia La Perla** va assenyalar com el llegat del *voguing* i la cultura *ballroom* posa de manifest les desigualtats socials i econòmiques de la comunitat LGTBI racialitzada, que s'articula de manera organitzada construint xarxes de suport i resistència migrant.

El cicle [Reflexions Urgents. Converses al voltant del \(des\)confinament](#) va ser un cicle de caire filosòfic i acadèmic, on les reflexions sobre el temps, els discursos sobre la malaltia i cures i l'anàlisi interseccional sobre el treball sexual en un context de confinament obligatori, van ser objectes de reflexió i debat per tal de no perdre l'oportunitat d'analitzar des d'una perspectiva intercultural el context que s'estava vivint.

[Les concepcions del temps](#)

Conversa que va oferir una aproximació filosòfica entorn de diverses cosmovisions de la noció del temps, una qüestió que va esdevenir central en l'època de pandèmia i aïllament social.

[Història\(es\) de malaltia i cures](#)

Reflexió no solament des de la perspectiva mèdica o bioètica, sinó també, des de la perspectiva dels mitjans de comunicació, del dret, la política, la filosofia i l'art. També es va plantejar la qüestió sobre com i des d'on es narren les memòries de la covid-19 i el pes que tenen les cures com a forma de resistència a la història mèdica.

[La reproducció de les absències](#)

Conversa que va intentar respondre, des d'una mirada interseccional: De quina forma han estat presents les treballadores sexuals en les polítiques de mitigació dels efectes de la pandèmia?

En tornar de l'estiu, i encara amb restriccions sanitàries, la **Biennial de Pensament Ciutat Oberta** va ser l'oportunitat per relançar la programació de l'Espai Avinyó amb dues propostes de diàlegs que pretenien abordar amb reflexions interculturals els quatre eixos temàtics d'aquest any: ciutat, democràcia, tecnologia i futur.

[12 d'octubre de 1492: La conquesta del món](#)

Taula rodona amb les perspectives llatinoamericana, àrab, afrodiàsporica i gitana sobre la memòria històrica de la ciutat i quins límits democràtics té aquesta memòria si no es fa una revisió crítica del relat oficial.

“El cielo no tiene límites”: Dones afrodescendents i ciència

Funció teatral i espai de diàleg il·lustrat en la biografia de la matemàtica afroamericana Khaterine Johnson. La reflexió es va traslladar al context català i espanyol on es va posar de manifest la masculinització del coneixement científic i tecnològic, així com la manca de visibilitat de les dones afrodescendents en aquests àmbits.

CIUTAT OBERTA
BIENNAL DE PENSAMENT

Del 13 al 18 d'octubre de 2020

biennialciutatoberta.barcelona
#biennialdepensament

La programació de l'any va seguir configurant-se amb la inauguració de tres nous cicles, concebuts per atendre la necessitat d'ampliar públics i generar formats distesos que possibilitin el diàleg intercultural sense perdre potència en el contingut:

- ▲ **Diàlegs literaris:** promou, en un format distès, lectures compartides de textos d'escriptores i escriptors de diverses geografies, històries i línies de pensament que ens facilitin establir un diàleg amb altres realitats, temps i formes d'entendre el món des de la literatura. En la primera edició es va fer homenatge a la vida i obra d'[Ernesto Cardenal](#).
- ▲ **Balls·Músiques·Resistència**, hereu del cicle “Els Divendres de l'Espai Avinyó”, va ser una aposta en la generació de material audiovisual propi on poder visibilitzar i connectar els balls i les músiques que s'estan ballant a la ciutat per part de comunitats diaspòriques. Enguany el cicle es va encetar amb [Kuduro](#).
- ▲ **Creació Jove**, va néixer per recolzar i visibilitzar en clau de procés la creació jove de caràcter intercultural de la ciutat amb l'objectiu de generar espais d'autorepresentació. La ‘Ludoteca musical romaní’ i ‘Les fora’, van ser protagonistes de la primera edició [Vol. 1 identitats sonores](#).

En la programació de l'Espai Avinyó hi tenen cabuda propostes i formats culturals que tenen lloc a la ciutat i que estan vinculades amb temàtiques des d'on incloure la perspectiva intercultural. En aquest sentit, l'Espai Avinyó es vol percebre com a altaveu, com a espai de referència des d'on poder suggerir i presentar iniciatives, sempre cuidant l'autorepresentació i els llocs d'enunciació d'experiències i experteses. Un exemple d'això, i com a proposta de tancament de l'any, va ser la presentació del documental [Descendents](#), una programació pensada precisament per posar en primera plana la veu dels joves, fills i filles de persones migrants.

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

DESCENDENTS

Cinefòrum

Ponents: Aisse Macalou, Hady Macalou, Fàtima Hamed Loukili.

Condueix: Maria Bouabdellah.

Dijous 17 de desembre, a les 18:00.

Activitat virtual per zoom.

Inscripcions a: espaisinterculturals@bcn.cat

Amb la col·laboració de:

1.1.1.1. Valoració de les activitats d'expressions culturals

Dins de la valoració qualitativa de les activitats per part dels i les assistents, destaquen:

▲ Raons per les quals recomanarien l'activitat.

- *Tema interessant i se'n parla poc.*
- *Hauriem de conèixer nous referents.*
- *És totalment necessari escoltar la veu dels joves racialitzats o d'origen estranger per a adonar-nos del racisme que existeix i posar-nos-hi seriosament!*
- *Per la capacitat que té per fer pensar...*
- *Porque ofrece diferentes puntos de vista a propósito de la construcción de la memoria colonial.*
- *Perquè ens permet conèixer realitats que no imaginàvem.*
- *Recomendaría esta actividad porque es esperanzadora y edificante.*

▲ A la pregunta: què t'ha aportat la temàtica, destaquen:

- *Contribuir a crear una visió més holística de les pandèmies a nivell global i a través del temps i observar com reacciona la humanitat davant això.*
- *Molta riquesa, ja que a l'abordar-se des de tants pobles diferents (un encert que hi hagués el poble gitano) fa que vegis què s'ha fet per sobreviure als colonialismes i als abusos de poder.*
- *M'ha donat a conèixer el paper de les dones afrodescendents en àmbits com ara la ciència.*

▲ Observacions i suggeriments de millora

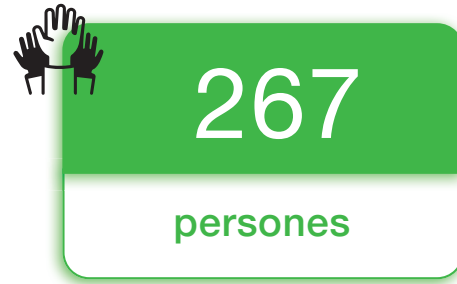
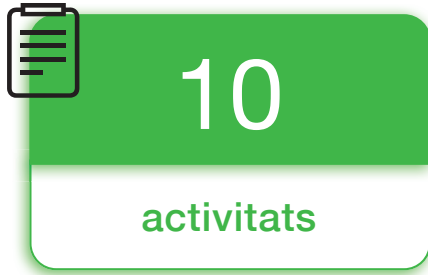
- *Me hubiera gustado que el público hubiera tenido espacio para verse y compartir ideas.*
- *Desde mi perspectiva faltó tiempo para la discusión.*
- *Dar más importancia al debate entre exposiciones y con el público.*

En relació amb les observacions i els suggeriments de millora cal tenir en compte la dificultat que implica garantir la participació de les persones assistents en els espais de diàleg virtual, no obstant això, es tindrà en compte a l'hora de pensar en noves propostes d'activitats en aquest format.

1.1.2. Programació d'activitats per promoure el (re)coneixement de la diversitat a través de l'ús social de la llengua catalana

Aquestes són activitats que promouen el reconeixement de la pluralitat cultural a través de l'ús social de la llengua catalana. Estan dissenyades per a grups reduïts i fonamentalment per a persones que aprenen català: alumnes del Consorci de Normalització Lingüística de Barcelona (CNL), Voluntariat per la Llengua, Coordinadora per la Llengua, alumnes d'entitats i equipaments, entre d'altres.

En aquest 2020, l'Espai Avinyó va oferir un total de **10 activitats** per fomentar la interculturalitat a través de la llengua catalana, entre tallers, visites guiades i d'altres activitats, amb una assistència total de **267 persones**.

Per altra banda, es destaquen altres propostes per la seva temàtica i formats:

- ▲ **Amb les nostres mans creem el món: Les cures i el treball de la llar**, es va dur a terme al llarg de dues sessions i a porta tancada, per tal de garantir un **entorn de seguretat per reflexionar des de les cures i l'autorepresentació**.

Aquesta va ser una **col·laboració amb la delegació del CNL de Ciutat Vella**, on es va oferir una proposta especialment dissenyada per a les alumnes filipines estudiants de català. Una iniciativa que, considerant la realitat social de les alumnes com a treballadores de la llar, va oferir-los recursos vinculats als drets laborals, serveis socials i jurídics.

- ▲ **Les petjades de les dones**

Itinerari on es va treballar la **memòria històrica** vinculada als barris amb **perspectiva de gènere**. Un recorregut al llarg del barri de Sant Pere i el seu llegat històric, partint de les *revoltes del pa* del s. XVIII fins a les tancades migrants de la parròquia de Santa Maria del Pi.

- ▲ **Visita virtual comentada a l'exposició World Press Photo**

A través d'una visita virtual comentada, es va analitzar, en clau intercultural, els imaginaris, el contingut, les temàtiques i el format expositiu de l'exposició de fotoperiodisme World Press Photo 2020 acollida pel CCCB. La visita, a més a més d'enriquir la comprensió de la mostra, va proposar un espai de diàleg sobre els valors i els reptes del fotoperiodisme actual.

1.1.2.1. Valoració de les activitats pel foment de l'ús social de la llengua catalana

Es van rebre les següents valoracions entorn a les següents qüestions:

- ▲ **Raons per les quals recomanarien l'activitat.**

- *Lectura innovadora de l'exposició.*
- *Pel valor afegit de l'explicació tècnica i contextualitzada.*
- *Molt interessant, actual, activitat de reflexió, impactant.*
- *És necessari responsabilitzar-nos d'aprendre com conviure de manera respectuosa amb tothom, per això crec que un dels passos és conèixer la cultura i els personatges importants dels diferents col·lectius que formen la societat.*

- ▲ **A la pregunta: què t'ha aportat la temàtica, destaquen:**

- *Mirada intercultural.*
- *Una mirada molt interessant del context de les fotografies.*

- *Una nova visió de la fotografia.*
- *Veure com ha afectat la colonització europea, les seves conseqüències i figures femenines importants a l'Àfrica.*
- *La necessitat de tenir més informació.*

1.1.3. Exposicions interculturals

L'any 2020, l'Espai Avinyó va rebre l'encàrrec de conceptualitzar i produir l'exposició commemorativa dels 10 anys del Pla BCN Interculturalitat. Es va dur a terme un procés d'anàlisi, síntesi i visibilització entorn del que ha suposat impulsar polítiques interculturals de l'Ajuntament de Barcelona en la dècada 2010-2020.

L'experiència expositiva es va construir posant la ciutat de Barcelona al centre. A través d'un fil argumental que va donar especial protagonisme al diàleg entre el context de ciutat i les iniciatives associatives que aquesta contempla, l'exposició esdevé en si mateixa el reflex d'aquest mateix diàleg motivat per generar respostes entorn de la complexitat que la diversitat suscita en una realitat social com la barcelonina.

Així doncs, l'exposició va ser pensada per, a través de la mostra de casos reals envers a estratègies de territorialització i transversalització de les polítiques interculturals, assolir els següents objectius:

- ▲ Fer visible la necessitat i la importància d'apostar que treballin des d'un enfocament intercultural o que el tinguin en compte.
- ▲ Visibilitzar l'impacte territorial que han tingut les polítiques interculturals en aquesta última dècada.
- ▲ Visibilitzar l'aposta per transversalitzar la perspectiva intercultural a diferents àrees i departaments de l'Ajuntament.
- ▲ Visibilitzar la complexitat del pluralisme cultural de la ciutat de Barcelona i les particularitats dels seus barris.
- ▲ Donar a conèixer les iniciatives associatives i polítiques públiques que han intentat donar resposta a aquesta complexitat.
- ▲ Ser una eina metodològica i pedagògica del que implica treballar des d'aquest enfocament.

1.1.3. Catàleg d'exposicions i itineràncies

La demanda d'exposicions itinerants va quedar suspesa a raó del context de pandèmia per la covid-19. Tanmateix, per qüestions sanitàries, no va ser recomanable assistir el servei cedint exposicions del catàleg.

1.2. Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball

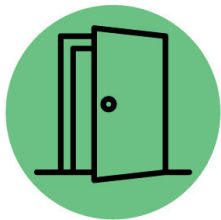
La metodologia de l'Espai Avinyó ha sigut sobre la base de sinergies i aliances estratègiques amb actors i agents de diverses procedències, experiències i experteses vinculades amb l'art, l'acadèmia i l'activisme, entre d'altres, per tal de prendre el pols del que succeeix als barris i districtes de

la ciutat i així oferir una programació ajustada a la realitat social i en clau de proximitat que tingui en compte els principis de l'enfocament intercultural.

A més a més, l'hàbit de fer-se preguntes permanentment i ser flexible a les ingerències del context va ser una premissa ineludible en la conceptualització i producció de cada activitat o iniciativa posada en marxa.

No obstant això, dues de les assignatures pendents de l'Espai Avinyó van ser, per una banda, la possibilitat de generar processos en clau intercultural i de forma territorialitzada i, per altra banda, generar una línia de treball continua on les realitats i vivències del jovent de la ciutat es posin en el centre i des de l'autorepresentació.

En aquest sentit, encara que la pandèmia va significar moltes limitacions a l'hora de continuar amb el ritme de producció habitual d'activitats, es va aprofitar el moment per engegar un procés on es van combinar aquests dos objectius: el cicle **Creació Jove**.

1. Punt de partida

El cicle "Creació Jove" és una aposta de l'Espai Avinyó per recolzar i visibilitzar la creació jove de caràcter intercultural i artístic de la ciutat a través de processos promoguts en primera persona i duts a terme per joves a nivell territorial.

En aquest sentit, es vol contribuir a l'objectiu de generar espais de diàleg i relació des de l'autorepresentació jove, entesos com a formes en què cada persona escull quan i com expressar-se als diferents espais on intervé.

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

ESPAI AVINYÓ

Ajuntament de Barcelona

CICLE. CREACIÓ JOVE
VOL.1. IDENTITATS SONORES

Emissió Ràdio Taula 12# طاولة

amb la *Ludoteca musical romaní*
i el grup de teatre *Les fora*.

Dimarts 15.12.20 / 17h
Inscriu-t'hi: espaiavinyo@bcn.cat

Un projecte en xarxa amb:

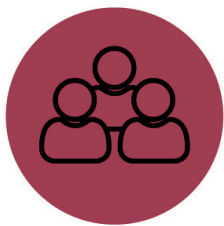
Quines preguntes van orientar el disseny d'aquest procés?

- ▲ Què i com està reflexionant i creant el jovent d'origens i contextos culturals diversos dels barris de la ciutat?
- ▲ Quins són els seus interessos o temàtiques que treballen?
- ▲ Quins són els llenguatges artístics usats?

- ▲ Quines són les condicions de possibilitat perquè el jovent trobi espais segurs i còmodes per crear de forma artística i des de l'autorepresentació?
- ▲ Quins tipus de suport necessiten?
- ▲ Quines preguntes es poden fer en clau intercultural sobre identitats, plurilingüisme, pluralisme religiós, memòries migrants, entre d'altres eixos de treball del Programa BCN Interculturalitat?

Aquestes preguntes es van traduir en els següents objectius:

- ▲ **Visibilitzar, donar suport i promoure** espais i processos de creació artística protagonitzats pel jovent de la ciutat.
- ▲ **Reflexionar** al voltant de qüestions vinculades amb interculturalitat, imaginariis culturals, identitats, plurilingüisme, pluralisme religiós, memòria, entre d'altres temàtiques que travessen la vida i experiències dels i les participants.
- ▲ **Mapar i visibilitzar** experiències, entitats, col·lectius a nivell territorial que ja han impulsat processos d'aquest tipus.

2. Actors implicats

Per tal de connectar i difondre les diverses experiències de creació jove de la ciutat, es va considerar fonamental crear **aliances on la diferència** de perfils, contextos i experiències de treball fossin una condició necessària. En aquest sentit, es va plantejar que la millor opció era connectar amb una xarxa d'actors que possibilitessin la interconnexió territorial de les diverses accions dutes a terme en la implementació del cicle. La **Xarxa de Ràdios Comunitària de Barcelona (XRCB)** va ser una plataforma de ràdios que va encaixar perfectament amb l'esperit del cicle, ja que tenen molt incorporada la filosofia de treball en xarxa, la qual implica la **generació d'accions produïdes de manera conjunta** en totes les fases del procés i posar sobre la taula les diverses capacitats i recursos de cada agent que forma part del cicle.

Presentació de Creació Jove Vol. 1. Identitats sonores.
Ràdio Taula Jiser. Poblenuou.

Reflexions Mediterrànies, a través del programa Taula / تاولا [ˈtaw la] al tenir molta vinculació amb l'art i la creació artística. Una ràdio situada al barri de Poblenuou i relacionada amb les diàspores de països mediterranis.

Per garantir la perspectiva intercultural, tant en el contingut com en la forma de tot el procés, es va considerar necessari una mediació artística i de continguts, que de forma interrelacionada i transversal treballés el principi de diàleg intercultural entès a través de la necessitat de **generar condicions**

La XRCB va esdevenir fonamental per donar sortida a l'objectiu de mapatge i visibilització de les diferents experiències de creació jove. El seu suport, a través de les diverses ràdios que en formen part i el seu suport tècnic radiofònic, van ser molt necessaris per tirar endavant l'edició del cicle.

En aquesta edició, la XRCB va proposar la implicació d'una de les seves ràdios membres, Jiser

d'horitzontalitat durant tots els espais de relació generats. En aquest sentit, els temes i continguts dels podcasts van ser escollits pels joves mateixos, així com els ritmes i espais de cada grup van ser determinats per elles i ells mateixos. [Violeta Ospina](#), artista sonora, va ser la col·laboradora encarregada d'exercir aquest important paper.

3. Resultats de l'acció i sistematització

En aquesta primera edició es va connectar amb dues experiències molt potents en relació amb la reivindicació de les seves identitats, formes de fer, ser i estar, qüestions fonamentals per a la interculturalitat.

Poder mapar-les, generar espais de creació pròpia i visibilitzar-les en l'ecosistema radiofònic de la XRCB i de la ciutat, són indicadors que els resultats del procés són els esperats. En [aquest podcast](#), es pot recuperar el resultat d'aquest primer procés.

Taller de creació radiofònica. Ludoteca Musical Romani. Escola Bon Pastor.

Amb la [Ludoteca Musical Romani](#), a l'escola El Til·ler del Bon Pastor, es va poder conèixer un espai on es treballa, de forma distesa, amb instruments per tal que els joves i les joves s'apropin a la música des del joc, treure motivacions i el millor de cadascú amb completa llibertat, posant en valor els principis de la transmissió intergeneracional de sabers artístics i musicals amb una metodologia d'aprenentatge romani.

Amb el grup ["Les fora". Grup de teatre fòrum feminista interseccional](#) es va visibilitzar un grup format per dones racialitzades que, des del teatre i l'expressió corporal representen diverses situacions quotidianes que conviden a reflexionar sobre la complexitat que implica ser dona racialitzada avui dia a Barcelona. El nom ve del llatí fòrum, que al seu torn va donar nom a l'adverbi *foras* (fora) que significa allò que procedeix de fora, foraster, fora, forà i esquerp.

Taller de creació radiofònica. Les Fora. La Sagrera.

Uns dels trets fonamentals que caracteritzen i connecten aquestes experiències, és la seva capacitat per generar bombolles creatives, espais de seguretat i suport mutu com a condició i ingredients fonamentals per a una creació artística autèntica, honesta i on l'autorepresentació està en el centre, allunyant-se de la idea de producte i productivitat molt present en entorns culturals i artístics hegemònics.

La rellevància dels continguts i reflexions es va evidenciar a través de diverses qüestions interculturals que travessaven als participants: les identitats i els imaginaris culturals, el gènere, l'educació, el treball, la salut, entre d'altres. Tots aquests temes treballats van connectar amb el principi d'igualtat de drets i equitat de la interculturalitat, fet que va possibilitar l'exercici d'identificar mecanismes d'exclusió i discriminació en relació amb les temàtiques treballades en cada grup.

Dins les estratègies i aprenentatges, destaquem:

Quines estratègies de treball han funcionat?

- ▲ L'establiment d'una col·laboració estratègica i estable amb una xarxa d'agents com la Xarxa de Ràdios Comunitària de Barcelona.
- ▲ Comptar amb una mediació artística amb mirada intercultural per tal de facilitar processos on la autorepresentació sigui una característica clau i necessària per tirar endavant el procés.
- ▲ Pensar de forma conjunta cada moment del procés: continguts del taller, comunicació, aspectes tècnics de l'emissió de ràdio.

Què ha funcionat i què no?

- ▲ La pandèmia va condicionar molt el desenvolupament dels tallers de podcasting, van haver-hi confinaments d'alguns joves que van dificultar l'aprenentatge en eines d'edició del podcast mateix.
- ▲ L'assistència a l'emissió de ràdio de presentació de resultats va ser molt fluixa, va ser un format nou per l'Espai Avinyó i potser el públic habitual no estava acostumat a aquest tipus d'activitat. Davant d'això, s'ha donat recorregut als podcast creats pels canals de comunicació habitual de l'Espai Avinyó.

Quines coses no s'han tingut en compte i s'hi haurien de tenir?

·Els diversos ritmes i condicions econòmiques dels participants, la bretxa digital, les edats, els horaris són aspectes que van influir de forma diferenciada a cada grup. En aquest sentit, es va fer un replantejament en relació amb la implicació i forma de relacionar-se entre la medidora i cada grup per tal de garantir els resultats.

Quins canvis s'introdueixen per tal d'ajustar l'acció/estratègia?

- ▲ De moment es considera que l'estratègia ha funcionat. No obstant això, cal tenir en compte que el context de pandèmia pot alterar aquest resultat.
- ▲ A nivell de comunicació, diversificar els formats, ser més clars sobre el que s'està fent, comunicar el procés, tant a nivell grupal com individual.

Finalment, es considera que amb aquesta primera edició, el mapatge i la visibilització d'experiències de creació jove es va amplificar i ara es compta amb informació nova d'aquelles entitats i col·lectius a nivell territorial que estan impulsant processos d'aquest tipus i que segurament poden ser col·laboradors de l'Espai Avinyó en altre moment o altres processos. Concretament, l'Associació Rromane Sikylyovne al Bon Pastor, Catàrsia a l'Eixample i JISER. Reflexions Mediterrànies al Poble Nou.

La idea és anar amplificant i diversificant aquest mapatge progressivament amb cada edició del cicle, tenint en compte que el perfil de cada entitat o col·lectiu serà diferent en relació amb les temàtiques que es treballin.

1.3. Reptes de futur

1. Reforçar les estratègies de transversalització per tal que la perspectiva intercultural s'incorpori com a metodologia en la producció, gestió i oferta de propostes artístiques i culturals.

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Participar en grans esdeveniments organitzats i prioritzats per l'Ajuntament de Barcelona com la Capitalitat Mundial de l'Alimentació Sostenible 2021.
- ▲ Aprofundir i mantenir les col·laboracions amb àrees de l'Ajuntament de Barcelona que es considerin prioritàries de cara al 2021.
- ▲ Establir col·laboracions a llarg termini amb els equipaments culturals de referència: CCCB, MACBA, La Virreina, Arts Santa Mònica, entre d'altres.
- ▲ Promoure experiències formatives de diversos formats dirigides a gestors culturals, personal tècnic i professionals vinculats amb equipaments culturals de proximitat.
- ▲ Impulsar processos de coproducció d'activitats amb equipaments de proximitat que manifestin interès a incorporar la mirada intercultural en la seva programació.

2. Generar una estratègia de treball territorialitzada a través de diferents aliances estratègiques.

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Tenint en compte els processos de transversalització de la perspectiva intercultural posats en marxa per alguns districtes de la ciutat, oferir suport tècnic i formatiu per pensar la producció de propostes culturals dels centres cívics amb perspectiva intercultural.
- ▲ Establir col·laboracions amb la xarxa de biblioteques de Barcelona tenint en compte els territoris i les especialitats temàtiques d'aquestes. Aquesta col·laboració podria generar nous públics, nous formats i maneres de difondre la programació de l'Espai Avinyó.
- ▲ Aprofundir i mantenir la vinculació amb la Xarxa de Ràdios Comunitàries de Barcelona per tal de continuar generant nous espais i arribant a nous públics.
- ▲ Seguir treballant amb la línia Impulsem la Interculturalitat i l'Estratègia BCN Antirumors amb l'objectiu de conèixer interessos concrets dels districtes envers l'aplicació de la perspectiva intercultural a territori.

3. Prioritzar i amplificar l'impacte d'algunes temàtiques estratègiques per al departament de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religios.

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Potenciar el treball sobre el plurilingüisme a través de propostes específiques d'activitats. També, en tant que Barcelona és una ciutat plurilingüe, mostrar de forma transversal la diversitat de llengües en la programació habitual d'activitats.
- ▲ Aprofundir en els abordatges sobre pluralisme religiós en col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona, amb l'objectiu d'oferir noves propostes de debats sobre la importància del respecte al dret a la llibertat religiosa i com a element constituït de les formes de fer, ser i estar de les persones i comunitats.

- ▲ Continuar oferint activitats específiques sobre el poble gitano però intentant que la seva mirada estigui present en diverses activitats que es programen sobre altres temàtiques, com per exemple l'educació, la salut o l'alimentació.
- ▲ Abordar l'espai públic i l'urbanisme com a temàtica i línia prioritària per treballar la interculturalitat de la ciutat. Una aproximació a través d'espais de diàleg i reflexió però també mitjançant la pròpia generació i els usos dels espais de la ciutat entesos com a llocs des d'on crear i relacionar-se.

4. Arribar a públics prioritaris i diversificar encara més els públics habituals

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Dissenyar conjuntament amb la línia de comunicació per tal d'arribar a un públic molt més divers: orígens, territoris, professionals, etc.
- ▲ Dissenyar activitats quant a formats i temàtiques que puguin ser d'interès per a les diferents comunitats de la ciutat.
- ▲ Establir un treball conjunt amb l'EBA i Impulsem la Interculturalitat per tal de treballar temàtiques, públics, territoris on fer arribar la programació de l'EALC de forma més directa.
- ▲ Aprofundir i amplificar el treball de processos iniciat en Cicle Creació Jove.
- ▲ Seguir oferint equitat de gènere tant a nivell de ponències i intervencions com a temàtiques d'interès per a tots els públics.
- ▲ Continuar amb una oferta àmplia i sistematitzada de formats i temàtiques, de persones convidades i col·laboracions, així com de territoris i formes d'accés a les activitats.

5. Continuar i millorar la col·laboració amb el Centre de Normalització Lingüística

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Redefinir els circuits d'oferta i demanda d'activitats per a l'alumnat.
- ▲ Pensar conjuntament amb el CNL com millorar les estratègies comunicatives per tal d'aconseguir que més alumnat consideri les activitats com a recurs.
- ▲ Amplificar el treball sobre l'espai públic i coneixement de l'entorn a través de la programació d'itineraris en clau intercultural i territorial.
- ▲ Oferir temàtiques significatives per a les experiències i vivències que pot travessar l'alumnat del CNL: migració, identitats, exposicions, etc.

6. Millorar el sistema d'indicadors de satisfacció i valoració de les activitats.

- ▲ Treballar en un sistema d'indicadors que faciliti una millor comprensió de la diversitat dels públics als quals s'arriba (o no) a través de les propostes d'activitats.
- ▲ Definir indicadors d'assoliments d'objectius.

2. Estratègia BCN Antirumors

L'Estratègia BCN Antirumors (EBA) va néixer el 2010 en el marc del Pla BCN Interculturalitat.

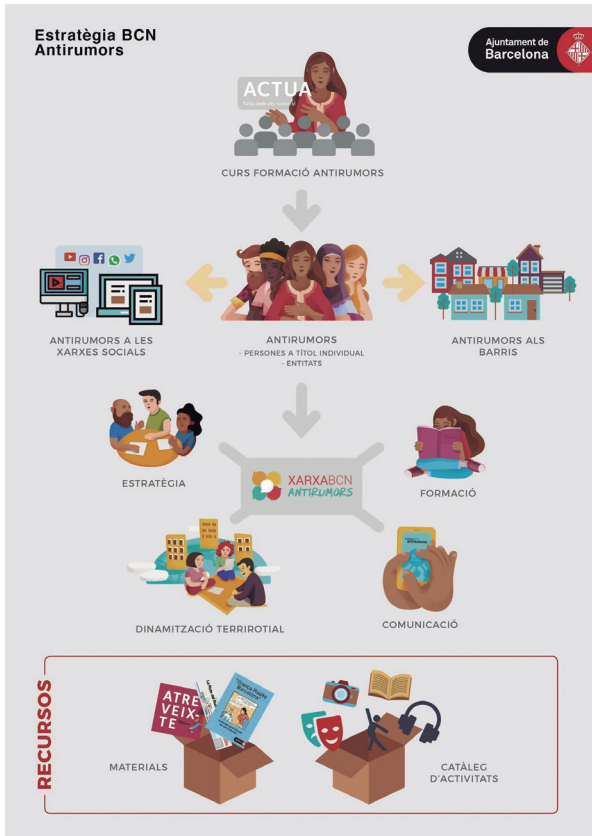
Actualment s'articula al voltant de tres eixos: **formació, participació, i comunicació**. Al llarg de l'any 2020, des dels diferents eixos de treball s'han realitzat tot un seguit d'accions i projectes.

En aquest sentit, per explicar l'EBA cal posar de relleu la complexitat que representa abordar la pluralitat cultural, que implica que les diverses eines i recursos han d'estar interrelacionats i ser coherents entre ells amb l'objectiu d'assolir un major impacte en la ciutadania i institucions en relació amb la tasca de desmuntar imaginariis racistes i discriminatoris sobre la diversitat cultural. Per aquest motiu s'ha dissenyat aquesta infografia que explica gràficament el treball que es vol fer des de l'EBA amb diferents nivells, interrelacions, compromisos i implicacions.

Tal com es pot veure, la [formació antirumors](#) suposa el primer pas o porta d'entrada a l'Estratègia BCN Antirumors. La formació és fonamental per començar a crear un discurs compartit en relació amb la desactivació dels imaginariis racistes o discriminatoris sobre la pluralitat cultural. Així, les persones formades en el curs antirumors poden començar a actuar amb nous coneixements, enfocaments i eines en els àmbits d'acció principals: [als barris](#), a la Xarxa BCN Antirumors, al catàleg i a les xarxes socials.

La Xarxa BCN Antirumors (d'ara en endavant XBCNA) esdevé l'espai per a aquelles persones i entitats que desitgen participar més activament en el disseny i l'execució d'iniciatives o projectes d'àmbit

territorial o de ciutat. Ho poden fer participant com a membres actius dels diferents grups de treball de la Xarxa BCN Antirumors i en altres espais de participació que tenen al seu abast.

Tots aquests processos compten amb el suport de l'oficina tècnica de l'Estratègia BCN Antirumors a través de:

- ▲ Els [materials antirumors](#) i el [catàleg d'activitats d'antirumors](#), que estan a disposició de forma gratuïta per als membres de la XBCNA.
- ▲ La comunicació i l'intercanvi de recursos i debats a través de les xarxes socials i, sobretot, en el marc del [grup de Facebook BCN antirumors](#).
- ▲ La dinamització de [grups de treball](#) i l'assessorament tècnic, si escau, en qualsevol iniciativa que les entitats membres vulguin desenvolupar.

2.1. Què s'ha fet aquest 2020?

2.1.1. Formació

2.1.1.1. Formació Antirumors: una proposta intercultural d'anàlisi i acció envers els rumors i les narratives discriminatòries

La formació antirumors és una de les eines clau per acostar la ciutadania i les entitats a la tasca antirumors. Durant l'any 2020 la formació s'ha vist molt afectada per les restriccions derivades de la crisi sanitària de la covid-19, que han impedit les activitats presencials o n'han limitat considerablement els aforaments. En aquesta situació, la formació antirumors s'ha hagut d'adaptar al format en línia o desenvolupar-se en grups reduïts.

La formació té per **objectiu aprofundir en els imaginaris sobre la pluralitat cultural, de creences o lingüística**, entre d'altres, i la seva construcció històrica, per entendre com operen i com legitimen els diferents eixos d'opressió. D'aquesta manera, **vol oferir eines per identificar els processos de creació de rumors, estereotips i prejudicis**, així com per fer una anàlisi profunda de les narratives discriminatòries i els rumors basats en imaginaris racistes sobre la diversitat cultural.

A més, la formació també **convida a pensar estratègies de creació i amplificació de narratives alternatives** i a conèixer **propostes de transformació col·lectiva**. El curs combina la teoria i la pràctica i incorpora metodologies participatives i vivencials per explorar com interseccionen els diferents sistemes d'opressió.

El 2020 s'han portat a terme **3 formacions antirumors**, de les quals dues s'han fet en format presencial i una, en línia. Les formacions presencials s'han fet als districtes de Ciutat Vella (amb una edició especialment adaptada per a Xamfrà, Centre d'Escena i Música del **Raval**), al gener, i **Nou Barris**, els mesos de setembre i octubre. L'edició en línia, que també es va fer entre setembre i octubre, s'adreçava a entitats del barri de **Roquetes**, tot i que també hi van participar persones d'altres territoris de la ciutat.

L'objectiu de realitzar les formacions als territoris és **facilitar l'accés a la formació de veïnes i veïns dels barris**, així com també a professionals que hi treballen i, per altra banda, **promoure que la formació sigui una proposta de formació-acció continuada als barris** i establir una base per tal que sorgeixin altres iniciatives antirumors als territoris.

Pel que fa a dades generals de participació, des que la formació va començar el 2010, **1.783 persones** han realitzat la formació i n'han obtingut el certificat.

Any	Nre. d'edicions	Nre. de sol·licituds rebudes	Nre. total d'assistents	Nre. de persones amb certificat
2010	4	243	sense dades	171
2011	10	357	sense dades	265
2012	11	310	sense dades	229
2013	10	343	sense dades	210
2014	13	362	sense dades	253
2015	11	262	sense dades	178
2016	5	212	sense dades	113
2017	6	241	176	114
2018	6	217	152	110
2019	6	305	144	110
2020	3	74	57	30
TOTAL	85	2.926	529	1.783

Segons els formularis d'inscripció, les persones participants s'han assabentat de les formacions per mitjà de:

- 1) **Boca-orella**: amistats, coneguts, professorat i professionals de diverses àrees que han realitzat la formació amb anterioritat i la recomanen.
- 2) Per la difusió a través del **butlletí electrònic** del Programa BCN Interculturalitat.
- 3) Per la **pàgina web** de BCN Acció Intercultural, [Formació Antirumors](#).

El **grau de satisfacció** pel que fa als continguts de les sessions ha estat **superior a 4 en una escala de 5** i la gran majoria de participants han considerat que la **formació era interessant i de qualitat**. Pel que fa a l'**aplicació pràctica**, la totalitat de les participants considera que els cursos els **ha donat eines per incidir en diferents àmbits, especialment a la feina i en les relacions quotidianes**. Així mateix, s'ha valorat molt positivament la rigorositat de les formadores i els enfocaments de lluita contra el racisme i la interseccionalitat.

2.1.1.2. Catàleg d'activitats antirumors

L'objectiu principal del catàleg d'activitats antirumors és **oferir activitats de pedagogia i educació ciutadana** per treballar sobre els imaginaris i estereotips sobre la diversitat cultural, i posar-les gratuïtament a disposició de les entitats, serveis, equipaments de Barcelona i, en definitiva, de tota la ciutadania que vulgui treballar per una societat on el racisme i la discriminació no tinguin cabuda. Amb una àmplia oferta de formats (cuina, teatre, dansa, audiovisual), pretén arribar a tots els públics (infants i adults, gent gran, joves) que estiguin duent a terme projectes d'interculturalitat durant l'any **amb la intenció d'acompanyar el treball de processos i fugir de l'acció individual i aïllada**.

Durant el 2020 s'ha renovat la [web del catàleg](#) per fer la cerca d'activitats més amena, i les [fitxes d'activitats](#) han modificat l'estructura per ser més sintètiques i visuals. A banda, s'ha canviat tota la imatge gràfica de la web (bàners), així com l'estructura de les fitxes de les activitats. Els formularis de sol·licitud d'activitats també s'han adaptat i els formularis d'avaluació de les activitats s'han sintetitzat.

Amb la voluntat que el catàleg representi el pluralisme cultural, s'han revisat les activitats i continguts. A nivell de continguts també s'ha renovat pràcticament la totalitat de l'oferta d'activitats. A nivell de formats, s'han diversificat els registres (s'ha incorporat creació plàstica i artística i nous formats audiovisuals, treball en xarxes socials, teatre-foto, dinàmiques de grup).

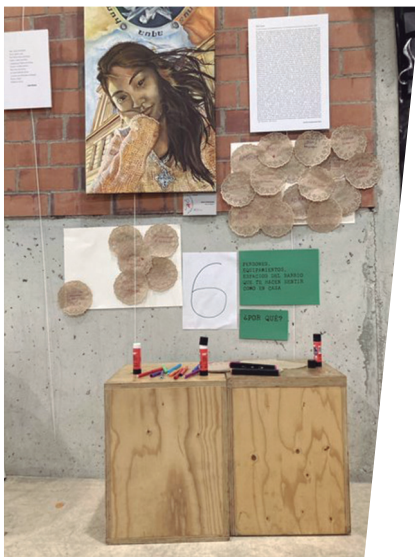
Així mateix s'han incorporat noves talleristes i entitats dinamitzadores de diferents contextos per fer un catàleg que representi la diversitat de la ciutat i per assolir una oferta més intercultural i amb una mirada molt enfocada a reforçar el treball als barris.

Algunes dades evolutives del catàleg 2012-2020:

Any	Activitats realitzades	Participants
2012	65	2.440
2013	88	3.929
2014	103	5.146
2015	116	4.671
2016	96	6.032
2017	100	4.794
2018	122	4.739
2019	74	4352
2020	28	692
TOTAL	792	36.795

▲ Activitat La Caixeta Comunitària, de La Tregua, amb un grup de dones al barri de Baró de Viver.

▲ Activitat Teixint Vincles al Barri, oferta per Lo Relacional, a l'escola La Troca de Sants.

▲ Activitat Moure la Memòria, de l'entitat Lo Relacional, a La Troca de Sants.

▲ Activitat A Babel amb Patinet, de La Puntual, a la Unió de Comerciants de Fabra i Puig, dins el projecte *Viu Nou Barris, Viu el Comerç Divers*.

▲ Activitat Com gestionar l'acceptació de la diversitat en el grup, a càrrec de La Nave Va, a l'Escola Francesc Macià.

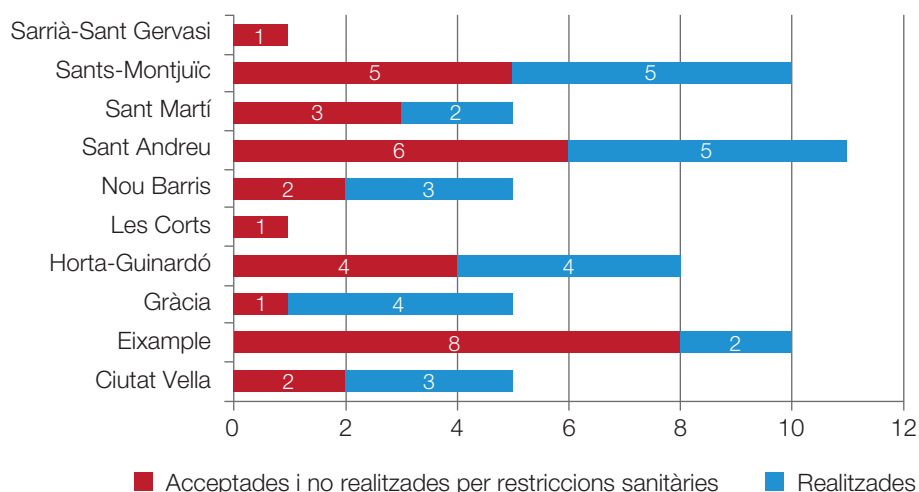
▲ L'activitat de SOS Racisme, "Desconstruint representacions i imaginaris discriminatoris", es va realitzar pel 2n curs del CFGS d'Integració Social.

Es pot observar que durant el 2020 hi ha hagut una baixada en la realització d'activitats (en total, s'han fet 28 activitats). Aquesta baixada s'associa a diversos motius, entre els que destaca, principalment, l'esclat de la pandèmia de la covid-19, que ha provocat una crisi social i sanitària que, entre moltes conseqüències, ha comportat una reducció en la sol·licitud d'activitats per part de centres educatius, biblioteques i entitats, que s'han vist obligades a romandre tancades molt de temps. Un cop les restriccions de seguretat s'han alleujat, el catàleg s'ha adaptat a la situació actual oferint part de les activitats en format en línia i un acompanyament a les entitats sol·licitants i dinamitzadores molt més personalitzat per tal d'assegurar que les activitats es poden fer i que es garanteixen les mesures sanitàries.

EL CATÀLEG PER DISTRICTES

A nivell territorial, aquest any l'anàlisi es veu marcada pels efectes de la pandèmia pel que fa al nombre d'activitats que s'han sol·licitat i aprovat. Sol·licitades n'han estat 61, de les quals, 31 no s'han pogut portar a terme a causa de les prohibicions de reunió per motius sanitaris. També s'ha de tenir present que un gran nombre d'entitats que sol·liciten activitats del catàleg són centres educatius, que han estat tancats des del mes de març fins al setembre.

Així, tal com es pot observar en el següent gràfic, sense les limitacions ocasionades per la crisi sanitària, el catàleg hagués tingut presència a tots els districtes de la ciutat. Els territoris on més presència hi ha hagut són Sants-Montjuïc (Sants, Badal i Hostafrancs) i Sant Andreu (El Congrés i els Indians, Baró de Viver i la Trinitat Vella). Amb aquestes dades es constata que el catàleg té la vocació d'augmentar i consolidar la presència al territori, tot alineant-se amb l'acció intercultural als barris. De fet, no és casualitat que un dels districtes on més activitats s'han sol·licitat i desenvolupat sigui Sant Andreu, on hi ha una estratègia d'acompanyament de barris i del Servei d'Interculturalitat per part de l'oficina tècnica de l'EBA, dins el projecte Antirumors als Barris. Per altra banda, la pre-

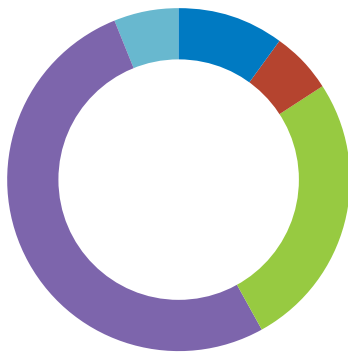

sència d'entitats i serveis de Sant Andreu al grup de dinamització territorial de la XBCNA també explica que la majoria d'activitats s'hagin fet en aquest territori. Les dades recollides al gràfic mostren la voluntat de territorialitzar el catàleg.

PARTICIPACIÓ A LES ACTIVITATS DEL CATÀLEG

Pel que fa al públic participant de les activitats, trobem una **alta participació de joves i infants**, donat que un important **nombre d'activitats es porten a terme dins de l'àmbit educatiu**.

En general, les persones participants valoren positivament les activitats del catàleg i el seu impacte com a eines antirumors.

Nombre de públic destinatari activitats catàleg 2020

10%	Adults
6%	Gent gran
26%	Infants
52%	Joves
6%	Públic general

VALORACIÓ DE LES PERSONES JOVES PARTICIPANTS

Aquest any amb la voluntat d'adaptar el format d'interacció d'acord amb les necessitats del públic al qual va dirigit s'han entregat formularis d'avaluació específics per al públic jove.

- ▲ Un **93 %** considera que l'activitat ha estat útil per desmuntar rumors i estereotips envers la diversitat cultural.
- ▲ El **72 %** responen que els ha agradat l'activitat i el **70 %** els ha agradat el seu format i el **91 %** creuen que és important treballar aquests temes.

93%

dels joves
considera útil l'activitat

VALORACIÓ DEL PÚBLIC GENERAL PARTICIPANT

- ▲ Un **95 %** considera que l'activitat ha estat útil per desmuntar rumors i estereotips envers la diversitat cultural.
- ▲ El **94 %** considera que les activitats han estat entretingudes i que el que han après té una aplicació pràctica en el dia a dia.
- ▲ El **97 %** considera que les activitats estan molt relacionades entre objectius i continguts.
- ▲ El **100 %** recomanaria l'activitat.

100%

recomanaria
l'activitat

Cal tenir en compte que en aquestes valoracions no es contempen les activitats que es fan en espais oberts, ni les adreçades a públic infantil.

LES ENTITATS SOL·LICITANTS

Enguany, els centres educatius són els que han demanat més activitats (57 %), seguits de les entitats (14 %). La demanda d'activitats per part de centres cívics, espais juvenils i biblioteques ha estat més puntual. Aquests resultats són un indicador de la voluntat del PROGBI de reforçar la mirada inter-cultural en l'àmbit educatiu, així com de l'objectiu d'arribar al públic més jove.

Cal destacar que el 50 % de les entitats sol·licitants era el primer cop que demanaven activitats del catàleg. Aquesta és una dada positiva, ja que demostra la capacitat d'arribar a nous públics. A nivell de difusió, el 50 % d'aquestes entitats han conegut el catàleg antirumors mitjançant el boca-orella. Aquesta dada ens sembla significativa ja que reflecteix la valoració positiva per part de les participants i de les entitats sol·licitants que, un cop feta l'activitat, la recomanen en els àmbits de treball respectius. Un 36 % han conegut l'oferta d'activitats del Catàleg BCN Antirumors mitjançant els canals de comunicació del PROGBI (web, xxss i publitramesa). Aquesta última dada mostra la necessitat de reforçar la campanya comunicativa del catàleg, que enguany s'ha intensificat amb el nou web i la presència més significativa d'activitats del catàleg al butlletí, així com la campanya de promoció de les noves activitats (vegeu apartat Comunicació PROGBI). Tot i així, el 2021 es preveu seguir reforçant la difusió per apropar-se a les entitats que encara no coneixen aquest recurs, així com consolidar el catàleg com una eina per fomentar el treball de procés i l'acció als barris.

VALORACIÓ DE LES ENTITATS SOL·LICITANTS

La gran majoria d'entitats sol·licitants (90 %) valoren molt positivament el recurs del catàleg i la incidència que té. D'acord amb el seguiment realitzat, les entitats sol·licitants han considerat l'activitat d'utilitat per desmuntar imaginaris discriminatoris envers la diversitat cultural i com a eina clau per treballar temes relacionats amb la discriminació dins de l'escola.

A la pregunta de si després de l'activitat seguiran fent alguna acció per seguir treballant la temàtica, el 85 % de les sol·licitants han respost que sí. Això respon al fet que des de l'oficina tècnica es dona prioritat a les sol·licituds que emmarquen les activitats en un projecte antirumors o inter-cultural més ampli, que permeti treballar en profunditat els coneixements adquirits durant l'activitat, normalment a través de més formació, espais de reflexió i, sobretot, de l'articulació d'espais interculturals a escala de barri, afavorint sempre el treball en clau de processos i sortint de la dinàmica de l'activitat com una proposta aïllada.

85%

continuarà treballant
el tema

2.1.1.3. Materials antirumors

L'EBA posa a disposició de la ciutat una sèrie de materials antirumors de manera gratuïta. Aquests materials (infografies, fulletons, etc.) es poden consultar i descarregar de la [pàgina web del Programa BCN Interculturalitat](#). Les entitats membres de la Xarxa BCN Antirumors també els poden sol·licitar en format físic a través d'un [formulari en línia](#).

Les restriccions sanitàries motivades per la pandèmia de la covid-19 han suposat una reducció dràstica en la distribució de fulletons i altres materials antirumors en format físic, ja que moltes de les activitats i esdeveniments en què aquests materials solen posar-se a disposició del públic (activitats del catàleg antirumors, fires, festes i altres activitats a l'espai públic) s'han hagut de suspendre i els equipaments han retirat els expositors de tríptics i fulletons per evitar una possible via de transmissió del virus.

Per aquest motiu, durant el 2020 s'ha prioritzat la proposta i difusió de materials i recursos en línia, especialment d'aquells relacionats amb les activitats que han portat a terme els grups de treball de la Xarxa BCN Antirumors. D'entre aquests materials i recursos en línia, destaquen:

- ▲ Vídeos de la [campanya #art i racisme](#) sobre el racisme en el món artístic, promoguda pel grup de comunicació de la Xarxa BCN Antirumors, amb la participació de Catàrsia. Des de l'inici de la campanya, els vídeos sumen **1.531 visualitzacions** a Youtube.
- ▲ Vídeo i resultats del qüestionari de l'activitat [Respostes interculturals en temps de covid-19](#), organitzada pel grup de formació de la Xarxa BCN Antirumors, amb **181 visualitzacions** a Youtube.
- ▲ Vídeos i podcast de les dues darreres sessions del cicle [Mirades Crítiques](#), organitzat pel grup de formació de la Xarxa BCN Antirumors, amb **253 visualitzacions** a Youtube i **28 escoltes** a Ivoox.
- ▲ Materials del cicle formatiu [Criteris de Territorialització de la Interculturalitat](#), desenvolupat pel grup de dinamització territorial de la Xarxa BCN Antirumors i recollits en *padlet* de treball intern.
- ▲ Vídeo de la xerrada sobre [Memòries migrants](#), organitzada per la Xarxa Antirumors Poblenou, amb **136 visualitzacions** a Youtube.
- ▲ Vídeo de la [Poetry Jam Dissidències](#), organitzada en col·laboració amb el grup de comunicació de la XBCNA i el Centre LGBTI Barcelona, amb **354 visualitzacions** a Youtube.
- ▲ Vídeos dels [Webinars Antirumors](#), que en total sumen **911 visualitzacions** a Youtube.

Així mateix, s'ha continuat treballant en el desenvolupament i difusió de les **infografies de les rutes antirumors** ([La parada del rumor](#), [La ruta de la islamofòbia](#) i [La ruta de l'antigitanisme](#)) i en la traducció de les rutes al castellà i a l'anglès. Aquests materials s'han treballat sobretot en el marc de la formació antirumors i de les presentacions de l'EBA que s'han fet per a la Fundació Surt, l'escola d'Educació Social de la UB, la formació Joves Referents i la plenària del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona (CMIB). També s'han utilitzat a les reunions personalitzades amb les entitats dinamitzadores del catàleg per explicar l'estratègia antirumors.

2.1.2. Participació

La participació fa referència a totes les accions que l'EBA posa en pràctica en relació amb la promoció d'iniciatives i projectes dissenyats, executats i avaluats amb la participació activa del teixit associatiu i persones a títol individual que viuen a Barcelona. Sabent que no existeix una única forma de participació, es posen a l'abast diferents nivells d'implicació. Aquests transcorren **des d'estar al corrent de l'actualitat antirumors** a través dels canals de comunicació del programa (xarxes socials, butlletí, web...) en una **participació de caire simbòlic**, fer la funció d'altaveu compartint les activitats i iniciatives que s'organitzen des de les entitats membres de la Xarxa pels canals propis, promocionar l'assistència a les activitats o, finalment, promoure la participació i implicació més compromesa i directa a través de la Xarxa BCN Antirumors i **en els seus grups de treball** on es fan reunions periòdiques i es duen projectes a terme.

2.1.2.1. Xarxa BCN Antirumors

La Xarxa BCN Antirumors (XBCNA) neix per donar resposta a la demanda ciutadana de treballar conjuntament i amb més profunditat el procés intercultural, lliure de rumors, prejudicis, estereotips i discriminació envers la diversitat cultural a la ciutat.

Actualment, componen la xarxa:

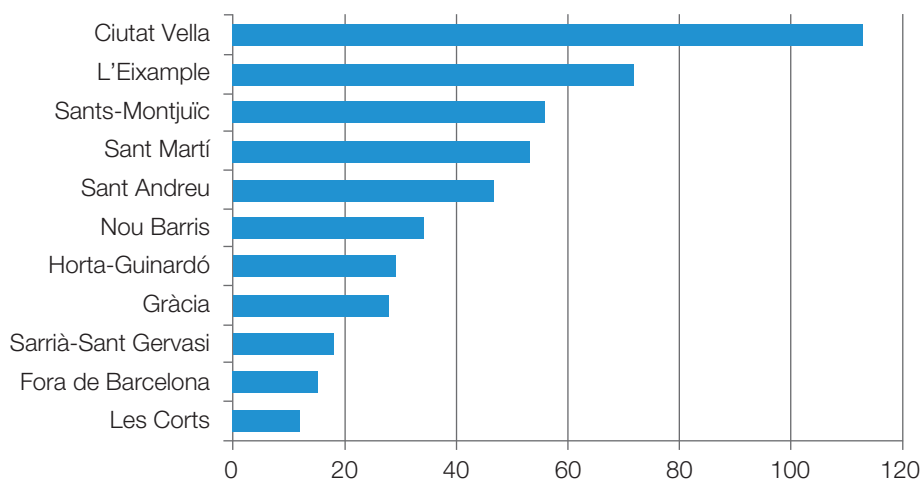

Dades evolutives de la Xarxa 2010-2020

Any	Nre. d'entitats adherides a la Xarxa	Nre. de persones adherides a títol individual
2010	65	0
2011	133	143
2012	140	235
2013	157	310
2014	473	390
2015	347	505
2016	367	534
2017	390	611
2018	363	562
2019	443	611
2020	477	619

Durant l'any 2020 s'hi han incorporat **34 entitats i 8 persones a títol individual**. Per altra banda, cal destacar el procés de depuració de la base de dades de la Xarxa, que ha culminat el 2020 amb la creació de noves etiquetes de filtratge i classificació de les entitats per temàtiques i públics específics. Aquest procés s'ha creuat amb l'actualització del formulari d'adhesió de les entitats [al web](#) per garantir una comunicació òptima amb les entitats prioritzant totes aquelles temàtiques que les interpelen.

Entitats XBCNA per districtes. 2020

Gràcies al [mapa interactiu d'entitats anti-rumors](#) es pot visibilitzar la diversitat de les entitats que componen la XBCNA i els barris on tenen la seva seu. A més, aquest mapa està en procés d'actualització per tal que hi apareguin totes i cadascuna de les entitats membres de la Xarxa, que va creixent dia rere dia.

La Xarxa BCN Antirumors és oberta a totes aquelles entitats, associacions, grups informals, serveis i programes municipals, administracions i persones a títol individual que vulguin treballar de forma conjunta amb una perspectiva intercultural a la ciutat de Barcelona. Això resulta en una gran xarxa diversa, heterogènia i amb gran presència al territori.

14	AFES	43	CENTRES EDUCATIU	10	PLANS COMUNITARIS/ BARRIS
5	ASSOCIACIONS DE COMERCIANTS	2	COL·LEGIS PROFESSIONALS	31	PLATAFORMA D'ENTITATS
5	ASSOCIACIONS DE LLEURE	7	COOPERATIVES	3	PROGRAMA PROJECTE
8	ASSOCIACIONS RELIGIUSES/ CENTRES DE CULTA	226	ENTITATS DEL TERCER SECTOR	6	SERVEIS PÚBLICS
16	ASSOCIACIONS VEINALS	4	MITJANS DE COMUNICACIÓ	65	SERVEIS PÚBLICS MUNICIPALS
5	BIBLIOTEQUES	4	ORGANISMES INTERNACIONALS	4	SINDICATS
11	CENTRES D'INVESTIGACIÓ S/ UNIVERSITATS	2	PARTITS POLÍTICS	6	ALTRES

Entitats de la XBCNA per tipologia d'entitat

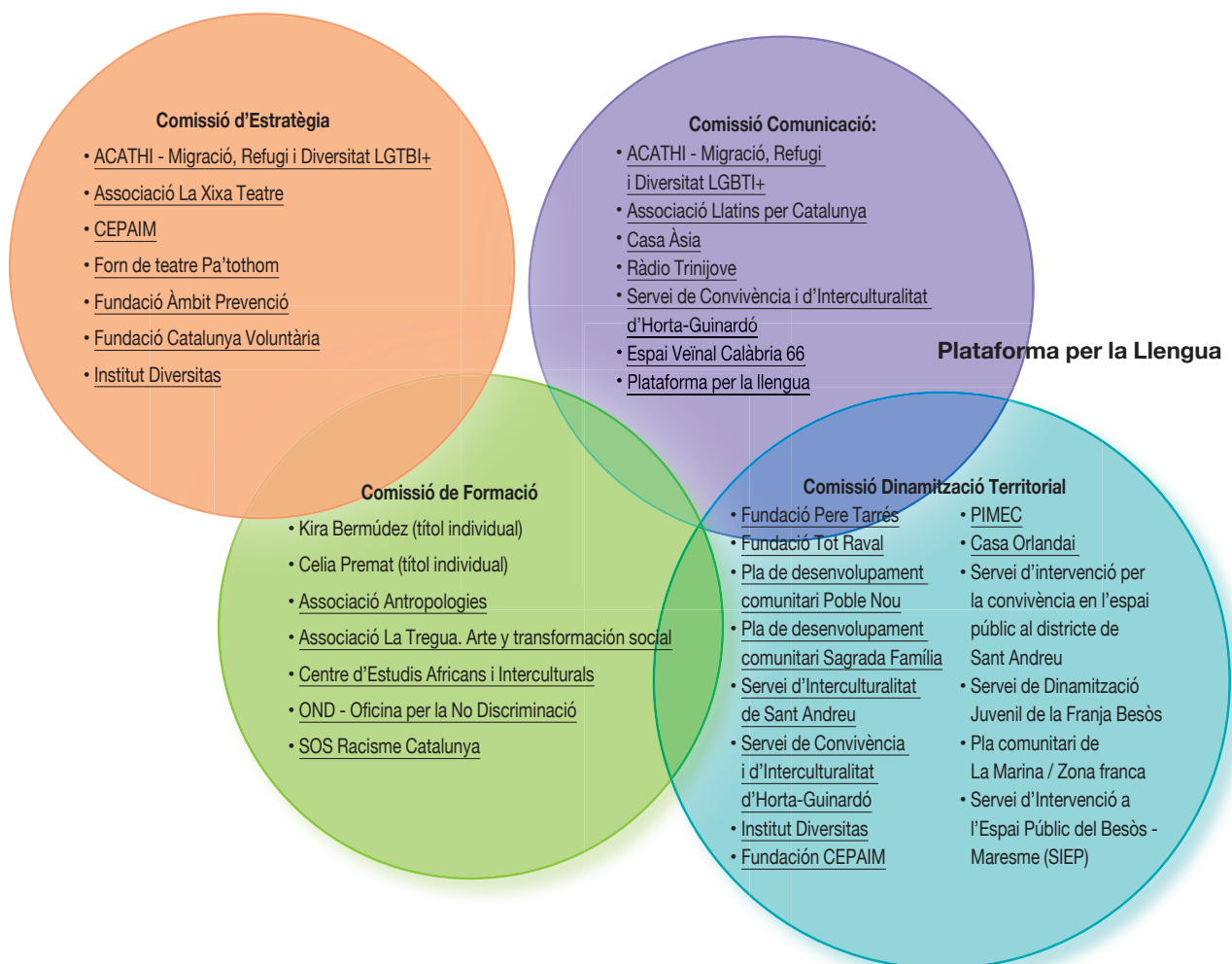
Amb l'objectiu de construir una **xarxa inclusiva, diversa i ajustada** a la multiplicitat de realitats, necessitats, inquietuds i possibilitats d'implicació dels membres que la formen, els agents que formen part de la XBCNA poden passar per nivells de participació i implicació més o menys intensos al llarg del temps, en funció dels moments de cadascú o cadascuna.

Per tal de concretar i canalitzar el treball en relació amb els principis i estratègies de la Xarxa, la XBC-NA compta amb 4 grups de treball. Els grups es divideixen en [Estratègia](#), [Formació](#), [Comunicació](#) i [Dinamització Territorial](#). En aquesta línia, des de l'oficina tècnica es fa un procés de diagnòstic constant per estar atentes a les necessitats canviants de les entitats membres i de la xarxa mateixa. En funció del context, i seguint el pla d'acció vigent, es treballen uns temes o uns altres.

En aquesta línia, el nombre de persones i entitats que han participat en els grups i comissions de treball durant l'any 2020 és: **34 persones representant 32 entitats d'àmbits i territoris molts diversos i dues persones a títol individual**. Aquestes 34 persones es distribueixen el treball en les diferents comissions i grups abans mencionats, acompanyats per dues persones referents tècniques de l'Oficina Tècnica del Programa Barcelona Interculturalitat. Cal destacar que el grup de dinamització territorial ha vist augmentada la seva participació amb la incorporació del Servei de Dinamització Juvenil de la Franja Besòs, el Pla Comunitari de La Marina/Zona Franca, el Pla Comunitari Poblenou i el Servei d'Intervenció a l'Espai Públic del Besòs - Maresme. El fet que aquest grup hagi anat creixent arran del cicle de criteris de territorialització de la interculturalitat és un indicador de la necessitat compartida entre les entitats de rebre formació sobre com aterrar la mirada intercultural a la tasca comunitària per una banda i un indicador de la necessitat estratègica de seguir reforçant la vessant als barris.

Vegeu el gràfic que es detalla a continuació:

Les accions impulsades per la XBCNA estan emmarcades dins del Pla d'Acció 2016-2020, que aquest any ha iniciat un procés d'avaluació com a pas previ a la configuració del nou pla. En aquesta línia, el 15 de desembre es va celebrar la Trobada Anual de Grups de Treball de la XBCNA per tal d'iniciar aquest procés d'avaluació dels últims anys i de proposta de reptes de futur. Cal afegir que el Nou Pla d'Acció s'emmarca en la renovació del Programa Barcelona Interculturalitat que té una projecció de 4 anys. Per configurar el pla s'ha obert un procés participatiu en què les entitats de la XBCNA han participat en diverses trobades en qualitat d'expertes per tal d'aportar reflexions i propostes de cara al nou pla.

Les activitats i els projectes de la XBCNA són duts a terme pels diferents grups de treball abans esmentats. Totes aquestes accions pretenen augmentar i millorar la capacitat d'incidència de la XBCNA mitjançant la participació diversa dels seus membres i construint nous relats o narratives en què la perspectiva intercultural, el principi de no-discriminació i els drets de les persones són fonamentals.

A continuació, l'esquema següent explica breument les principals iniciatives promogudes per part de cada comissió i grup durant l'any 2020:

Comissió d'Estratègia

- Reflexió sobre la seva funció en el marc de la XBCNA amb la perspectiva de l'actualització del Pla d'Acció.

Comissió Formació

- Dues sessions del cicle Mirades Crítiques: "(De)construcció d'imaginariis racistes a través de la imatge" i "Mirades crítiques sobre la interculturalitat" en el marc de la Biennial de Pensament-Ciutat Oberta.
- Trobada virtual "Respostes interculturals en temps de covid-19".

Comissió Comunicació

- Campanya comunicació Racisme al Món Artístic.
- Poetry Jam Dissidències en el marc del cicle Memòries Plurals LGTBI.

Comissió Dinamització Territorial

- Sistematització de les Jornades d'Intercanvi d'Experiències Comunitàries.
- Impressió del Roll Up de la XBCNA.
- Cicle Criteris Interculturals per territorialitzar la interculturalitat als barris.

2.1.2.2. Accions antirumors als barris

Tot i les limitacions imposades per la pandèmia de la covid-19, durant l'any 2020 l'EBA ha situat l'acció intercultural als barris com una de les línies prioritàries de treball. Partint de les línies d'acció del Programa BCN Interculturalitat i dels aprenentatges obtinguts en el marc de l'EBA, es fa palesa la creixent necessitat de treballar tenint com a referència el context social intercultural dels barris i territoris de la ciutat, amb un plantejament d'acció a llarg termini que faciliti processos de canvi a diferents nivells. Es tracta, de fet, de fer efectiva l'estratègia de transversalització i territorialització de la interculturalitat, tot impulsant i donant suport a projectes i iniciatives generades des dels territoris i per als territoris que, al mateix temps, tinguin impacte a nivell de ciutat.

La proposta d'acció intercultural i antirumors als barris, a més, vol donar resposta, d'una banda, a l'interès expressat per moltes persones assistents a la formació antirumors de tenir un espai de continuïtat per donar seguiment pràctic als coneixements adquirits i poder-los desenvolupar a nivell local. D'altra banda, existeix també una demanda de part d'entitats i personal tècnic de serveis i equipaments que plantegen la necessitat de treballar amb perspectiva intercultural per poder donar resposta i abordar les situacions de discriminació i violència cap a col·lectius i comunitats vulnerabilitzades que poden tenir lloc als barris i que, degut a la crisi social causada per la pandèmia, van a l'alça.

Així, a través de l'acció intercultural i antirumors als barris, l'EBA ofereix assessorament, recursos i suport tècnic i estratègic a iniciatives i projectes d'entitats, serveis o equipaments de territori que posin en marxa accions per afrontar situacions de racisme i discriminació als barris. En aquesta línia, es prioritza la mirada comunitària i la generació i enfortiment d'aliances i col·laboracions entre agents de territori d'àmbits i perfils diversos. La proposta passa per l'impuls de xarxes d'acció local als barris, o Xarxes Antirumors de barri, tot generant sinergies amb els espais de participació ja existents al territori, per incorporar la perspectiva intercultural amb una mirada de context, el context intercultural, que s'adapti sempre a les necessitats del territori i on els espais de decisió comptin amb la participació de persones de diferents orígens, bagatges culturals, migratoris, entre d'altres.

Per tal de facilitar el desenvolupament d'aquesta línia de treball, durant l'any 2020 l'oficina tècnica de l'EBA ha elaborat un document guia de sistematització de criteris i metodologies per a l'acció intercultural i antirumors als barris en el qual, en la línia del que ja s'ha esmentat anteriorment, es treballa des de l'adaptació al context, el treball en clau de procés i la generació de sinergies i creació d'aliances amb diferents col·lectius per tal de produir accions de manera conjunta. Finalment, del document estratègic d'acció als barris en sortirà una infografia com a material de difusió.

Així mateix, durant l'any 2020 s'han iniciat i consolidat diversos processos i intervencions en els següents barris de la ciutat:

Poblenou

La Xarxa Antirumors Poblenou¹ creada el 2017, actualment és el projecte més consolidat de l'estratègia d'acció intercultural als barris. En la línia de reconèixer la diversitat en les memòries històriques de la ciutat, durant l'any 2020 Poblenou ha centrat la seva activitat en les memòries migrants del barri. Així, després de constatar que al barri hi havia molt present la memòria obrera, republicana,

¹ Està formada pels casals de barri Bac de Roda, casal de barri Poble Nou i Ca l'Isidret, i per les entitats Apropem-nos, Pla Comunitari Poblenou, Som-u, Can Ricart i la Taula Eix Pere IV.

i tecnològica, amb el 22@ i el turisme, però que les memòries migrants no estaven presents en el relat col·lectiu i comunitari, s'inicia un cicle d'activitats que serveixin per incorporar les memòries migrants i diàsporiques al relat històric del Poblenou. Tanmateix, el cicle s'ha vist afectat per la crisi sociosanitària, però, tot i les restriccions causades per la pandèmia, el grup de Poblenou ha dut a terme diverses activitats, com ara un taller virtual sobre memòries migrants i un docufòrum presencial sobre el documental *Nosotros los negros*, amb la presència de diversos col·lectius a Can Ricart i en aliança amb persones de diferents contextos. Com a continuació del cicle, s'ha iniciat un projecte de memòria visual sobre les memòries migrants, que busca construir narratives basades en la pluralitat i que veurà la llum al llarg del 2021.

Acte docufòrum a Poblenou, 19 juliol 2020.

Acte docufòrum a Poblenou, 19 de juliol de 2020.

Baró de Viver

Baró de Viver va manifestar interès en generar algun tipus d'acció antirumors al barri l'any 2019. De cara al 2021, es reformularà el projecte a partir de les noves necessitats i context que la pròpia pandèmia ha portat al barri. Amb tot, **la comissió de comunicació ha mantingut un ritme regular de trobades virtuals al llarg de 2020** i ha fet diverses propostes de participació veïnal en línia. Per exemple, durant el confinament domiciliari, la Comissió de Comunicació de Baró de Viver va articular una campanya en la qual, en les llengües parlades al barri i en un format accessible (àudios de mòbil), es demanava al veïnat que expliquessin els seus anhels, les seves pors i sensacions durant el confinament. Els relats s'havien de penjar al web del Centre Cívic de Baró de Viver. La campanya no va tenir l'acollida esperada, però va ser **un intent d'adaptació al nou context** i de resistir l'aturada total de l'activitat en la mesura del possible.

Besòs

Després de la formació antirumors impartida el 2019 i del diagnòstic fet per les tècniques del territori que indicava un augment de les actituds racistes i xenòfobes al barri del Besòs, **durant el 2020 s'ha fet un acompanyament tècnic des de l'EBA al Casal de Barri de Besòs i a les tècniques del Pla Comunitari** per tal d'articular una xarxa intercultural d'entitats al barri. Després de la celebració de diverses reunions, es va crear una coordinadora d'entitats al barri per treballar específicament temes de racisme i des de l'EBA es van recomanar activitats del catàleg que s'havien dut a terme. Tanmateix, degut a la crisi de la covid, l'activitat de la coordinadora, que tot just havia estat creada, va que-

dar totalment aturada. Es van reactivar les reunions a final d'any i a partir del març de 2021 es preveu engegar activitats amb una programació inicial del catàleg.

Altres barris

A banda dels barris esmentats, durant el 2020, l'oficina tècnica de l'EBA ha assessorat i acompanyat propostes i demandes vinculades a l'acció intercultural als territoris de part de serveis, equipaments i entitats dels barris de **Fort Pienc** (a través del casal de barri Transformadors), **Roquetes** (a través del Pla de Desenvolupament Comunitari) i **Trinitat Vella i Bon Pastor** (en ambdós casos, a través dels serveis d'Interculturalitat i de Dinamització Juvenil de Sant Andreu). També s'ha atès una consulta del servei d'educadors de carrer de Premià de Mar. Tots aquests assessoraments i acompanyaments s'han donat com a resposta a la preocupació dels diversos agents de territori davant de l'increment de situacions de racisme i discriminació, fins i tot amb episodis de violència explícita, que s'han viscut als barris durant el 2020, molt sovint relacionades amb la presència de joves migrants sense referents familiars. Les accions a desenvolupar en aquests barris s'aniran concretant al llarg del 2021.

2.1.3. COMUNICACIÓ

Des de l'eix de comunicació, s'ha apostat per donar continuïtat a les línies de treball de l'EBA desenvolupades al llarg del 2020 i s'ha posat especial èmfasi a visibilitzar les accions antirumors organitzades en el marc d'aquestes línies de treball a través de les xarxes socials i la pàgina web del Programa BCN Interculturalitat.

▲ Formació:

- Difusió de les formacions antirumors que han tingut lloc a Nou Barris.
- Difusió dels seminaris web antirumors desenvolupats durant el confinament.

▲ Participació:

- Difusió d'activitats i iniciatives antirumors impulsades per les entitats que formen part de la XBCNA i de les xarxes interculturals locals de barri.
- Suport i difusió de [materials del cicle #MiradesCrítiques](#) per repensar la interculturalitat del grup de formació de la XBCNA.
- Suport en la difusió i creació de campanya i [material comunicatiu](#) pel Poetry Jam Dissidències amb el centre LGTBI.
- Acompanyament en el disseny i l'execució d'accions comunicatives vinculades a les iniciatives promogudes pels grups de treball de la XBCNA: entrevistes, xarxes socials, etc.
- Suport en la difusió i organització del curs de comunicació intercultural #ComuniCanvi i en el programa de ràdio de www.itacat.info.
- Campanya comunicativa #artiracisme sobre el racisme al món artístic, promoguda pel grup de comunicació de la XBCNA i Catàrsia.
- Creació de la campanya comunicativa anunciant el nou catàleg antirumors: difusió del catàleg d'activitats antirumors a les xarxes socials i el butlletí del PROGBI. Els vídeos informatius sobre les activitats han tingut 335 visualitzacions a Youtube.

- Renovació de la imatge gràfica del catàleg d'activitats antirumors al web.
- Difusió dels diferents materials i recursos antirumors.

En aquest marc, el **grup de Facebook [BCN antirumors](#)** és un espai virtual que compta amb **847 membres** (252 més que el 2019) i que funciona com a punt de referència per compartir recursos pel que fa a millorar el discurs intercultural i antirumors, i conèixer noves metodologies i enfocaments de treball, esdeveniments a la ciutat, i espai de comunicació i difusió d'iniciatives promogudes tant pels participants com per entitats de la XBCNA i per l'Estratègia BCN Antirumors.

Així mateix, el **compte de Twitter [@BCNAntirumors](#)** ha acabat l'any 2020 amb **8.400 seguidors** i ha fet **2.433 intervencions** en aquesta xarxa social, amb les quals s'ha fet ressò d'activitats de les entitats de la Xarxa BCN Antirumors i de les diverses línies de treball del Programa BCN Interculturalitat, així com d'altres propostes vinculades a la perspectiva i l'acció interculturals i antirumors.

1.2. Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball

L'Estratègia BCN Antirumors i els seus diferents eixos de treball han anat perfilant noves estratègies per tal de contribuir al compliment dels objectius proposats tant a Programa Barcelona Interculturalitat com en el marc del Pla d'Acció de la XBCNA 2016-2020, tot qüestionant desigualtats i treballant de manera conjunta amb el teixit associatiu de la ciutat per combatre la discriminació en tots els àmbits possibles.

De la mateixa manera que la resta de línies del PROGBI, l'EBA també ha treballat al llarg d'aquest 2020 en diferents estratègies per aterrar els principis de la interculturalitat, centrades principalment en la no-discriminació i en el diàleg intercultural.

Tenint en compte l'excepcionalitat que s'ha viscut durant l'any 2020 a causa de la pandèmia de la covid-19, destaquem una activitat liderada pel grup de formació de la Xarxa BCN Antirumors, la **[trobada Respostes Interculturals en Temps de Covid-19](#)**, que se situa clarament en el context de la crisi actual, tot mirant de respondre a les necessitats i prioritats de les entitats membres de la Xarxa des del paradigma intercultural, i que es proposa en clau de procés amb l'horitzó del nou Pla d'Acció de la XBCNA.

1. Punt de partida

En el marc de l'estat d'alarma i el confinament domiciliari que es van decretar a l'inici de la pandèmia de la covid-19, **el grup de formació de la XBCNA** va iniciar un procés de reflexió sobre els efectes i les conseqüències d'aquesta situació sobre les entitats membres de la XBCNA, així com sobre les dinàmiques interculturals a nivell general.

Així, el grup de formació va convocar les entitats membres de la XBCNA a una trobada virtual per **compartir experiències i reflexions al voltant de la crisi de la covid** i quina ha estat la seva afectació tant a nivell associatiu com a nivell social, i per conèixer millor els aspectes següents:

- ▲ Com afecta la pandèmia a les entitats?
- ▲ Quins recursos ha posat la XBCNA per donar suport a les entitats?
- ▲ Quines respostes s'estan donant des de les entitats?

- ▲ Com afecta la crisi sociosanitària a les dinàmiques interculturals?
- ▲ Quins canvis reclama a la XBCNA l'actual moment de canvi global?

Hi ha dues motivacions simultànies per a la posada en marxa d'aquesta acció:

1. D'una banda, la percepció que les restriccions i limitacions que la crisi sanitària ha imposat sobre l'activitat de les **entitats** puguin incrementar la situació de **precarietat** en què moltes ja es trobaven abans de la pandèmia, fins al punt que n'hi hagi que es puguin trobar en l'impàs d'haver de cessar tota l'activitat i plegar.
2. D'altra banda, la previsió que la crisi econòmica i social que suposa la pandèmia es tradueixi en un increment de situacions de **racisme i discriminació** i en l'extensió i legitimació de discursos d'odi i actuacions contràries a la perspectiva intercultural. En aquesta línia, hi ha especial preocupació per les situacions que es poden viure a nivell local, en els **barris** i territoris més castigats per la pandèmia, i les seves conseqüències.

La proposta del grup de formació estava fonamentada en la participació de les **entitats** per a l'elaboració d'un **diagnòstic de la seva situació** en el marc de la pandèmia, i recollir tant les seves necessitats com les seves estratègies per continuar actives tot donant resposta a les situacions que el nou context ha generat. Així mateix, el grup de formació també estava molt interessat a conèixer **els reptes i les prioritats en termes d'interculturalitat** que les entitats identificaven. D'aquesta manera es podria formular una **proposta d'acció adreçada a la Xarxa BCN Antirumors**, per tal que tots aquests temes (tant els que afecten les entitats concretes, com els que tenen a veure amb el context de crisi més general) es poguessin afrontar de manera col·lectiva.

Per fer-ho es va elaborar un qüestionari amb preguntes clau, que les entitats van respondre amb antelació, i **durant la sessió es va fer una posada en comú de les inquietuds que havien posat les entitats sobre la taula**. A més, la trobada va obrir un espai per escoltar la perspectiva de les diferents comissions i grups de treball de la XBCNA (comissió d'estratègia, grup de comunicació, grup de dinamització territorial, a més del mateix grup de formació) a través d'un representant de cada grup.

Del recull de les respostes i inquietuds expressades per les entitats, així com del debat que hi va haver durant la trobada, en van sortir diferents **propostes** que el grup de formació va adreçar **als diversos grups i comissions de treball de la XBCNA** perquè poguessin continuar la reflexió i fer noves propostes, cadascun des del seu àmbit temàtic. L'informe de la trobada també es va fer arribar al **comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religios**, tot senyalant aquells aspectes que incideixen sobre les polítiques públiques municipals.

2. Actors implicats

Els principals actors implicats en aquesta acció són les entitats del **grup de formació de la XBCNA**, que han fet una proposta que cerca tenir una incidència concreta en la XBCNA, tant a nivell de donar resposta a les necessitats i prioritats de les entitats en el context de la pandèmia com d'iniciar un procés de reflexió per incorporar les noves situacions sorgides de la crisi de la covid en el nou Pla d'Acció de la XBCNA, que s'ha d'elaborar durant l'any 2021.

Així, la proposta del grup de formació es fonamentava en la participació per tal de poder obtenir una visió el més ampla possible dels efectes de la pandèmia i les restriccions sanitàries sobre les entitats

i sobre el procés i les relacions interculturals. Tot i que s'adreçava principalment a les entitats i persones membres de la XBCNA, la participació es va obrir a totes les entitats i la ciutadania de Barcelona per mor de la inclusió d'un ventall ben ampli de perspectives i propostes.

Quantitativament, la participació a la trobada es tradueix en les dades següents:

Respostes obtingudes a l'enquesta	36
Participants a la trobada	44
Visualitzacions del vídeo a Youtube	131

La voluntat del grup de formació que aquesta trobada fos l'inici d'un procés de reflexió per a l'acció que comprometés tota la Xarxa BCN Antirumors, implica que, a banda de les entitats que van ser presents i van participar directament a la trobada, també s'involucressin en la proposta la resta de grups de treball de la XBCNA (comissió d'estratègia, grup de comunicació i grup de dinamització territorial), així com el mateix Ajuntament de Barcelona, a qui es demanava que, cadascú des del seu àmbit d'actuació, incorporés i donés resposta a les propostes sorgides de la trobada.

La proposta del grup de formació va tenir en compte diversos nivells i espais de participació:

1. L'enquesta prèvia a la celebració de la trobada, que es va adreçar a totes les entitats i persones membres de la XBCNA i en la qual se'ls feien les preguntes següents:
  - ▲ Quines dificultats esteu tenint com a entitat?
  - ▲ Quines respostes esteu donant a aquestes dificultats?
  - ▲ Heu rebut suport específic d'alguna entitat, institució o col·lectiu durant aquest període?
  - ▲ De quina manera creieu que la XBCNA podria ser útil a les vostres necessitats actuals?
  - ▲ Què ha implicat a nivell de reorientació de prioritats, enfocaments, temàtiques, pràctiques, destinataris, formes d'organització, etc.?
  - ▲ Quins reptes podem identificar amb l'objectiu de generar una agenda intercultural postconfinament?
2. La trobada Respostes Interculturals en Temps de Covid-19, que va tenir lloc el dia 7 de maig de 2020 i que es va haver de fer en format virtual a causa del confinament domiciliari vigent en aquell moment. En aquesta trobada es va presentar als assistents un recull de les respostes obtingudes de l'enquesta i es va comptar amb una taula formada per membres de les diverses comissions i grups de treball de la XBCNA, que van fer aportacions en aquesta mateixa línia des de l'experiència de les entitats a les quals pertanyen, tot incidint especialment en la connexió amb el territori i les sinergies amb altres entitats, xarxes i col·lectius.
3. Les propostes del grup de formació per als grups de treball de la XBCNA i per a l'Ajuntament de Barcelona, en la línia de continuar la reflexió i incidir en l'acció de l'Ajuntament per tal de donar resposta a les necessitats i prioritats expressades per les entitats a l'enquesta i a la trobada.

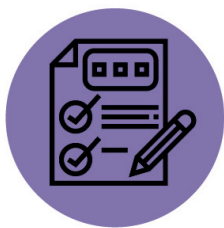

L'estratègia del grup de formació d'obrir un espai per a la participació de les entitats en un moment molt difícil de crisi i d'incertesa obre la possibilitat d'un seguit d'efectes interessants per a les entitats.

D'una banda, la possibilitat d'expressar i compartir entre iguals les necessitats, incerteses, inquietuds i pors que el moment actual provoca, permet obrir un espai a la **solidaritat entre entitats** i a la posada en marxa de col·laboracions, accions de suport o aliances que permetin donar resposta a algunes de les situacions que viuen les entitats. Així mateix, facilita la posada en marxa d'**accions col·lectives** que permeten optimitzar esforços i recursos i fan possible una major incidència. Aquesta vessant de suport mutu és un aspecte positiu que ofereix l'espai de la XBCNA i que reverteix en les entitats participants.

D'altra banda, la formulació de propostes concretes d'acció, sorgides dels resultats de l'enquesta i de la trobada, que el grup de formació ha fet arribar a les comissions i grups de treball de la XBCNA i al mateix Ajuntament de Barcelona, suposen un **altaveu** per a les aportacions de les entitats, al mateix temps que comprometen els agents receptors de les propostes i possibiliten una **major incidència** de les necessitats i prioritats de les entitats en les polítiques públiques i en la vida de la ciutat.

El fet que aquesta acció va interpel·lar les entitats de la XBCNA queda palesa en el fet que el **100 % de les entitats** participants a la trobada van afirmar que estaven interessades a continuar participant en el procés per construir estratègies de suport mutu i reflexió compartida entre entitats de la XBCNA en el marc de la crisi actual.

3. Resultats de l'acció i sistematització

Un dels efectes no previstos d'aquest procés ha estat el paper del grup de formació en la dinamització de la XBCNA, tot centrant la seva tasca en la formulació de propostes adreçades a les entitats membres i als grups de treball que afavoreixin la revisió crítica de l'acció de la XBCNA amb l'objectiu d'aprofundir i reforçar el procés i l'acció intercultural, així com incrementar la cohesió de la Xarxa i la seva incidència.

Així, més enllà de fer propostes formatives, com ha fet els darrers dos anys amb el cicle [Mirades Crítiques](#), el grup de formació treballa en la línia d'incentivar i facilitar la participació de les entitats de la XBCNA en la formulació de les línies estratègiques del nou Pla d'Acció de la XBCNA, especialment en relació amb els principis i objectius de la Xarxa. També treballa per identificar els temes que més interpel·len les entitats que participen a la XBCNA i per analitzar-los des del prisma intercultural. En certa manera, assumeix el rol que haurien d'exercir altres actors de la Xarxa, com la comissió d'estratègia, que no acaben de trobar una línia de treball efectiva.

L'enquesta i, sobretot, la trobada han estat **estratègies de participació** que han funcionat molt bé. En el context del confinament domiciliari i de les restriccions a les activitats presencials, que han limitat dràsticament l'acció de les entitats, els espais de trobada i de debat es fan molt necessaris i, en general, les entitats els troben a faltar i voldrien que n'hi hagués més sovint i més regularment. Tot i que el format virtual limita en molts aspectes la interacció entre les persones, les trobades en qualsevol format són molt necessàries i desitjades.

La implicació dels grups de treball en les propostes que el grup de formació els va adreçar després de la trobada ha estat més complexa. El fet que cada grup tingui el seu propi pla de treball i que el

temps per a les trobades sigui limitat fa difícil assumir una demanda externa, almenys en el format exacte amb què arriba. Així, de cara al futur caldrà pensar en altres estratègies d'implicació i coordinació dels grups de treball, tot potenciant els espais de participació, però sent conscients de les càrregues de les entitats.

D'altra banda, hauria estat interessant incorporar les reflexions i propostes sorgides de la trobada als espais de debat sobre el nou Pla BCN Interculturalitat, especialment en el context de la pandèmia, per la seva representativitat en el context de la XBCNA i com a reconeixement a la feina i el compromís del grup de formació en el projecte de la XBCNA.

En conjunt, l'estratègia per assolir els objectius i resultats que el grup de formació s'havia plantejat per a aquesta acció sorgeixen de la combinació d'elements propis dels processos interculturals com ara:

- ▲ El **diàleg intercultural i la interacció positiva**, a través del reconeixement de les **relacions de poder** per tal de generar **condicions d'igualtat** i aliances en la diferència. En aquesta línia, la trobada ha estat un espai de reflexió per analitzar l'acció de la XBCNA amb l'objectiu que pugui esdevenir un espai de suport per a les entitats més vulnerables. A més, a partir de les experiències de les entitats i de l'anàlisi de la situació social generada per la pandèmia, s'han identificat diferents fenòmens estructurals que són causants de desigualtat i s'han visibilitzat els diversos eixos de privilegi i opressió que afecten les entitats i les persones i col·lectius amb qui treballen. Així mateix, s'ha abordat la possibilitat que la XBCNA esdevingui una plataforma des de la qual les entitats membres puguin generar accions produïdes de manera conjunta.
- ▲ S'ha incentivat, a més, la participació de diferents entitats en l'organització mateixa de l'activitat on les entitats han pogut parlar en primera persona.
- ▲ El **reconeixement de la diversitat cultural**, tot incorporant les **memòries locals** de la ciutat i en especial dels seus barris. Així, s'ha tingut cura de fer una lectura de la situació de crisi actual des de veus i perspectives diverses per tal d'evitar biaixos i exclusions. Per fer-ho possible, s'ha tingut present la necessitat d'incorporar les memòries migrants i diàsporiques al relat sobre la crisi a la ciutat en general i en el context de la covid en particular.
- ▲ La **igualtat de drets i l'equitat**, amb la identificació de les **estructures de discriminació** i exclusió i actuant per generar mecanismes de lluita contra la discriminació. La trobada pretenia ser un espai de reflexió sobre la naturalesa de les discriminacions i desigualtats en el marc de la pandèmia amb l'objectiu d'iniciar un procés dins de la XBCNA que permeti generar accions i recursos per combatre aquestes discriminacions. Analitzant la covid com un marc de revelació d'opressions. Tanmateix, prèviament a la trobada mitjançant un formulari de preguntes es va fer un mapatge per identificar els eixos de desigualtat que travessen les entitats i en vista de trobar estratègies de suport.

En definitiva, cal una reflexió sobre l'impacte de la feina dels grups de treball i les entitats de la XBCNA en les polítiques públiques sobre interculturalitat i en el funcionament mateix de la XBCNA. Tant els grups de treball com les xarxes antirumors de barri tenen en marxa processos de reflexió i accions concretes que fan aportacions importants al discurs i l'acció intercultural a nivell de ciutat, però es troben a faltar canals i espais on donar visibilitat a aquests sabers i possibilitar la seva incidència en processos com la renovació del Pla BCN Interculturalitat o la feina que es desenvolupa des dels districtes.

2.3. Reptes de futur

L'Estratègia BCN Antirumors, com cada any, afronta **nous reptes que tenen a veure amb la consolidació i millora de la seva tasca**, fruit de la revisió constant dels continguts i les metodologies emprades. També sorgeixen **reptes relacionats amb l'adequació i adaptació dels enfocaments, eines i recursos** a la realitat i a les noves exigències que imposa un context incert, marcat per la pandèmia i per la crisi sociosanitària.

En aquest sentit, tenint en compte els tres eixos de treball de l'Estratègia BCN Antirumors (formació, participació, comunicació), considerem com a reptes de futur els punts següents:

Pel que fa a la formació:

- ▲ Aprofundir en les millores a nivell de continguts i metodologies incorporades.
- ▲ Incorporar, en la mesura del possible, talleristes i formadores, que siguin de diferents contextos.
- ▲ Continuar priorititzant les formacions antirumors atenent les diferents demandes dels territoris, amb la voluntat de crear xarxa antirumors o accions de més llarga durada als territoris i a nivell local.
- ▲ Desenvolupar càpsules formatives adaptades a les necessitats dels barris en concret, on es té presència per tal d'oferir recursos més acurats i formats que s'ajustin amb les necessitats dels públics objectius (joves i dones, principalment).

Pel que fa a la participació:

A nivell de XBCNA:

- ▲ **Avaluar què s'ha fet i com**, en el marc del Pla d'Acció 2016-2020 de la XBCNA, amb la perspectiva d'aprendre, enfocar i prioritzar estratègicament les noves línies d'acció.
- ▲ **Acompanyar el procés d'avaluació i renovació del Pla d'Acció de la XBCNA**, tot garantint la participació efectiva del màxim d'entitats i persones membres i possibilitant el diàleg i els acords sobre els principis i objectius de la XBCNA i la seva governança.
- ▲ **Generar circuits, mecanismes de coordinació i de presa de decisions que permetin un funcionament més dinàmic i àgil** davant les exigències de posicionament i incidència d'entitats de la XBCNA en relació amb situacions d'estigmatització, de vulneració de drets, de discriminació i possibles situacions de racisme que puguin afectar qualsevol àmbit de la vida de les persones i col·lectius d'origen i contextos culturals diversos, tot facilitant informació dels llocs pertinents on fer denúncia, generant noves narratives davant aquestes situacions i discursos, entre d'altres.
- ▲ **Recollir un document de mínims on s'estableixin amb claredat les funcions dels grups de treball**, la relació entre els grups i la seva relació amb l'Ajuntament a nivell de governança.
- ▲ **Proporcionar eines i recomanacions per a l'assoliment d'una participació diversa real** i amb tota la seva complexitat, tant a la Xarxa com als diferents espais de participació i presa de decisions, tenint en compte les diferents formes i mecanismes de participació.

- ▲ Fomentar el debat sobre temes d'actualitat i d'interès per a les entitats, així com el coneixement mutu de i entre les entitats de la Xarxa BCN Antirumors, cercant nous espais de reflexió i oberts sempre a tothom que estigui interessat/da a assistir-hi.
- ▲ **Mantenir una periodicitat** i garantir l'obertura d'**espais de participació** de tots els grups de treball de la XBCNA per promoure el debat, l'autocrítica, i la reflexió compartida.
- ▲ **Continuar impulsant la formació contínua de les entitats** i persones a títol individual que formen part de la Xarxa BCN Antirumors de forma contextualitzada, en resposta a les necessitats d'actualitat i amb mirades crítiques sobre la interculturalitat.
- ▲ **Potenciar la línia de treball d'anàlisi del discurs pel que fa als mitjans de comunicació** i els creadors de contingut, amb l'objectiu d'identificar els imaginaris trampa, per generar nous relats i paradigmes alternatius. Generar formació interna i externa en aquesta línia i materials divulgatius.
- ▲ Incidir per l'eradicació d'imaginari i pràctiques racistes, folkloritzants o exotitzants en l'àmbit artístic i cultural de la ciutat.
- ▲ Intercanviar, recollir i **fer de pont amb experiències sobre processos que es desenvolupin a nivell de territori** i que tinguin com a centre la tasca intercultural i la participació a nivell comunitari.
- ▲ Consolidar el grup de dinamització territorial com a pont amb les diferents xarxes antirumors territorials que van sorgint a la ciutat per estar en constant conversa.

A nivell d'Accions Antirumors als Barris (AAB):

- ▲ Seguir **potenciant la territorialització de la interculturalitat** a través de l'acompanyament de xarxes locals que vulguin incorporar la perspectiva intercultural en la seva agenda d'activitats per consolidar, així, el projecte d'Accions Antirumors als Barris com un nou espai on poder treballar més en clau de procés i a llarg termini, tenint en compte la realitat dels territoris que s'hi vulguin implicar.
- ▲ Com a resultat de l'establiment de xarxes d'acció en clau de barris s'espera, per una banda, territorialitzar els projectes interculturals i descentrar-los dels espais oficials o clàssicament institucionals, tot **apostant per garantir l'accessibilitat a altres col·lectius que puguin treballar seguint el principi d'autorepresentació en una escala local**.
- ▲ **Millorar la coordinació amb la Xarxa BCN Antirumors**. La coordinació amb la comissió de dinamització territorial de la Xarxa BCN Antirumors permetrà, per una banda, accedir a entitats que estan treballant l'estratègia de la interculturalitat des de diversos àmbits i espais. I permetrà, per altra banda, nodrir-se dels materials i campanyes que es van elaborant i sorgint des de les comissions de comunicació i formació de la xarxa.
- ▲ Potenciar la formació com a metodologia prèvia per aplicar la mirada intercultural.
- ▲ Potenciar la creació de sinergies i la participació de col·lectius diversos en les xarxes antirumors als barris.
- ▲ Potenciar la línia de memòria democràtica, plurilingüisme i diversitat religiosa del treball als barris.

A nivell de catàleg antirumors:

- ▲ Avaluar l'impacte de les noves activitats del catàleg i veure com s'adequa a les necessitats dels públics objectius.
- ▲ Millorar, fent-los més acurats, els formularis d'avaluació per a participants, activitats dinamitzadores i sol·licitants.
- ▲ Potenciar la comunicació externa del catàleg a través de notícies al butlletí i material divulgatiu.
- ▲ Augmentar la diversitat d'entitats dinamitzadores del catàleg on hi participin persones de diferents contextos.
- ▲ Prioritzar i promocionar la concessió d'activitats del catàleg antirumors a aquells sol·licitants que tinguin un projecte de llarga durada on emmarcar-la.
- ▲ Consolidar el catàleg com una eina pel treball de processos i territorial.
- ▲ Transversalitzar la mirada de gènere al catàleg mitjançant la introducció d'activitats que treballin des d'aquesta perspectiva, així com introduir activitats que abordin la memòria democràtica, el plurilingüisme i el mapatge col·lectiu.
- ▲ Adaptar les activitats a la situació sanitària i a les circumstàncies en què es trobi l'entitat sol·licitant tot oferint un acompanyament des de l'oficina tècnica més personalitzat.

Pel que fa a la comunicació:

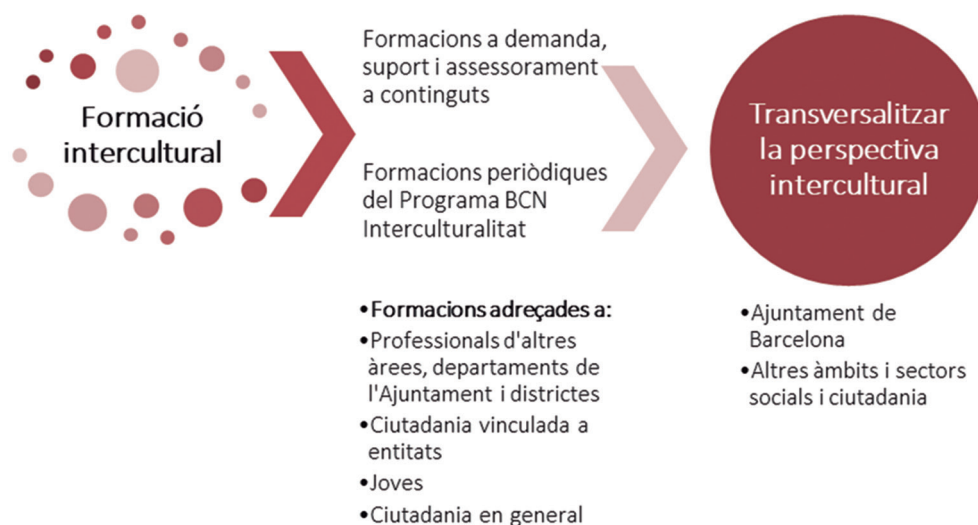
- ▲ Continuar alimentant el [Banc de recursos antirumors](#), que permet als diferents actors vinculats fer-ne ús i difusió de manera fàcil.
- ▲ Crear material divulgatiu i gràfic que resumeixi la tasca que es fa als barris.
- ▲ Seguir potenciant la vessant comunicativa del catàleg a través de la publicació de notícies mensuals al butlletí i reculls trimestrals sobre el més destacat. Seguir difonent les noves activitats que van sorgint, publicant les fotos de les activitats que es celebren, així com les valoracions.
- ▲ Seguir potenciant la vessant de comunicació de la XBCNA a través de la publicació quinzenal de les noves entitats que s'incorporen a la XBCNA i d'informacions destacades sobre els grups de treball.
- ▲ Millorar el web de la XBCNA per fer-lo més visual i interactiu.
- ▲ Donar una major visibilitat a les accions antirumors que es realitzen a la ciutat, tot establint vies de col·laboració regular amb els mitjans de comunicació locals i d'altres de més generalistes a través de les sinergies del grup de comunicació de la XBCNA.
- ▲ Donar més visibilitat a les xarxes socials, com [@bcnantirumors](#) a Twitter, com una eina d'incidència i difusió de les accions de les entitats de la XBCNA. Donar més visibilitat al [canal de Youtube](#) i al material formatiu generat.

3. Formació Intercultural

Formació Intercultural és la línia d'acció del Programa BCN Interculturalitat (PROGBI) que vol acostar la perspectiva intercultural i la formació antirumors als diferents àmbits professionals i socials de la ciutat (entitats, treballadors/es municipals, professionals d'equipaments, serveis, joves i població general), a través d'una oferta de qualitat d'accions formatives amb l'objectiu de transversalitzar la perspectiva intercultural tant a dins de l'Ajuntament com cap a la ciutat en general.

Aquesta línia es constitueix, per tant, en una **estratègia pedagògica, de reflexió i d'aportació d'eines i coneixements** perquè persones de diferents àmbits i sectors, professionals i socials, incorporin la perspectiva intercultural a la seva tasca diària.

Des de la línia de formació, s'impulsen accions **formatives pròpies** de forma periòdica, es **dissenyen formacions a demanda**, adaptades a les necessitats i realitats del públic i del territori, i es dóna suport i **assessorament sobre continguts** a formacions dissenyades per altres àrees o departaments de l'Ajuntament de Barcelona i entitats de la ciutat. Per tant, es podria definir l'estratègia i funcions de la línia a través de l'esquema següent:

3.1. Què s'ha fet aquest 2020?

Al llarg del 2020 s'han dut a terme **17 accions formatives**, de les quals **8** han estat formacions periòdiques impulsades pel Programa BCN Interculturalitat, i **9** dissenys i la realització de formacions a demanda. A més, s'ha donat resposta a **4** demandes d'assessorament per a l'impuls de formacions en matèria d'interculturalitat. En total han participat de les diverses formacions ofertes **507** persones i s'han impartit un total de **131,5 hores** de formació intercultural.

17

accions formatives

507

participants

131,5

hores formatives

	Nom de la formació	Agents implicats	Edicions	Total hores	Total participants
Formacions a demanda	Competència plurilingüe i intercultural	CNL Barcelona	1	4	45
	Educant en la interculturalitat (dins de la formació reglada de monitors/es de lleure)	Districte Ciutat Vella Escola Lliure El Sol	1	4	26
	Formació antirumors: Una proposta d'anàlisi i acció	Xamfrà, Centre de Música i Escena del Raval	1	8	22
	Formació en interculturalitat i salut mental	Districte de Ciutat Vella Taula de Salut Mental de Ciutat Vella	1	15	40
	Introducció a l'educació intercultural i per a la justícia global: elements per a la reflexió i criteris d'aplicació pràctica	Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional Districte de Nou Barris Espai de trobada per a la Justícia Global de Nou Barris	1	8	10
	La mirada intercultural: de la teoria a la pràctica	CNL Barcelona	1	12	20
	La programació d'activitats culturals amb mirada intercultural als equipaments de proximitat d'Horta-Guinardó	Servei de Convivència i Interculturalitat Equipaments públics de proximitat d'Horta-Guinardó	1	13	13
	La tasca de l'integrador/a social amb perspectiva intercultural	EAP Ciutat Vella	1	2	18
	Perspectiva interseccional en l'atenció a la violència masclista al circuit de Sant Martí	Districte de Sant Martí Circuit contra la violència masclista de Sant Martí	1	6	30

(Continua)

	Nom de la formació	Agents implicats	Edicions	Total hores	Total participants
Formacions pròpies del PROGBI	Disseny de projectes amb perspectiva intercultural	Formació pròpia PROGBI en col·laboració amb l'OAR) Adreçada a personal d'equipaments de proximitat, serveis i entitats	1	10	20
	Formació antirumors: una proposta intercultural d'anàlisi i acció envers els rumors i les narratives discriminatòries	Formació pròpia PROGBI Adreçada a la ciutadania en general	2	28,5	35
	Formació en dinamització intercultural: com incorporem la mirada intercultural a la dinamització comunitària?	Formació pròpia PROGBI Casa Àsia Adreçada a joves	1	15	18
	Seminari web antirumors: eines per detectar narratives discriminatòries	Formació pròpia PROGBI Adreçada a ciutadania en general	1	1,5	45
	Seminari web antirumors: l'antigitanisme com a sistema de discriminació racial històricament construït	Formació pròpia PROGBI Adreçada a ciutadania en general	1	1,5	60
	Seminari web: elements clau per al disseny de projectes amb perspectiva intercultural	Formació pròpia PROGBI Adreçada a ciutadania en general	1	1,5	62
	Seminari web: Relief Maps. L'anàlisi de les desigualtats socials des d'una perspectiva interseccional	Formació pròpia PROGBI Adreçada a ciutadania en general	1	1,5	43
Total			17	131,5	507

Cal destacar que a causa del confinament i de la situació sanitària per la covid-19 hi ha hagut una davallada en el nombre de formacions, participants i hores de formació ofertes respecte de l'any passat. S'han hagut d'anul·lar 9 formacions, 1 s'ha posposat per al 2021 i no hi ha hagut, al llarg de l'any, tantes demandes de formació. En canvi, la situació causada per la covid-19 ha suposat un impuls a la formació en línia i s'ha innovat en formats formatius com ara els *seminaris web*, que han permès obrir la formació a nous públics. Tot i la situació, la formació ha continuat essent una eina clau i un punt de partida per començar a treballar o incorporar la perspectiva intercultural a la tasca diària de persones i professionals, apostant per la pedagogia, per incorporar l'element històric per tal d'entendre la pluralitat cultural de la Barcelona d'avui i per proposar eines més aterrades al context sempre canviant local i global.

Des de la línia de formació se segueix potenciant la vessant de les formacions a demanda, les quals han permès que equips de diferents districtes, àrees i serveis de l'Ajuntament tinguin la línia de formació del PROGBI com a referència i, això, contribueix a l'estratègia tant de la línia de formació com la del PROGBI de transversalitzar la interculturalitat a diferents àmbits i sectors. L'impuls ha

estat gràcies a la creixent presència, any rere any, del PROGBI als territoris, mitjançant la tasca de la línia d'Impulsem la Interculturalitat i de l'Estratègia BCN Antirumors, a través d'Antirumors als Barris. La coordinació entre les tres línies de treball ha estat clau per a l'estratègia de potenciar les formacions a demanda i les formacions als territoris.

Així mateix, les formacions pròpies impulsades pel PROGBI i obertes a les entitats, als equipaments i a la ciutadania en general també han estat un recurs clau a l'hora de donar a conèixer la perspectiva intercultural a nous públics i reforçar amb formació la tasca d'entitats, serveis i persones a títol individual.

3.1.1. Formacions a demanda d'agents clau de la ciutat

La situació sobrevinguda per la covid-19 ha impactat considerablement en les formacions a demanda. Se n'han fet un **68 % menys que el 2019**. Totes les formacions planificades pel 2n trimestre de l'any es van anul·lar i altres processos que s'estaven iniciant van quedar aturats sense la possibilitat de reactivar-los durant el 2020. Així i tot, hi ha interès per part de tots els agents implicats en les formacions a demanda de treballar per adaptar les formacions i els formats a la situació actual i veure les possibilitats de reactivar les formacions anul·lades i aturades amb vista al 2021. En les formacions a demanda, el **treball amb agents clau** de diferents àmbits i sectors així com el **treball territorial** segueix sent imprescindible per a què **la formació en perspectiva intercultural sigui una proposta aterrada a les diferents realitats i esdevingui un procés transformador en cada un dels territoris i àmbits amb els quals es treballa**.

a) Treball amb actors clau

Els agents que s'apropen al Programa BCN Interculturalitat sol·licitant una formació ho fan pels motius següents:

- ▲ Serveis, projectes i entitats que treballen en contacte amb persones de diversos contextos i orígens culturals i tenen la **necessitat de conèixer com poden adequar la seva feina a aquesta realitat, com relacionar-s'hi o fomentar-ne la participació**. Generalment han estat actors que necessitaven una primera presa de contacte amb la perspectiva intercultural i han demanat formació més en format sessió o píndola formativa de curta durada per poder tenir un coneixement bàsic sobre el tema i algunes eines per començar a treballar (per ex. píndola per a integradors/es socials dels centres educatius de Ciutat Vella)
- ▲ Serveis, projectes i entitats que ja han iniciat un procés de replantejament del servei o projecte i busquen reflexió conjunta, eines i metodologies per tal de canviar formes establertes de relació, de participació, de maneres de fer i **poder transversalitzar la perspectiva intercultural al seu àmbit** (per ex. educació, justícia global, gènere, cultura i salut mental) per **donar resposta a la realitat diversa del territori**.

b) Treball a territoris

Les demandes de formació han permès continuar la tasca del PROGBI de **territorialitzar la interculturalitat**.

El treball amb districtes és una branca imprescindible del Programa BCN Interculturalitat i en termes de formació aquest any s'ha pogut incidir especialment a 4 districtes de la ciutat: Ciutat Vella,

Horta-Guinardó, Nou Barris i Sant Martí. Són districtes on els diferents serveis, equipaments o entitats tenen força interioritzada la necessitat d'incorporar la perspectiva intercultural a la seva tasca diària i aquest 2020 han prioritzat fer formació per aprofundir, reflexionar i aterrar la perspectiva intercultural a la realitat dels diferents territoris.

Formació sobre justícia global i interculturalitat, realitzada en col·laboració amb el Districte de Nou Barris. Octubre 2020.

c) Valoració global de les formacions a demanda

Les formacions a demanda han estat ben valorades per part de les persones que hi han participat. Es pot observar que:

- ▲ Quant a la **utilitat** de les formacions, la gent les valora com a **força útils** en un **36 %** i en un **53 %** com a **molt útil**. Les assistents destaquen en un **87 %** que **els continguts han estat molt adequats** i un **77 %** considera que **s'han acomplert totalment les seves expectatives** respecte de la formació.
- ▲ Quant a l'**aplicació pràctica**, el **77 %** de les persones participants consideren que la formació té una aplicació pràctica en el seu dia a dia, especialment en l'entorn **quotidià i laboral**.
- ▲ El **98 %** de les persones participants **recomanaria la formació**, una dada molt important perquè implica que realment consideren que la formació és interessant i que pot aportar aspectes importants a l'hora d'entendre el que comporta la complexitat de viure en una ciutat amb una important diversitat cultural.
- ▲ En termes generals, la formació ha estat molt ben valorada. Un **87 %** de les persones participants considera que **els continguts han estat clars i en coherència amb els objectius de les formacions**.

d) Col·laboracions

Aquest 2020 la línia de formació ha mantingut algunes de les col·laboracions ja establertes en anys anteriors com a continuïtat de la feina que s'hi estava realitzant i ha pogut iniciar la col·laboració amb actors amb els quals des de la línia de formació no s'hi havia tingut contacte.

Pel que fa a la continuïtat en les col·laboracions d'anys anteriors, s'ha pogut treballar amb el **Consorci per a la Normalització Lingüística**, s'ha continuat el treball amb el **Col·legi de Treball Social de Catalunya** que manté la seva proposta formativa en interculturalitat i que va ofertant al llarg de l'any.

Al districte de **Ciutat Vella**, s'ha col·laborat amb **Xamfrà, Centre de Música i Escena del Raval** amb qui s'ha elaborat una formació antirumors a mida adreçada al professorat, a la junta directiva i a l'alumnat adult de l'entitat. Conjuntament amb el districte, també s'ha treballat amb l'**Escola Lliure El Sol** en la realització d'una sessió sobre interculturalitat dins de la formació reglada de monitors/es de lleure infantil i juvenil. Amb l'**Equip d'Assessorament Pedagògic** del districte s'ha tingut l'oportunitat de realitzar una píndola adreçada als tècnics i tècniques d'integració social dels centres educatius de Ciutat Vella. I com a col·laboració més continuada s'ha participat a la **Comissió de Formació de la Taula de Salut Mental** de Ciutat Vella amb la qual s'ha ofert una formació sobre interculturalitat i salut mental adreçada principalment als professionals de la Taula de Salut Mental del districte.

Per altra banda, dins del treball que es realitza al **districte de Nou Barris** des de la línia d'Impulsem la Interculturalitat, s'ha pogut entrar en contacte amb l'**Espai de Trobada per a la Justícia Global** i realitzar-ne una formació.

I, finalment, al **districte d'Horta-Guinardó** s'ha realitzat conjuntament amb el **Servei de Convivència i Interculturalitat** una formació adreçada als equipaments culturals de proximitat del districte amb col·laboració amb l'EALC.

3.1.2. Formacions pròpies impulsades pel Programa BCN Interculturalitat

La línia de Formació Intercultural ha continuat oferint les formacions pròpies adreçades a professionals d'equipaments, serveis i entitats però també a la població general. La gran demanda de formacions demostra l'interès que hi ha per aquestes formacions i la necessitat de seguir realitzant-les.

Aquest 2020 s'ha realitzat el cicle de **seminaris web "Tastets d'Interculturalitat #desdecasa"**, s'han realitzat dues edicions de la **"Formació antirumors: una proposta intercultural d'anàlisi i acció envers els rumors i les narratives discriminatòries"** (veure apartat de l'Estratègia BCN Antirumors a la pàgina 36). Així mateix, s'ha continuat realitzant la formació de **"Disseny de projectes amb perspectiva intercultural"** i la de **"Dinamització comunitària amb perspectiva intercultural"** adreçada a joves, enguany amb la col·laboració de Casa Àsia.

a) Valoració global de les formacions pròpies

La valoració que fan les persones participants de les formacions pròpies són molt útils per poder ajustar les formacions i metodologies emprades a les necessitats de les persones que s'hi formen. Les dades mostren que de manera global, les persones participants n'han fet una valoració positiva. A més, pel seu ampli recorregut i èxit, les formacions pròpies segueixen tenint una alta demanda i, en la mesura del possible, es preveuen fer reedicions de les formacions per poder assumir el volum de persones que han quedat en llista d'espera. Enguany, tot i la situació per la covid-19, el nombre

de formacions pròpies s'ha mantingut pràcticament igual que el de l'any passat (9 edicions el 2019 i 8 el 2020).

- ▲ Un **84 %** de les participants a les formacions pròpies va considerar que la formació era de **molta utilitat**.
- ▲ Un **100 %** va dir que **recomanaria la formació**.
- ▲ Un **78 %** de les persones participants consideren que la formació ha **acomplert totalment amb les seves expectatives**.
- ▲ Un **97 %** considera que les activitats realitzades han estat **molt relacionades amb els continguts i objectius de la formació**.
- ▲ I un **78 %** creu que el que han après té una aplicació pràctica en el seu dia a dia.

Entre les formacions pròpies del PROGBI, és rellevant destacar com a novetat el **cicle de seminaris web "Tastets d'Interculturalitat #desdeca"**. Aquest cicle es va idear durant el període de confinament en què calia adaptar les diferents formacions a format en línia. Es van proposar **4 seminaris web** sobre continguts que s'aborden a les diferents formacions pròpies del PROGBI, com ara:

- ▲ Seminari web antirumors sobre narratives discriminatòries
- ▲ Seminari web antirumors sobre antigitanisme
- ▲ Seminari web sobre elements clau per al disseny de projectes interculturals
- ▲ Seminari web sobre la interseccionalitat i l'eina de Relief Maps

La realització dels **4 seminaris web** va permetre obrir les formacions a nous públics que encara no coneixien el PROGBI ni la línia de formació. Aquests 4 tastets van poder oferir a la ciutadania coneixements teòrics i eines pràctiques sobre la perspectiva intercultural contextualitzada a la situació causada per la covid-19.

Pel que fa a la participació, cal destacar que els **4 seminaris web** van tenir una alta demanda i participació. En alguns casos, fins i tot, va quedar gent interessada en llista d'espera. Hi van participar un total de **210 persones**.

El format d'oferir píndoles curtes en línia ha funcionat també a l'hora de suscitar l'interès de les persones participants per les formacions pròpies del PROGBI que són més extenses i s'hi aprofundeix molt més, per tant, han estat una bona font de difusió i de porta d'entrada a una formació més intensiva sobre perspectiva intercultural.

210

participants

Imatge del seminari web antirumors sobre antigitanisme, amb Pedro Casermeiro. Maig 2020.

- ▲ El 80 % de les persones que van assistir als seminaris web van trobar que eren de força o molta utilitat i el 100 % de les persones que hi van assistir recomanarien la formació.
- ▲ El 78 % va opinar que els seminaris web havien aconseguit força o molt les seves expectatives.

Davant la pregunta “Què és el que més t’ha agradat del seminari web?”, la majoria de persones assistents van coincidir a recalcar la qualitat i el plantejament dels continguts. En segon lloc, es va valorar molt positivament la qualitat del formador/a, sobretot pel que fa al domini de la temàtica i a la claredat de les explicacions a l’hora de mantenir l’atenció i transmetre idees. Això és molt important tenint en compte el format en línia de seminari web que és molt unidireccional, i la participació, tot i que es fomentava, es dona de forma menys natural (per exemple via xat). És tot un repte poder transmetre uns continguts i mantenir l’interès durant tota la sessió en formats en línia.

Per al contrari, quan es va preguntar “Què és el que menys t’ha agradat del seminari web?”, principalment es va valorar que hi havia poc temps i les sessions eren o es feien curtes, fet que no donava temps a aprofundir en tot el que es volia.

3.2. Com s’ha fet? Eines i metodologies de treball

En consonància amb l’objectiu del PROGBI de promoure una interculturalitat aplicable i aterrada a les necessitats dels diversos contextos d’implementació, les formacions s’han pensat, dissenyat i executat tractant d’incorporar la perspectiva intercultural i els seus principis.

A continuació s’exposarà el procés de treball que es va seguir per a la realització de la formació a demanda “Interculturalitat i Salut Mental a Ciutat Vella” i es farà especial èmfasi al procés i als aspectes metodològics que s’han tingut en compte per programar la formació amb mirada intercultural.

1. Punt de partida

Des del PROGBI l'objectiu de transversalitzar la perspectiva interculturalitat és prioritari en totes les seves línies i un dels àmbits en el quals, des de 2018, s'hi està treballant és el de la **salut i salut mental**. La formació en **interculturalitat i salut mental a Ciutat Vella** va sorgir d'una demanda i **necessitat dels professionals i de les professionals que formen part de la Taula de Salut Mental (TSM) de Ciutat Vella**, d'abordar el tema de la interculturalitat i la salut mental de manera **entrellaçada**. Des del districte es va convidar al PROGBI a participar al grup motor de la TSM que va ser estratègic per recollir les necessitats dels professionals i les professionals en matèria d'interculturalitat.

Com a punt de partida, des de la TSM es van exposar les següents necessitats:

- ▲ **La manca de formació en interculturalitat per part dels professionals i les professionals de l'àmbit de la salut mental:** es té la sensació que els recursos de salut mental no atenen la població tenint en compte la perspectiva intercultural i això fa que no s'atengui en igualtat de drets i condicions. Així mateix, s'admet que sovint s'atén a la diversitat partint de **prejudicis socialment establerts** sobre certs col·lectius que no afavoreixen una atenció adequada.
- ▲ **L'abordatge de conflictes generacionals i culturals entre fills i filles i els seus progenitors:** es manifesta que els diferents valors culturals dins la mateixa família poden generar un desencaix que afecta la salut mental.
- ▲ **L'accés de les persones migrades als serveis de salut mental:** els professionals i les professionals afirmen que hi ha més dificultats d'accés als serveis de salut mental per part de les persones migrades, tot i els recursos que hi ha l'abast, a causa possiblement del mateix concepte de salut mental, de l'abordatge que se'n fa des dels diferents recursos i serveis, on es posa de manifest la necessitat d'un abordatge de la salut mental des de la interculturalitat.

Davant d'aquestes necessitats detectades pels professionals i les professionals, des de la TSM es considera oportú començar a treballar el tema amb una **formació a demanda que s'ajusti a les necessitats expressades anteriorment**. Des de la TSM es comença a reflexionar sobre algunes **qüestions prèvies**:

- ▲ Quins són els perfils dels treballadors i les treballadores i quines tasques desenvolupen?
- ▲ Quins són els perfils que acudeixen al recurs o servei i quines són les demandes més recurrents?
- ▲ Quines són les dificultats que els treballadors i les treballadores identifiquen en la seva feina?
- ▲ Consideren que hi ha racisme en relació amb les formes de fer dels diferents recursos i serveis en salut mental?
- ▲ Hi ha persones de diferents contextos culturals dins l'equip de treball?
- ▲ Els professionals i les professionals tenen formació prèvia en interculturalitat?
- ▲ Quines són les seves expectatives i motivacions per fer el curs?
- ▲ Quins canvis pensen que els aportarà incorporar la perspectiva intercultural a la seva tasca professional?

2. Actors implicats

Els actors implicats són principalment **tots els serveis, recursos i entitats vinculades a la TSM de Ciutat Vella**, inclosos el districte i el PROGBI. Per tirar endavant la formació a demanda, es va crear una **Comissió de Formació Intercultural dins la TSM** on hi van participar els diferents actors de la TSM que s'encarregarien de fer la proposta de continguts i impartir la formació:

- ▲ Centre d'Estudis Africans i Interculturals
- ▲ Ràdio Nikosia
- ▲ Servei d'Atenció en Salut Mental per a Població Immigrada (SATMI)
- ▲ PROGBI
- ▲ Districte de Ciutat Vella (àrea de salut)

La participació de **tots** els actors implicats es va assolir pel **traspàs d'informació**, que va facilitar que la proposta formativa de continguts es validés a la TSM i arribés a totes les entitats i serveis vinculats a la Taula. Un cop validada, es va fer difusió a tota la TSM més a alguns actors més del territori afins a la temàtica tractada. Aquest traspàs d'informació va revertir en una alta demanda per fer el curs i constata l'interès i necessitat de posar fil a l'agulla a aquest tema que tant preocupa als professionals i les professionals.

3. Resultats de l'acció i sistematització

Els resultats de la formació i la valoració que s'ha fet per part de l'organització com de les persones participants ha estat positiva. La idea de la formació era poder **generar un espai formatiu que no només donés continguts sinó que promogués el pensament crític**, de manera que les persones participants poguessin qüestionar-se i revisar la seva pràctica professional. Pel que fa als objectius marcats en els **continguts de la formació**, es considera que es van poder abordar tots, i totes les sessions van ser profitoses. Els continguts de la formació anaven orientats a:

- ▲ Donar a conèixer la perspectiva intercultural en el seu context.
- ▲ Reflexionar entorn del concepte de salut i salut mental des de diferents cosmovisions.
- ▲ Mostrar situacions reals de casos de salut mental en persones migrades i fer-ne una anàlisi de l'abordatge que se'n va fer, tant dels punts forts com dels febles per millorar.
- ▲ Analitzar casos aportats per les persones participants en clau intercultural.

També va ser central incorporar **la revisió de la pròpia tasca en tot moment per fer autocrítica d'allò que funciona des d'una perspectiva intercultural i allò que cal millorar**. L'estratègia emprada per facilitar que es doni aquest treball d'autorevisió i autoreflexió va ser la de plantejar tant implícitament com explícitament **preguntes que sacsegessin creences arrelades en els imaginaris compartits i facin repensar-te amb l'objectiu de transformar allò que no funciona pel que fa a l'atenció a la diversitat cultural**.

Algunes d'aquestes preguntes van ser:

- ▲ Des d'on parlem?
- ▲ Qui pren les decisions?
- ▲ Quines veus i necessitats són escoltades?
- ▲ Coneixem la realitat de les persones que atenem?
- ▲ Quina imatge tenim de les persones que atenem?
- ▲ Com interpretem les situacions que considerem conflictives?
- ▲ Les persones a les quals atenem poden expressar-se en el seus termes?
- ▲ Estem contribuint a generar desigualtat?

En aquest treball de revisió de la pròpia tasca van emergir **dificultats** a l'hora de conduir alguna sessió a causa de les fortes resistències del grup, especialment a l'inici de la formació. D'aquest fet n'extraïem un aprenentatge fonamental: **és imprescindible adaptar les sessions a les particularitats i resistències dels grups**. No es va preveure que el grup pogués mostrar dificultat a voler qüestionar-se i revisar la seva tasca professional, tot i que és sabut que són moments especialment sensibles a les resistències. Com a aprenentatge, també, amb la comissió de formació intercultural s'ha treballat en estratègies per crear, en properes formacions, un espai de reflexió segur i de confiança, adaptat als interessos i les particularitats del grup. **Cuidar la dimensió afectiva és imprescindible per poder tractar temes que poden generar tensions, incomoditat i divergències d'una manera efectiva i pot suposar el primer pas cap a un major esperit crític i una autorevisió.**

A pesar, però, d'aquest inici inesperat, la formació va seguir el seu curs, va ser profitosa i es van poder assolir tots els objectius plantejats.

Així mateix, la formació, a banda d'aportar coneixements sobre la perspectiva intercultural i de proporcionar un espai de reflexió conjunt, té com a **punt fort que tota ella es va pensar tenint en compte la perspectiva intercultural, així que al llarg de totes les sessions es va anar treballant sobre objectius vinculats als principis de la interculturalitat.**

Pel que fa al **principi de diàleg intercultural**, es va fer èmfasi en l'objectiu de **reconèixer les relacions de poder entre el rol professional i el rol usuari**. En aquest sentit, durant la formació, es va proposar fer un treball d'observació/diagnosi del propi lloc de treball a fi de detectar relacions desiguals de poder, ja sigui en els espais físics, els rols de cadascú, llenguatge, etc. En la mateixa línia, va ser essencial fer èmfasi no només en les diferències culturals que poden provocar un cert xoc cultural entre professional-usuari sinó que també es van fer visibles els factors estructurals que generen desigualtat i discriminació. Les sessions on es van aportar exemples i casos pràctics per analitzar van ser clau per poder fer evidents situacions de discriminació que s'han pogut donar en l'atenció a les persones amb malaltia mental i abordar-les amb cura i respecte a les diferents sensibilitats.

Quant al principi del **reconeixement de la diversitat cultural**, es va treballar principalment en l'**objectiu de construir un marc cultural basat en la diversitat**. Primer de tot, es va tenir en compte la diversitat de les persones i entitats que van conformar la comissió de formació intercultural quant a perfils i àmbits de treball així com també la diversitat de l'equip de formadors/es, això va facilitar l'autorepre-

sentació i la incorporació de relats allunyats dels hegemònics, que és fonamental per treballar d'acord al principi de reconeixement de la diversitat cultural.

A l'hora de fer l'anàlisi de casos, es va fer èmfasi en revisar-los i plantejar-los des d'una òptica que tingués en compte el pluralisme cultural.

En referència al principi de la **igualtat de drets i equitat**, es va abordar principalment l'objectiu d'**identificar els mecanismes d'exclusió i discriminació**, ja que com s'ha mencionat anteriorment la formació proposava fer una autorevisió de la pròpia tasca professional així com de l'organització/institució des de la qual es treballa per ser conscients i identificar situacions de discriminació i desigualtat que interfereixen en una atenció justa i acurada de les persones.

Així doncs, **la formació va permetre iniciar un procés de reflexió i presa de consciència i una mirada menys estereotipada vers la diversitat, que a la llarga podria contribuir a una millor atenció que no discrimini o agreugi les desigualtats i, per tant més intercultural.**

3.3. Reptes de futur

Com a reptes per al proper any, s'espera que la línia de formació, ja consolidada, **segueixi oberta i flexible als canvis socials i segueixi donant resposta a les necessitats específiques dels territoris i a la ciutadania en general.**

L'objectiu és poder seguir donant una resposta adequada a les noves demandes que sorgeixin alhora que es detectin aquells nous temes que suscitin interès i que s'acompanyin els processos d'un procés d'avaluació i readequació permanents.

La **formació adreçada a personal municipal** serà una prioritat, ja que el 2020 ha quedat aturada a causa de la situació generada per la covid-19. Per tant, es destinaran esforços a adaptar el format i la metodologia per reactivar la **formació transversal**. També, s'espera tornar a col·laborar amb l'**Institut Municipal de Serveis Socials** i reprendre de nou l'oferta formativa en interculturalitat que s'hi oferia, adreçada a equips naturals dels centres de serveis socials.

Serà important seguir i donar continuïtat al treball transversal amb el **Consorci d'Educació de Barcelona** i la **Taula de Salut Mental de Ciutat Vella**, on hi ha la necessitat de seguir formant nous equips. Serà important en termes formatius també **atendre especialment aquelles demandes d'equips que necessitin assessorament o un procés formatiu acompanyat per tal de promoure una revisió interna de la tasca professional**, de les formes de fer i funcionar dels equips, serveis i institucions, per tal que el procés d'incorporació de la perspectiva intercultural sigui realment transformador.

La **formació adreçada a joves** se seguirà enfortint, atenent aquells interessos i necessitats dels joves en matèria d'interculturalitat i detectant nous espais formatius adreçats a persones joves.

Finalment, el **treball territorial i transversal** de la línia de formació seguirà sent clau i estratègic. Per tant, per tal de mantenir el contacte amb la realitat de la ciutat, el 2021, se seguirà treballant molt estretament, com fins ara, **en coordinació amb la línia d'Impulsem la Interculturalitat i la de l'Estratègia BCN Antirumors (Antirumors als barris)**. En aquest sentit, la línia de formació és un recurs bàsic en la tasca de territorialitzar la perspectiva intercultural als districtes i barris de la ciutat, i des de la vessant antirumors, oferir formació antirumors és una forma de treballar per prevenir la discriminació i el racisme. S'espera que la formació pugui **arribar a més territoris i barris**, on es puguin enfortir

aquells on ja s'està treballant alhora que es puguin detectar noves oportunitats formatives a altres territoris on encara no s'ha treballat o s'ha fet de forma molt puntual. Pel que fa a les **formacions pròpies**, se seguiran oferint totes les formacions, ja consolidades, fent la revisió i l'adequació de metodologies i formats que calgui. També serà important **acostar les formacions pròpies als territoris**, fent-les flexibles i adaptades a la realitat de cada territori i fomentant la participació de la gent que viu o treballa al territori amb l'objectiu que es pugui seguir fent un treball intercultural i antirumors als barris un cop finalitzi la formació.

Cal destacar que el 2021, donat que es presentarà el nou Pla d'Interculturalitat, tindrà un paper clau en la formació dels professionals de les diferents àrees que es prioritzin.

4. Impulsem la Interculturalitat

Impulsem la Interculturalitat és una de les línies d'acció del Programa BCN Interculturalitat que té com a objectiu final incorporar l'enfocament intercultural als diferents serveis, projectes i accions que es duen a terme a la ciutat de Barcelona a través de la territorialització i transversalització de la interculturalitat.

Durant el 2020 s'ha mantingut el treball amb els diversos districtes, les àrees i els àmbits temàtics més estratègics, així com amb col·lectius i entitats de la ciutat, tot i que el context de pandèmia, provocada per la covid-19, ha fet que diferents projectes i accions s'hagin adaptat a nous formats i a les necessitats específiques que requeria la nova situació.

4.1. Què s'ha fet aquest 2020?

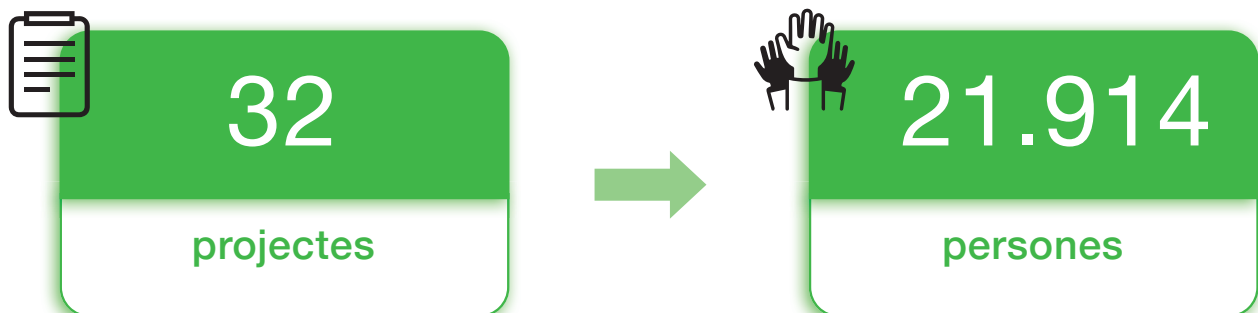
4.1.1. Districtes

Des de la línia Impulsem, s'aposta per avançar cap a la territorialització de l'enfocament intercultural, mitjançant suport econòmic i tècnic als diferents districtes de la ciutat, per tal que s'impulsin plans, programes, projectes i serveis en matèria d'interculturalitat.

En diferent grau i segons les particularitats de cada territori, enguany hi han participat els deu districtes de la ciutat: Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuïc, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí i Les Corts.

El 2020 s'ha intensificat l'acompanyament i l'assessorament tècnic en els processos de transversalització de la perspectiva intercultural que desenvolupa cada territori. Concretament, els districtes de Sants-Montjuïc i de Ciutat Vella han engegat plans d'interculturalitat amb aquesta voluntat, els quals podrien servir de guia per a la resta de districtes que puguin estar-hi interessats. Així, enguany destaquen l'acompanyament als dos esmentats processos de creació de plans d'interculturalitat, iniciats l'any 2020 i amb continuïtat el 2021.

D'altra banda, arreu de la ciutat s'han desenvolupat un total de 32 projectes de diversa tipologia¹, els quals han incidit en les principals necessitats detectades des dels districtes i han implicat la participació de 21.914 persones, segons les dades recollides pels territoris. En total, els projectes desenvolupats als districtes han rebut un suport econòmic del Departament d'Interculturalitat i Pluralisme Religiosos de 397.570 euros.

¹ Dades de projectes desenvolupats l'any 2019. Les dades del 2020 dels districtes se centralitzen des del PROGBI al llarg dels primers mesos de l'any següent al seu desenvolupament, és per això que no es disposa encara d'aquestes.

Amb la finalitat de facilitar la transparència i visibilitat dels diferents projectes, s'ha elaborat la **memòria de projectes de districte**², que, de manera virtual i interactiva, mostra la tasca duta a terme pels diferents territoris.

El suport a programes i projectes de districte permet que siguin els propis actors del territori que planifiquin i desenvolupin aquells projectes i accions que creguin necessaris i prioritaris. Aquesta iniciativa es valora molt positivament, ja que permet:

- ▲ **Reflexionar** específicament i de forma conjunta sobre les dimensions de la interculturalitat.
- ▲ **Conèixer** millor el grau d'acompliment de l'enfocament intercultural dels projectes.
- ▲ **Recopilar** diferents estratègies per complir els objectius comuns.
- ▲ **Prendre consciència** de la importància del **context**.

A continuació, mostrem de forma esquemàtica el recull de 32 projectes desenvolupats pels districtes (2019), dels quals es pot ampliar informació a l'esmentada memòria:

Districte	Projectes
Ciutat Vella	<ul style="list-style-type: none"> • Casal Familiar - Casal Infantil Drassanes • Seguim! • Projecte d'Aprenentatge de la llengua materna per a infants i català per a famílies • Formació en Interculturalitat per la Taula de Salut Mental de Ciutat Vella • Servei de Mediació Intercultural (SMI) del Programa per a la convivència i el bon veïnatge a l'espai públic i a les escales de veïns
Eixample	<ul style="list-style-type: none"> • Programa Eixample Intercultural: formació de tècnics • Projecte XEIX • Eixample Intercultural: desplegament programa
Sants-Montjuïc	<ul style="list-style-type: none"> • Fragments • Batukasec - Projecte grupal i comunitari • Aprenem. Famílies en xarxa • Projecte Rossinyol Barcelona Mentoria Social • Do d'acords • Totes fem Xarxa
Sarrià-Sant Gervasi	<ul style="list-style-type: none"> • La Cruïlla Comuna • Noves Mirades
Gràcia	<ul style="list-style-type: none"> • El Món a la Meva Escola
Horta-Guinardó	<ul style="list-style-type: none"> • Troba't • Fricandó, teatre-fòrum • Espai públic i convivència: Plaça Bacardí (barri d'Horta) • Barribook • Comunicació del Servei de Convivència i Interculturalitat HG • Convivència a l'espai públic: Plaça Pastrana (barri El Carmel) • Regalar-se el Carmel

(Continua)

² Consultar [Memòria 2019](#) de projectes interculturals als districtes.

Districte	Projectes
Sant Andreu	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de costura de Trinitat Vella • Aprenentatge de llengües àrab i urdú • Tallers interculturals per a joves • Taula intercultural de la Franja Besòs • Participació en taules i xarxes • Formació
Nou Barris	<ul style="list-style-type: none"> • Promoció de llengües maternes (urdú)
Sant Martí	<ul style="list-style-type: none"> • Programa Annisa

Pel que fa a la promoció d'espais d'intercanvi, enguany s'han celebrat dues trobades amb els referents d'interculturalitat dels districtes en format virtual. La primera, duta a terme durant el confinament, va servir per compartir les diverses situacions que els territoris estaven vivint en el context d'emergència. La segona va permetre recollir les reflexions i aportacions que des dels diferents districtes van fer al nou Pla Barcelona Interculturalitat. Tant el grau d'assistència com la participació al llarg de les sessions es valoren de forma satisfactòria, ja que esdevenen espais productius, de reflexió i intercanvi en matèria d'interculturalitat entre els diferents agents tècnics.

Trobada virtual del PROGBI amb els tècnics i les tècniques d'interculturalitat als districtes.

A banda del suport a projectes desenvolupats pels districtes, des de la línia Impulsem s'ha donat suport a altres processos i accions dutes a terme als diferents territoris, a continuació en detalllem algunes de les més destacades:

Districte	Accions
Ciutat Vella	<p>A Ciutat Vella existeix un elevat nombre d'entitats i de projectes en matèria d'interculturalitat que fan que sigui un dels districtes amb una notable activitat i comunicació. En aquest sentit, s'han acompanyat alguns projectes i accions, com els que es detallen a continuació:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acompanyament en el procés d'elaboració del Pla Ciutat Vella Intercultural: suport en aplicació de la perspectiva intercultural en el disseny i desplegament. • Participació en la Taula de Salut Mental del districte i acompanyament en la realització de la formació Salut Mental i Interculturalitat específica per a professionals del territori. Suport en l'impuls d'una segona edició de la formació, degut a l'interès detectat i al límit de la primera. • Assessorament i suport en la proposta de revisió de la perspectiva interseccional en els serveis dels PIAD, a partir d'un projecte de Pla de Barris desenvolupat al Raval Sud. • Assessorament en diverses temàtiques i accions desenvolupades pel districte, relacionades amb participació, accessibilitat, gènere... així com en relació amb projectes d'entitats subvencionades o amb projectes d'altres districtes.
Eixample	<p>A l'Eixample s'ha seguit donant suport al Pla Eixample Intercultural, iniciat el 2018 a través de formacions i d'un treball tècnic intern acompanyat i dinamitzat per Spora.</p>
Sants-Montjuïc	<p>Al llarg de l'any 2020 s'ha seguit treballant en col·laboració estreta entre l'equip Impulsem i l'àrea tècnica d'Interculturalitat del Districte de Sants Montjuïc.</p> <ul style="list-style-type: none"> • El projecte Totes fem Xarxa, amb 3 anys de continuïtat, s'ha hagut d'adaptar al format virtual degut al l'estat d'alarma, però ha aconseguit mantenir l'estabilitat tot i les dificultats. Des del distr. i el Programa es valora molt positivament aquesta capacitat d'adaptació. Donada aquesta valoració, per l'any vinent es preveu ampliar pressupost per a la millora de l'atenció. • Arran de la detecció per part del districte de la necessitat d'eines en competències interculturals per a equips professionals del distr. al 2019, i reforçat amb un mandat polític s'ha acompanyat el disseny i la implementació del Pla pilot de transversalització d'Interculturalitat de Sants-Montjuïc.
Sarrià-Sant Gervasi	<p>Durant el 2020 només s'ha pogut portar a terme un dels dos projectes històrics del districte, el Noves Mirades, degut al confinament i la suspensió de contractes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tot i que el projecte de la Cruilla Comuna no es va poder realitzar l'any passat, durant els primers mesos abans del confinament, es van realitzar algunes reunions amb la idea de definir el projecte on es va parlar, principalment, de la importància d'incorporar al professorat en les formacions amb l'objectiu que puguin tenir continuïtat al llarg del curs amb l'alumnat. Finalment, no es va poder portar a terme. • En canvi, el Noves Mirades es va mantenir en format virtual, on cada setmana es connectaven per aprendre eines del teatre fòrum. A més, paral·lelament, l'últim trimestre es va crear un cicle de xerrades per ampliar la mirada sobre la diversitat cultural i les desigualtats que pot generar degut a les resistències i dificultats per aprofundir en l'enfocament intercultural en les sessions ordinàries on es treballa més amb eines teatrals.

Districte	Accions
Gràcia	<p>Al Districte de Gràcia s'hi han acompanyat diverses iniciatives i projectes, sobretot, s'ha donat suport al projecte el Món a la meva escola, el principal projecte intercultural del Districte de Gràcia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ha acompanyat al Projecte El món a la meva escola en la seva reformulació. El projecte, que històricament s'ha centrat en el treball amb diverses AFA i escoles del Districte de Gràcia, ha ampliat el seu abast orientant la seva activitat cap a l'àmbit intercultural i comunitari, engegant noves línies en els àmbits de formació, assessorament, treball en xarxa i accions comunitàries. El Programa ha acompanyat al projecte en aquest procés, donant suport en matèria de formació, recursos i metodologies de treball intercultural. • S'ha assessorat per la realització d'una formació adreçada a l'equip tècnic del Districte de Gràcia. • S'ha donat resposta a la demanda del Districte d'incorporar propostes interculturals a la programació de la festa major, que finalment es va haver d'anul·lar degut a la crisi sanitària. • S'ha ofert acompanyament a la demanda realitzada per part d'una escola del districte que ha detectat casos de discriminació i racisme.
Horta-Guinardó	<p>A Horta-Guinardó s'ha mantingut la línia de treball amb el Districte a través de la col·laboració amb el Programa Servei de Convivència i Interculturalitat,</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ha donat suport, sobretot a nivell comunicatiu, als diferents projectes que porta a terme el servei. • També s'hi ha realitzat una formació per a tècniques d'equipaments culturals de proximitat del territori.
Sant Andreu	<p>Enguany, al Districte de Sant Andreu, s'ha acompanyat a diversos processos, principalment a través del Servei d'Interculturalitat de Sant Andreu (SISA), que centralitza el treball intercultural als barris de la Franja Besòs. A continuació, se n'exposen alguns:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ha donat suport al SISA en el disseny d'una formació dirigida a professionals de l'àmbit de joventut, treball comunitari i de l'educació formal, no formal i del lleure del districte de Sant Andreu. • S'ha fet seguiment i donat suport en l'aplicació de la perspectiva interseccional als tallers per a dones anomenat "Cos dolor" desenvolupats per l'entitat Retorna i impulsats per Pla de Barris i PIAD a Trinitat Vella.
Nou Barris	<p>Es destaca de l'any 2020 la millora de la coordinació i relació entre el Districte de Nou Barris i el Programa BCN Interculturalitat, degut a la incorporació de la tècnica en matèria d'interculturalitat. Aquest fet ha portat a una major presència al territori en diferents formats:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assessorament en diverses temàtiques i accions desenvolupades pel districte, relacionades amb participació i justícia global. • Assessorament en el disseny d'un projecte a la Biblioteca de Roquetes per a diversificar l'oferta de recursos literaris i agenda d'activitats per a famílies del barri. • Seguiment del projecte de l'ensenyament de l'urdú com a extraescolar a l'escola del Turó, que s'ha hagut d'adaptar a la situació de l'estat d'alarma. Es preveu ampliar l'oferta a altres centres escolars.

Districte	Accions
Sant Martí	<p>Durant el 2019 el districte va passar per canvis en l'àrea tècnica que han afectat al desenvolupament de projectes i accions al 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es destaca haver dut a terme una formació pilot a diferents equips del circuit de violències de gènere. El desplegament de la formació va ser valorada positivament tot i detectar necessitats de millora en la comunicació i el compliment d'acords en benefici d'un resultat de participació més coincident al plantejat inicialment. • Seguiment i assessorament per a realitzar una proposta formativa a l'escola La Pau, arran de demanda d'assessorament per manca d'eines per atendre comunitat educativa musulmana.

4.1.2. Àrees i àmbits temàtics

Des del Programa també s'està fent una aposta per avançar cap a la transversalització de l'enfocament intercultural, amb suport tècnic i assessorament a diferents àrees i posant èmfasi en diversos àmbits temàtics estratègics.

En aquesta línia, s'ha mantingut la col·laboració amb les àrees d'Educació, Memòria i Salut, entre d'altres. Enguany s'ha intensificat el treball amb l'àrea de Feminismes a través de la col·laboració amb els Circuits de Violència Masclista i els PIADs; i amb Educació, amb la formació a equips professionals del Consorci d'Educació de Barcelona. Com a novetat, aquest any s'ha incorporat una nova línia de treball, la d'Alimentació, creada especialment en el marc de l'any 2021 "BCN Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible".

Trobada del Col·lectiu Antiracista AICE (Análisis, Investigación, Creación en Educación).

A continuació es mostren les accions realitzades amb el suport i la col·laboració de la línia d'Impulsem conjuntament amb altres entitats i/o serveis municipals de l'Ajuntament de Barcelona durant el 2020:

Àrea	Accions
Gènere i Feminismes	<p>La línia de col·laboració amb Feminismes ha seguit en marxa durant el 2020 amb nous reptes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • D'una banda, s'ha iniciat el procés amb el Circuit de Violència Masclista de Sant Martí, on s'ha fet una formació en interseccionalitat adreçada a les seves membres. • I de l'altra, s'ha fet seguiment dels tallers Cos Dolor adreçat a dones i dinamitzat per l'entitat Retorna en col·laboració amb els PIAD de Trinitat Vella i el Raval. • També s'ha començat a dissenyar una proposta de treball amb els PIAD de la ciutat, que es durà a terme el 2021.
Salut	<p>Aquest any s'ha seguit amb la feina iniciada els anys anteriors en salut mental al districte de Ciutat Vella.</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ha dut a terme la primera edició de la formació "Salut mental i interculturalitat". S'ha treballat juntament amb la línia de formació del Programa. Formació s'ha encarregat d'aterrar i donar forma a la demanda, i impulsem, sobretot per fer de nexa i donar continuïtat a la temàtica en el marc del grup motor de la TSM de Ciutat Vella. La bona rebuda de la primera edició de la formació i la llista d'espera resultant han fet que en el mateix any s'ha començat ja a dissenyar la segona edició. • També s'ha dinamitzat una de les sessions del nou Pla BCN Interculturalitat sobre la temàtica de salut on ha permès mantenir el contacte i actualitzar el discurs en la matèria a partir de la posada en comú d'inquietuds de professionals i entitats expertes en la matèria.
Educació Intercultural	<p>L'any 2020, tot i mantenir la coordinació i proposta de seguiment de formacions amb dates tancades per l'any, el pla de desenvolupament de les formacions es va veure afectat pel confinament i altres prioritats del Consorci d'Educació de Barcelona. Tot i les dificultats es van dur a terme les següents accions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'elaboració d'unitats didàctiques per a la Xarxa Escoles per la Igualtat. • Planificació de la segona tongada de formacions per a l'equip de LiC (Llengua, Interculturalitat i Cohesió) de la ciutat. • Oferta formativa de càpsules d'educació en format en línia. • Coordinació del grup consultiu sobre educació intercultural: Colectivo Antirracista AICE (Análisis, Investigación, Creación en Educación) i disseny del <i>fanzín</i> com a producte de difusió sobre proposta educativa intercultural.
Comerç	<p>Enguany, s'ha fet una revisió de la línia de treball en l'àmbit del comerç, amb la concreció d'un marc conceptual que situa la perspectiva intercultural en aquest àmbit. El resultat d'aquest treball ha estat l'elaboració d'un document marc que traça els principals elements a tenir en compte en relació amb la interculturalitat aplicada a l'àmbit comercial.</p>

Àrea	Accions
Diversitat lingüística	<p>L'any 2020 s'ha continuat treballant per la promoció de l'ensenyament i aprenentatge de les llengües familiars, sobretot en l'àmbit educatiu, per tal d'impulsar el reconeixement de la diversitat lingüística existent a la ciutat.</p> <p>El recorregut del treball en aquest àmbit ha permès una major incidència i intensificació en el desplegament de projectes en matèria de diversitat lingüística, ampliant progressivament els espais on es desenvolupen a la ciutat i reformulant el plantejament d'aquells que no estan tenint una bona acollida.</p>
Cultura	<p>Enguany s'ha continuat treballant el tema de cultura com un àmbit estratègic a través de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'elaboració d'un marc teòric i metodològic orientatiu pel treball en l'àmbit de la cultura i un document de transversalització interna que respon al treball en aquest àmbit des de l'enfocament intercultural. • A més, s'ha començat a plantejar una col·laboració, juntament amb l'Espai Avinyó, per a treballar amb Centres Cívics de Barcelona.
Memòria històrica	<p>Enguany s'ha continuat treballant sobre la memòria des d'una perspectiva intercultural com un dels temes prioritaris, entenent-la com a element important que impacta en la construcció del relat de ciutat i els barris.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es va elaborar un document marc amb contingut teòric i metodològic per a guiar el pla de treball i oferir a altres àrees de l'ajuntament. • Es va complir l'objectiu d'establir connexions amb els diferents agents implicats en el treball sobre memòria històrica; sobretot la Regidoria de Memòria Democràtica i el Centre de Memòria del Born, on es van fer les jornades de "Memòries Dissidents", coorganitzat amb el Programa i amb previsió de continuïtat el 2021. <p>Aquesta aposta per la tasca sobre memòria també s'ha transversalitzat a la resta de les diferents línies d'acció del Programa com Antirumors, Espai Avinyó, Formació i Comunicació.</p>
Alimentació sostenible	<p>Es tracta d'una línia de treball nova incorporada aquest any en motiu de la preparació del projecte "Barcelona Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible 2021". Així, a partir del contacte rebut des de la Direcció de Serveis d'Economia Cooperativa, Social i Solidària, qui lidera l'any de la capitalitat, s'han desenvolupat accions en aquest sentit com són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'elaboració d'un document marc de treball sobre alimentació sostenible des d'una mirada intercultural. • Document de propostes d'accions que es poden liderar des del PROGBI en la matèria, no només per desenvolupar durant el 2021, sinó també per donar continuïtat més enllà. • Suport en la ideació d'activitats específiques en l'àmbit de l'alimentació sostenible per desenvolupar en el marc de l'any de la capitalitat.

4.1.3. Treball amb el teixit associatiu

Per tal de generar sinergies, conèixer els projectes i donar visibilitat al seu potencial, s'ofereix a les entitats els diferents recursos del Programa, difusió de les seves activitats i suport quan ho requereixen.

Degut a la situació provocada per l'arribada de la covid-19, el 2020 ha estat un any particularment **difícil per les entitats**, que en moltes ocasions no han pogut desenvolupar els seus projectes de la forma que havien previst. Això ha fet que hagin de replantejar la seva proposta d'activitats i reorientar els seus projectes. Val a dir que és notable la flexibilitat i capacitat d'adaptació i cal remarcar que la seva tasca és fonamental per seguir impulsant l'enfocament intercultural al teixit associatiu i a la ciutat en general.

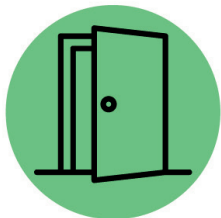
Cada any s'organitzen **trobades d'entitats** per tal de generar sinergies, compartir informació, donar a conèixer els recursos del Programa, o aprofundir sobre eixos temàtics d'interès. En aquesta línia, s'ofereixen **espais de trobada temàtics** amb entitats que treballen al voltant de la mateixa matèria per poder compartir i ampliar coneixements, alhora que rebre formació al respecte.

Enguany, degut a la situació sanitària excepcional, només s'ha pogut dur a terme **una trobada amb entitats vinculades a l'àmbit educatiu formal, principalment Associacions de Famílies d'Alumnat (AFA)**, interessades en la interculturalitat. Van assistir-hi un total de 5 entitats i es van tractar els principals reptes en relació amb l'educació intercultural.

4.2. Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball

Durant el 2020 s'han iniciat dos processos de transversalització de l'enfocament intercultural a dos districtes de la ciutat: Sants-Montjuïc i Ciutat Vella. Tot i que són projectes liderats des dels districtes, la línia d'Impulsem ha donat suport en aquelles tasques que les referents territorials ho han considerat convenient.

A continuació, s'exposarà el **Pla d'Interculturalitat** que s'està duent a terme a **Ciutat Vella** per il·lustrar el procés metodològic que s'ha posat en marxa l'any 2020 i que ha agafat força el 2021.

1. Punt de partida

A diferència d'altres accions portades a terme des del Programa BCN Interculturalitat, el context en aquest cas és encara més complex ja que es treballa dins de la mateixa **estructura municipal**. Això implica un doble repte, per una banda, una revisió interna sobre les maneres de fer i treballar de l'administració, i, per una altra banda, que aquesta revisió tingui un impacte en la millora de la vida de les persones que s'atén i amb la qual es treballa, i, per tant, contribuir a la **igualtat de drets i l'equitat**.

Aterrant aquest repte al cas de Ciutat Vella, es pot observar que és un territori que mostra una gran **heterogeneïtat**: territorial, demogràfica, lingüística, etc., però que no es reflecteix en l'administració local. Això pot generar certes situacions de conflicte, ja que sovint l'administració no compta amb les eines necessàries per veure, identificar i donar resposta a les necessitats d'aquesta població diversa, de manera que el **reconeixement de la diversitat cultural** és un dels principis de l'enfocament intercultural.

D'aquesta manera, el districte de Ciutat Vella ha treballat i ha sigut pioner per suplir aquestes carències a través de les següents vies:

- ▲ S'han realitzat nombroses **formacions** a professionals de diferents serveis i àmbits del districte que així ho han expressat: Taula de Salut Mental, Circuit de Violències Masclistes, etc.

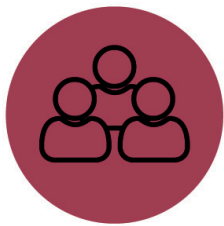
- ▲ Des de fa anys, el territori ha desenvolupat **projectes** interculturals per donar resposta a múltiples situacions: falta d'oferta lingüística als centres educatius, mediació a escoles i escala de veïns, etc.
- ▲ Assessorament a **plans i documents estratègics** propis del districte d'altres àmbits que requerien l'enfocament intercultural per fer emergir absències i fer pedagogia respecte a situacions que poden esdevenir conflictives.

Aquests són alguns dels elements clau que han permès tenir un punt de partida amb el qual iniciar un pla de transversalització al districte que permeti donar coherència a tota la feina realitzada anteriorment, incorporar nous professionals d'àmbits estratègics i crear un full de ruta perquè **la interculturalitat no sigui un element aïllat sinó que sigui permeable a la resta de polítiques del territori.**

Quina ha sigut l'estratègia emprada en aquest cas? S'han creat **espais de trobada** amb diferents agents del territori, principalment de l'estructura del districte, per fer un treball introspectiu sobre com funcionen les diferents àrees de treball, especialment, en relació amb la diversitat cultural present al territori. Això va donar com a resultat diferents espais de treball:

- A. L'espai de **Coordinació** que s'encarrega de fer el seguiment del procés.
- B. El **Grup d'Acció Intercultural** encarregat de desenvolupar les propostes que van sorgint i establir les prioritats a treballar.
- C. Les **comissions de treball** formades per perfils concrets de personal de l'administració i per agents externs estratègics del territori per tal de treballar al voltant de temàtiques més concretes.

Les principals temàtiques que cal treballar a partir de les necessitats i inquietuds detectades en reunions prèvies han sigut: **comunicació, participació, espai públic i coneixement i avaluació.** Com i què s'ha treballat en aquestes comissions és un camí que s'ha iniciat el 2021.

2. Actors implicats

La implementació d'aquest Pla d'Interculturalitat al districte de Ciutat Vella no hauria estat possible sense múltiples actors implicats a diferents nivells. En aquest sentit, han facilitat la implementació:

- ▲ una **implicació política** des de regidories, conselleries tècniques i el Comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religios;
- ▲ un **treball de col·laboració i coordinació** entre els caps de serveis a les persones, la referent d'interculturalitat del districte i el Programa BCN Interculturalitat, allargat en el temps;
- ▲ la predisposició i dedicació de temps de diferents figures i **equips tècnics de l'estructura orgànica** del districte, amb suport també de l'equip Impulsem;
- ▲ l'assignació de **recursos econòmics** i humans destinats al procés i al **suport extern** per vetllar pel seu desenvolupament.

Aquests han sigut els actors fonamentals que han permès i facilitat la creació d'un procés de transversalització a l'estructura del districte i que al ser un procés encara obert i en construcció s'aniran afegint altres actors igualment importants. El **teixit associatiu** i la **ciutadania, organitzada i no organitzada, especialment, els grups socials** a qui afectarà principalment les polítiques interculturals,

seran els agents actius de cara a definir com i què hauria de fer l'administració per respondre a les necessitats d'aquesta població. L'administració ha d'assumir aquest repte entenent que la creació d'aliances en la diferència permet avançar cap un **diàleg intercultural**.

3. Resultats de l'acció i sistematització

Aquest pla de transversalització respon a una **lògica de procés** que es caracteritza per englobar múltiples accions i fases de treball que es realitzen a llarg termini. Això permet una feina més profunda però a la vegada el seu impacte no es pot mesurar de manera clara, tot i que es poden extreure una sèrie d'aprenentatges que es poden **sistematitzar**.

- ▲ L'interès de professionals de diferents àmbits i el seu compromís en abordar l'enfocament intercultural mostra que hi ha una **necessitat tècnica** per assumir aquesta feina, ja que fan una demanda explícita d'eines adaptades al seu lloc de feina.
- ▲ Els debats i les reflexiones que s'han generat a les reunions i espais de trobada han permès observar que si bé hi ha una necessitat d'estratègies de treball, encara **no s'identifica què és un context i una acció interculturals**, ja que el context es limita a la presència de població migrada i l'acció a projectes puntuals que sovint tendeixen a l'assimilacionisme.
  - És important, per tant, aclarir que l'enfocament intercultural és una **metodologia de treball** que es centra en les relacions entre les persones amb uns bagatges culturals diferents que poden generar situacions de violència i que pretén intervenir-hi.
  - Per això, una acció intercultural no pot exigir a una de les parts integrar-se a la de l'altra, sinó que hauria de **crear les condicions necessàries perquè ambdues parts aconseguixin dialogar** entre elles, tot i les tensions que es poden generar. Es tracta de sostenir aquestes tensions.
- ▲ Finalment, un altre dels aprenentatges importants d'aquest cas és el **suport i acompanyament extern** al procés de transversalització ja que aquesta figura permet donar profunditat als temes que van sorgint i mantenir certa coherència entre els diferents espais de treball i les accions proposades.

Aquesta fase de sistematització dels aprenentatges és fonamental per anar ajustant el procés en funció de les necessitats i els interessos que van sorgint, ja que treballar des d'un enfocament intercultural implica **observar i escoltar l'entorn social** i, en la mesura de les possibilitats, oferir-li una resposta que contribueixi al reconeixement de la diversitat existent, a la igualtat d'oportunitats i l'equitat d'aquells sectors als quals sovint se'ls neguen els seus drets, i a un diàleg en igualtat de condicions.

4.3. Reptes de futur

Els principals reptes d'Impulsem la Interculturalitat pel 2021 segueixen sent aprofundir en la tasca de **territorialització**, explorant diferents vies d'arribada als territoris, i intensificar i diversificar la tasca de **transversalització** de la perspectiva intercultural en els diferents àmbits temàtics de treball més estratègics i en col·laboració amb altres departaments de l'Ajuntament.

Tot i les limitacions mencionades per la situació excepcional, la tasca d'Impulsem continua i es regeix pels seus objectius i per assolir els seus principals reptes, que es concreten en els punts que es de-

tallen a continuació. Alguns d'aquests són plantejaments de continuïtat, donat que la línia Impulsem treballa principalment en clau de procés, però també n'hi ha que marquen una evolució o innovació en aquells casos que la feina ja desenvolupada hagi permès avançar cap a nous escenaris. Aquests reptes es concreten en les línies d'acció de:

Territorialització de la perspectiva intercultural

Mantenir el treball iniciat als districtes com un recurs arrelat i reconegut als diferents territoris i augmentar i millorar l'impacte en la introducció de la perspectiva intercultural en diferents àrees de treball dels districtes. Per tal de dur a terme aquest repte, es proposa:

- ▲ Desplegar les mesures i accions establertes en els **plans d'interculturalitat dels districtes** de Ciutat Vella i Sants Montjuïc. Donar suport i vetllar per la seva revisió i vigència.
- ▲ Continuar treballant per a **impulsar programes d'interculturalitat** a altres districtes de la ciutat, per tal de fomentar la transversalització de la perspectiva intercultural en totes les estructures municipals de serveis a les persones.
- ▲ Promoure el vincle amb determinades àrees temàtiques dels districtes per treballar temes específics i estratègics, amb coordinació amb els tècnics d'interculturalitat dels districtes.
- ▲ Treballar per a la generalització i el foment del model de **Servei d'Interculturalitat** als districtes de la ciutat, de manera que cada territori pugui tenir un punt de referència i de transversalització de la perspectiva intercultural en el treball amb l'administració, les entitats i la ciutadania. Més concretament, vetllar per la creació del Servei d'Interculturalitat del Districte de Gràcia i seguir donant suport als serveis d'Horta-Guinardó i Sant Andreu.
- ▲ Seguir implementant formacions en aplicació de la perspectiva intercultural als diferents agents i professionals de cada districte i de les diferents àrees de treball en col·laboració amb la línia de formació del Programa.
- ▲ Incrementar el treball de diagnosi i anàlisi en matèria intercultural, **analitzant conjuntament amb els districtes les accions que es desenvolupen** per tal d'adequar-les als principis de la interculturalitat.
- ▲ Connectar els recursos del programa amb nous projectes i accions per desenvolupar segons les **necessitats emergents de cada territori**, o oportunitats que es puguin identificar i que permetin introduir transformacions en profunditat.
- ▲ Establir ponts entre les entitats subvencionades des de la línia de ciutat **X- Promoció de la perspectiva intercultural i suport a la diversitat** amb les diferents línies del Programa i els diferents agents que treballen per incorporar la mirada intercultural al territori.

Transversalització de la perspectiva intercultural

Consolidar i ampliar el treball realitzat amb les diferents àrees i departaments de l'Ajuntament, i obrir nous espais de treball que permetin multiplicar la tasca d'incidència i difusió de la perspectiva intercultural en els àmbits temàtics prioritzats.

- ▲ Contribuir al desplegament i aplicació del **nou Pla BCN Interculturalitat** tant en el propi Programa com en les àrees i departaments específics, tant municipals com socials, que recollirà el nou Pla.

- ▶ Desenvolupar les accions específiques plantejades en l'àmbit de l'**alimentació sostenible** per tal d'incorporar la perspectiva intercultural en la proposta municipal de l'any de la capitalitat, així com la creació d'activitats pròpies que aportin reflexions específiques que interpel·lin en aquest sentit.
- ▶ Continuar desenvolupant el pla de treball dissenyat amb el Consorci d'Educació de Barcelona per tal d'introduir l'**educació intercultural** als diferents agents de l'àmbit educatiu i **prevenir situacions de racisme i discriminació en l'àmbit de l'educació formal**. Ampliar la incidència del treball i la facilitació de recursos en diferents agents com les famílies, l'alumnat i el professorat.
- ▶ Seguir creant xarxa entre les entitats i els projectes que treballen per a la promoció de la **diversitat lingüística**. Impulsar accions de sensibilització sobre la importància de l'educació plurilingüe i del reconeixement de les llengües maternes. Contactar amb nous centres educatius i amb àrees tècniques dels districtes per a fomentar activitats de promoció de la diversitat lingüística i de millora de les dinàmiques entre famílies de diversos contextos culturals i els centres.
- ▶ Ampliar la incidència en la incorporació de la **perspectiva intercultural en les àrees de treball de feminismes**, amb diferents projectes vinculats a la lluita contra les violències masclistes o l'atenció a dones, entre d'altres. N'és un exemple el treball amb Circuits de Violència Masclista (CVM) engegat amb el CVM de Sant Martí i que començarà a Nou Barris i el treball que s'ha començat a dissenyar de treball amb els PIAD de la ciutat.
- ▶ Fer seguiment de l'impacte de les accions formatives i de sensibilització realitzades en l'**àmbit de la salut** des de la perspectiva intercultural, especialment en el de la salut mental, i participar en espais de treball com les Taules de Salut Mental per treballar amb les entitats i persones expertes en aquesta direcció.
- ▶ Continuar el treball en altres àmbits estratègics on ja s'han començat a iniciar accions d'incorporació de la perspectiva intercultural com en el camp de **Joventut, el Pluralisme Religios i Urbanisme i Espai Públic**, establint connexions amb els diferents agents implicats per repensar i ampliar les narratives locals establertes des d'una mirada intercultural.

5. Comunicació Intercultural

La Comunicació Intercultural pretén **contribuir a la creació d'un relat comú i compartit sobre la pluralitat cultural de la ciutat de Barcelona**, cohesionat i a la vegada flexible i en reconstrucció contínua amb una voluntat nítidament transformadora.

Així, es constitueix com un **eix transversal** clau dins del Programa, donant suport i assessorament comunicatiu a totes les línies de treball del Programa, i fent treball cap a fora donant suport a entitats, equipaments, i altres departaments de l'Ajuntament.

Dins dels seus principals objectius, destaquen:

- ▲ **Reflectir la pluralitat cultural, religiosa, de creences, de llengües** que existeixen i que formen part de la ciutat.
- ▲ **Generar discurs i narratives alternatives** per fer front als discursos d'odi, discriminació i racisme dirigits a les persones més vulnerabilitzades de la ciutat.
- ▲ **Difondre l'acció intercultural** que desenvolupa tant la ciutat com el Programa mateix i altres àrees de l'Ajuntament.
- ▲ **Aportar i donar suport** a com transversalitzar la perspectiva intercultural a la comunicació, tant a l'Ajuntament com a les entitats de la ciutat que vulguin comunicar des d'aquesta mirada.

5.1. Què s'ha fet aquest 2020?

5.1.1. Espais virtuals: web i xarxes socials

Durant l'any 2020, s'han continuat prioritant les **xarxes socials com a eina comunicativa clau**, transmissora de missatge i contingut intercultural. L'impacte, l'intercanvi que es pot aconseguir a través d'aquestes eines avui dia és fonamental. Les xarxes socials són altaveus comunicatius clau per transmetre pedagògicament com comunicar des d'aquesta mirada i poder arribar a diversos públics.

Durant la crisi social i sanitària generada per la covid-19, s'ha incrementat la comunicació a través d'aquests canals, ja que la majoria de les activitats han passat a ser *en línia* i, per tant, s'ha generat molt més contingut per compartir a través de les xarxes. Cal destacar també que dins d'aquest context, també s'han incrementat i accentuat els discursos d'odi i discriminació cap als col·lectius i comunitats que de per si ja estan estigmatitzades i vulnerabilitzades, raó per la qual s'ha fet èmfasi en la difusió de material pedagògic i de sensibilització.

Per comunicar a través de les xarxes socials s'han ideat campanyes comunicatives amb una **estratègia de difusió específica**, que consisteixen a: dissenyar comunicacions adreçades a públics específics, definint objectius concrets de les campanyes, horari de sortida coordinat amb tota una bateria d'accions comunicatives a nivell de xarxes.

Un exemple d'aquest tipus de treball ha estat l'estratègia comunicativa de la campanya comunicativa **#ArtiRacisme**, organitzada pel grup de comunicació de la Xarxa BCN Antirumors i **#InterculturalitatLGTBI**. Es tracta de dues #etiquetes que donen continuïtat, d'una banda a totes les campanyes relacionades amb el racisme al món artístic i de l'altra, a totes les activitats dutes a terme amb el Cen-

tre LGTBI de Barcelona. Així mateix, s'ha continuat posicionant les etiquetes #XarxaBCNAntirumors #MiradesCrítiques #EspaiAvinyó #BCNInterculturalitat com les identificatives del Programa, en especial de l'Estratègia BCN Antirumors.

Enguany, el catàleg antirumors ha estrenat un nou disseny gràfic i nous bàners. Així mateix, ha renovat l'espai web perquè sigui més intuïtiu i més fàcil a l'hora de cercar i sol·licitar les activitats. Per tal de fer promoció d'aquesta nova imatge, que va anar acompanyada de la incorporació de noves activitats, es va elaborar una campanya comunicativa per xarxes socials.

L'estratègia comunicativa va tenir lloc durant els mesos de setembre i octubre, i va consistir en demanar a les entitats del catàleg que fessin un vídeo de presentació que, a part de moure per Twitter, Facebook i incloure una llista de reproducció al [canal de Youtube](#), es va incorporar al web, de manera que la imatge del catàleg antirumors sigui més dinàmica i molt més participativa.

Aquesta campanya va permetre:

- ▲ Fer publicitat del catàleg
- ▲ Que els canals comunicatius del Programa fessin ressò de la tasca que fan les entitats membres de la XBCNA
- ▲ Fer visibles les noves incorporacions del catàleg
- ▲ Territorialitzar la comunicació
- ▲ Que des de les àrees de l'Ajuntament, centres cívics, escoles, equipaments... fessin retuits dels tuits generats des de @BCNAntirumors.
- ▲ Recordar a les entitats que els canals comunicatius del Programa estan a la seva disposició.

Activitat del catàleg antirumors: 'La caixeta comunitària', de l'Associació La Tregua. Art i transformació social.

Activitat del catàleg antirumors: 'Noves formes visuals', de T.I.C.T.A.C.

FACEBOOK

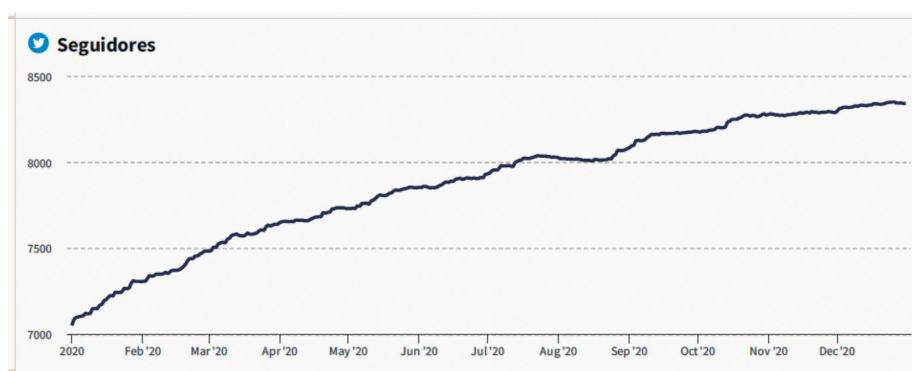
El creixement de seguidors i seguidores a Facebook ha sigut positiu. De 4.926 fins a 5.100, és a dir, un augment d'un 3,53 %, i de 4.707 a 5.105 m'agrades, és a dir, un augment del 8,46 %. Per tant, el total de persones impactades ha crescut respecte l'any passat.

Pel que fa al públic, el rang d'edat més comú és d'entre 25 a 44 anys i la ciutat en la qual resideixen els usuaris i usuàries és Barcelona, en segon lloc Madrid i en tercer lloc Sabadell.

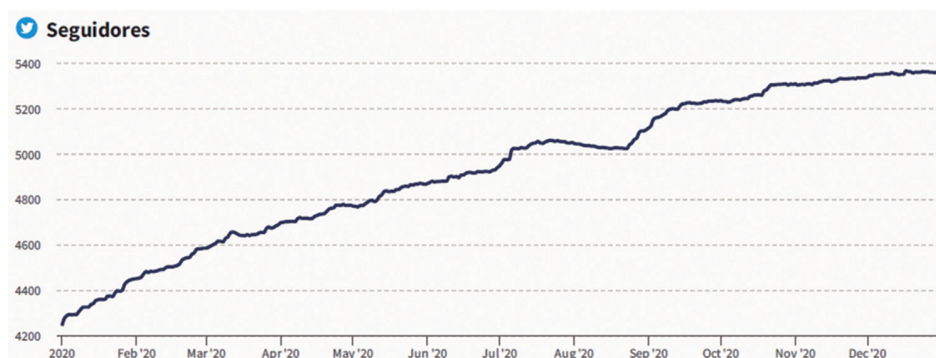
Durant el 2020 s'han aconseguit **174 nous seguidors** a la pàgina de Facebook i s'han incrementat notablement les interaccions amb els usuaris, contestant a les seves demandes, aprofitant la idiosincràsia de les xarxes. Gràcies al servei de missatgeria directa, responent diàriament a dubtes o demandes dels usuaris a través de les xarxes socials, s'ha aconseguit ser un interlocutor eficaç a xarxes com Facebook, amb la insígnia de "Nivell alt de resposta".

TWITTER

Al Twitter de Barcelona Antirumors (@BCNAntirumors), el creixement de seguidors i seguidores durant el 2020 ha sigut de 1.250. S'ha passat de 7.055 a 8.305, és a dir un augment del 17,72 % i s'ha comptat amb una mitjana de 2.400 visites al perfil cada mes. D'altra banda, els tuits van arribar a 183 milers d'impressions durant el mes de juliol.

Al Twitter de l'Espai Avinyó (@EspaiAvinyo), el creixement de seguidors i seguidores durant el 2020 ha sigut de 1.116. S'ha passat de 4.246 a 5.362, és a dir un augment d'un 26,28 % amb una mitjana de 2.121 visites al perfil cada mes. Els tuits han arribat als 154 milers d'impressions durant el mes de juny.

CANAL YOUTUBE BCN ANTIRUMORS

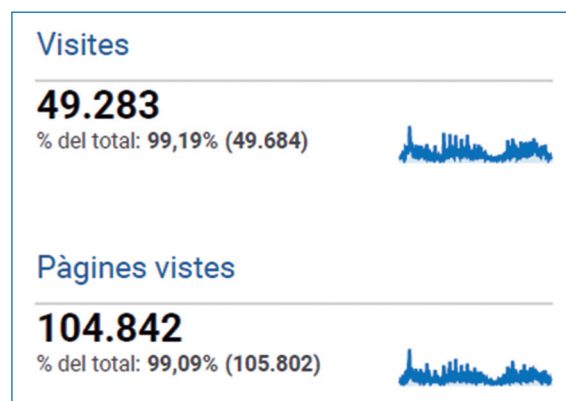
Amb la situació de confinament, s'han virtualitzat les formacions i les activitats de l'Espai Avinyó i, per tant, això ha fet que el canal de Youtube hagi guanyat molts seguidors i augmentat el nombre de visites.

S'han penjat **40 vídeos** i s'han incorporat **206 noves subscripcions** (un 66,13% més que el 2019) i **26.204 visualitzacions** (un increment de 23,57% de visualitzacions respecte de l'any passat). Els vídeos més visualitzats són:

1. [Entrevista a l'activista anarcofeminista María Galindo](#): 9.289 visualitzacions.
2. [Más allá del feminismo islámico: Hacia un pensamiento islámico decolonial. Amb Sirin Adlbi Sibai](#): 3.136 visualitzacions.
3. ['Així et menges un rumor'](#) #AturemRumors amb Mikel Iturriaga, Ramia Chaoui, Sílvia Albert i Quan Zhou: 1.116 visualitzacions.

WEB

Durant el 2020, s'han publicat **198 notícies al web** (un 55,91% més que l'any anterior), amb l'eina de Wordpress, que interconnecta tota la producció de notícies de l'Ajuntament. Enguany, a causa de la virtualització de les activitats del Programa, ha augmentat la producció de continguts al web, generats pel Programa mateix.

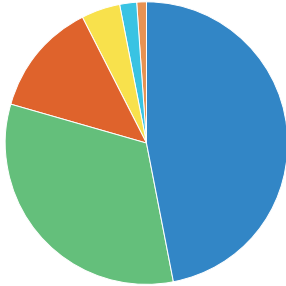
Com a **novetat** d'enguany, s'han incorporat les **cròniques de les activitats de l'Espai Avinyó**, que inclouen el vídeo de l'activitat i un petit resum amb les idees més rellevants. Amb tot, permet que el contingut generat quedi registrat, contribuint que la ciutadania el pugui recuperar quan vulgui. S'ha ampliat el nombre de notícies sobre l'actualitat de l'Estratègia BCN Antirumors, activitats i contingut

de les entitats membres de la Xarxa BCN Antirumors, així com de contingut compartit per les altres àrees del Departament.

També s'ha continuat creant contingut per tal de posicionar l'actualitat intercultural de la ciutat i de l'Ajuntament a l'agenda mediàtica. D'altra banda, el flux compartit de notícies ha incrementat la presència informativa del Programa BCN Interculturalitat en altres webs de l'Ajuntament, visibilitzant d'aquesta manera la transversalitat de la mirada intercultural a l'hora de comunicar. Un exemple, n'és el d'incorporar la programació de l'Espai Avinyó al web de l'ICUB o les entrevistes en les webs d'educació, guàrdia urbana, bombers, OAR, etc.

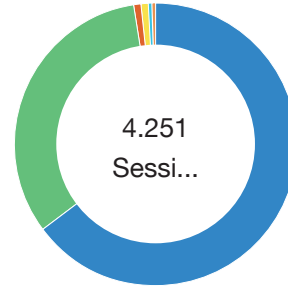

La importància de les xarxes socials es veu reforçada quan s'analitza d'on provenen les visites al lloc web, principalment a les xarxes socials, amb un **64,8 %** de Twitter, **32,8 %** de Facebook, i la resta d'altres xarxes socials i cercadors com Youtube i Google.

Origen del tràfic

47%	Cercadors	4,5%	Xarxes socials
32,6%	Directe	2%	Facebook/Twitter
12,9%	Referència	1%	Altres

Visites per xarxa social

64,8%	Twitter	0,7%	YouTube
32,8%	Facebook	0,4%	WordPress
0,9%	LinkedIn	0,4%	Altres

Les pàgines més visitades del web han estat:

1. [BCN Acció Intercultural | Cultura, Educació, Ciència i Comunitat](#)
2. [Catàleg d'activitats antirumors](#)
3. [#XarxaBCNAntirumors | BCN Acció Intercultural](#)

EL BUTLLETÍ

Enguany, el Butlletí del Programa BCN Interculturalitat ha continuat sent quinzenal per tal de mantenir una comunicació més regular amb els subscriptors i les subscriptores i per mantenir una comunicació més actualitzada amb les darreres novetats.

Pel que fa al contingut, s'han continuat prioritant les notícies a nivell de ciutat i de barris, no només del Programa, ja que el butlletí ha de ser una eina referent en l'agenda intercultural institucional, de les entitats i de la ciutat. S'ha seguit potenciant l'apartat l'entrevista, un espai per a artistes, activistes, escriptors/es, etc., on es comparteixen visions sobre els diferents temes d'actualitat vinculats amb la Interculturalitat. També s'ha potenciat l'apartat **Novetats de la Xarxa BCN Antirumors**, un espai pensat perquè les entitats facin difusió d'aquelles activitats o projectes que compten amb la col·laboració d'algun dels grups de la XBCNA. S'ha anat recordant als grups la disponibilitat d'aquest espai. Dins d'aquest bloc, s'ha incorporat com a novetat un apartat mensual per donar la benvinguda a les noves entitats adherides a la XBCNA, per tal de donar visibilitat a les entitats i per mostrar l'interès que desperta la XBCNA.

S'han enviat 20 butlletins i a final d'any s'ha arribat a **3.936 subscripcions** al butlletí del Programa BCN Interculturalitat (**148 noves altes** respecte a l'any anterior) i **2.701 subscripcions** al butlletí de l'Espai Avinyó (**120 noves altes**). Com a novetat d'enguany, s'ha incorporat un butlletí específic que s'envia a les entitats membres de la XBCNA, amb l'objectiu de mantenir-les informades de formacions específiques, trobades d'entitats i sessions participatives.

5.1.2. Transversalització de la comunicació

La transversalització és un procés clau per integrar la mirada intercultural a la societat i a la tasca comunicativa de l'Ajuntament. La comunicació en aquest sentit té un paper molt important i ha de ser capaç de treballar a diferents nivells i amb diversos actors.

▲ Suport comunicatiu a entitats de la Xarxa i entitats subvencionades

S'ha donat suport a les diferents accions i projectes que desenvolupen les entitats de la Xarxa i les entitats que han rebut subvenció de la línia X de "Promoció de la perspectiva intercultural i suport a la diversitat"

▲ Suport a projectes periodístics

Des de comunicació s'ha donat suport, assessorament i seguiment a 2 projectes subvencionats el 2020 per l'Ajuntament dins la línia d'interculturalitat:

1. [Agència de Comunicació Intercultural - ItaCat](#), de l'Associació Intercultural Llatins per Catalunya, un projecte pensat com a continuïtat de les jornades de periodismes diversos, amb col·laboració amb el Programa i la XBCNA.
2. [Ràdio Trinijove](#). Programa radiofònic, pel jovent de la ciutat i el territori, anomenat "[Connexió intercultural](#)", que vol fer d'altaveu d'iniciatives i pràctiques interculturals i d'altres programes que parlen de l'actualitat del col·lectiu LGTBI.

▲ Relació amb l'àrea de Comunicació Central

Amb Comunicació Central de l'Ajuntament de Barcelona s'han continuat teixint sinergies comunicatives, col·locant materials comunicatius a les principals xarxes socials de l'Ajuntament per visibilitzar l'activitat del Programa. Principalment, s'ha donat prioritat a algunes de les activitats més importants dins de la programació de l'Espai Avinyó, les formacions antirumors, els actes en els quals ha assistit el Comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religiosos, i aquelles activitats organitzades per la XBCNA.

▲ Suport a la difusió d'activitats d'altres direccions o departaments

Des de comunicació, es fa difusió a activitats, actes i materials d'altres direccions que tinguin contingut intercultural, com ara l'OAR (Oficina d'Afers Religiosos), feminismes, biblioteques,

l'ICUB, l'Institut Municipal d'Educació, o BCN Ciutat de Drets. Malgrat la situació social i sanitària actual, la comunicació entre aquestes àrees no ha disminuït.

- ▲ **Suport en formacions interculturals a tècnics de districtes** per aprofundir qüestions comunicatives com: el tractament de la diversitat, llenguatge inclusiu, campanyes a xarxes socials i molt més.
- ▲ **Suport a l'Estratègia BCN Antirumors i el grup de Comunicació de la Xarxa BCN Antirumors:** Comunicació ja forma part activa del grup de comunicació de la XBCNA, assistint a totes les reunions i participant activament en el disseny de campanyes, promoció d'actes i visibilització de la xarxa, com ara el [4rt Curs de Comunicació i Periodisme Intercultural #ComuniCanvi](#), el [Poetry Jam 'Dissidències' dins del Cicle 'Interculturalitat LGTBI.](#), suport en l'elaboració de les dues entrevistes emmarcades en la campanya 'El racisme al món artístic': [entrevista a Junyi Sun, participant de la campanya #AntiRacisme](#), 'Totes som cultura', que va donar el tret de sortida a la [campanya 'Art i Racisme'](#) i suport en la difusió del programa radiofònic [Connexió Intercultural](#) de Radio Trinijove.
- ▲ **Suport comunicatiu a l'Observatori del discurs discriminatori als mitjans de comunicació,** impulsat pel Grup de Periodistes Ramon Barnils, amb el suport de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat de l'Ajuntament de Barcelona. A través de totes aquelles notícies que perpetuen els discursos d'odi, es mantenen les minicampanyes de xarxes socials per denunciar aquesta pràctica i per incentivar la gent a participar en el test crític de l'observatori de mitjans.
- ▲ **Relació amb la Xarxa de Ràdios Comunitàries de Barcelona.** La [Xarxa de Ràdios Comunitàries de Barcelona](#) (XRCB) és un projecte no comercial del programa [Cultura Viva](#) de l'Ajuntament de Barcelona en col·laboració amb la comunitat [guifi.net](#) / [exo.cat](#) de Barcelona. És una comunitat de ràdios que busquen donar-se suport mutu amb recursos infraestructurals comuns i que compta amb un estudi físic (el primer node de la xarxa a Ràdio Fabra) per experimentar i produir continguts radiofònics. Comunicació se suma al projecte amb l'objectiu d'ampliar els públics, amplificar i oferir de forma oberta i lliure els continguts generats pel Programa BCN Interculturalitat, així com per donar suport a iniciatives amb esperit de col·laboració i en xarxa a escala territorial.
- ▲ **Elaboració de les entrevistes.** S'ha continuat entrevistant, un cop al mes, persones que han col·laborat amb el Programa, que han participat de les diferents activitats, especialment de l'Espai Avinyó, de l'Estratègia BCN Antirumors, Formació, etc., i a persones que pel seu discurs encaixaven amb la línia del Programa. Per tant, s'ha continuat generant un contingut més profund i especialitzat des de la línia de comunicació.

Zinthia Palomino

Ana Tijoux

Xirou Xiao

Per tant aquest 2020 s'ha aconseguit:

- ▲ Un dels grans reptes del 2020 era el de **definir una estratègia comunicativa unificada amb una conceptualització i definició clara del missatge a transmetre** i, enguany, s'ha començat a posar en pràctica.
- ▲ S'ha unificat el discurs comunicatiu de les diferents línies del Programa i dels grans temes treballats.
- ▲ S'ha continuat reforçant el Programa BCN Interculturalitat com al referent del treball intercultural a la ciutat de Barcelona.
- ▲ S'ha continuat augmentant el número de seguidors i seguidores de les diferents xarxes socials que té el Programa a través de petites campanyes comunicatives.
- ▲ S'ha aconseguit un major impacte en les xarxes socials.
- ▲ S'ha millorat la qualitat de les publicacions de les xarxes socials, ja que amb la virtualització hi ha hagut molt més contingut propi del programa.
- ▲ S'ha continuat amb l'estratègia d'adoptar dinàmiques de *gestor de comunitats*, interactuant amb els usuaris, creant contingut de qualitat i oferint a la ciutadania recursos i eines sobre com aplicar la perspectiva intercultural a la ciutat.
- ▲ El curs de comunicació intercultural #ComuniCanvi, organitzat per [Llatins per Catalunya](#), amb la col·laboració del grup de comunicació de la Xarxa BCN Antirumors, s'ha mantingut com una formació de referència per a comunicadors.

Followers

8,403 ↑ 63

- ▲ Han incrementat les demandes de suport comunicatiu quant a contingut i difusió, tant per part de les entitats vinculades al Programa, organitzacions externes relacionades amb els temes que es treballen des del programa i altres departaments de l'Ajuntament de Barcelona. Això és un bon indicador del coneixement que es té del Programa com a difusor de contingut i com a eina que arriba a diferents públics, encara que aquest continua sent un gran repte.
- ▲ S'han començat a teixir vincles amb altres departaments de l'Ajuntament. Un dels exemples ha estat la col·laboració amb el cos de Guàrdia Urbana i Bombers de Barcelona en les seves campanyes de la nova oferta pública i en la campanya de prevenció d'incendis, respectivament.

5.2. Com s'ha fet? Eines i metodologies de treball

La línia de comunicació ha participat activament en la campanya elaborada pel grup de comunicació de la XBCNA anomenada 'El racisme al món artístic' (#ArtiRacisme). L'objectiu de la campanya, que consta de quatre càpsules de vídeo, elaborades pel col·lectiu Catàrsia, i gravades a la Sala Fènix, ha estat el de mostrar com els imaginariis racistes sobre la diversitat cultural afecten l'accés i les formes de representació de les persones i col·lectius racialitzats (en aquest cas d'origen asiàtic o asiàtic descendent), en diversos àmbits, en aquest cas, el del món artístic.

1. Punt de partida

S'identifica, en primer lloc:

- ▲ Una situació de discriminació i desigualtat en relació amb l'accés al món laboral per part d'artistes racialitzades: tenen menys oportunitats que les persones "autòctones" i quan les tenen, els personatges que han de representar es basen en estereotips.
- ▲ El racisme que pateixen les persones racialitzades es reproduïx a la televisió, sèries, pel·lícules, teatre, etc.
- ▲ La manca de referents de persones no blanques dins de l'art.
- ▲ S'exotitza a les persones racialitzades.
- ▲ Els guions homogeneïtzen els personatges racialitzats.
- ▲ Els productes audiovisuals estan creats per persones blanques per a un públic blanc.
- ▲ La precarietat que viuen les persones racialitzades complica el seu compromís amb l'antiracisme i acaben acceptant guions racistes si volen treballar.
- ▲ Els pocs papers que s'ofereixen són per perfil racial i si deixen passar aquestes oportunitats els hi és molt difícil tirar endavant una carrera professional.
- ▲ S'instrumentalitza la imatge de les artistes però no formen part de l'equip tècnic.
- ▲ Les entitats utilitzen les artistes per donar l'aparença que els interessa, és a dir, utilitzen la seva imatge en actes "culturals" (cartells de festivals, per exemple) però s'amaga el racisme que pateixen.

Per tant, la campanya parteix de la necessitat de donar resposta a les necessitats existents i al context del qual es partia a nivell general:

- ▲ Normalment, quines són les veus escoltades i quines no?
- ▲ Si apareixen, de quina manera ho fan i en quin context?
- ▲ Quins relats generen incomoditat i per què?
- ▲ Quins són els relats que predominen a la ciutat? Quins no hi apareixen?
- ▲ Quins coneixements són els grans absents?

Aterrant aquestes preguntes a la campanya en qüestió:

- ▲ Quantes persones no blanques es poden veure en obres de teatre, pel·lícules, sèries televisives? I quan n'hi ha: quin tipus de paper representen?
- ▲ Hi ha racisme a les produccions artístiques? Com es mostra aquest racisme?
- ▲ Quina és la percepció que teniu com a persones no blanques?
- ▲ Com influeix aquest racisme al vostre procés de creació o projecció com a artista?
- ▲ Us afecta a la vostra carrera professional?
- ▲ Creieu que la presència de persones asiàtiques a les produccions es redueix a folklorització/exotització del personatge?
- ▲ Per a quins tipus de produccions contacten amb vosaltres?
- ▲ Heu pogut dir la vostra quan heu assenyalat el racisme?
- ▲ Quina és l'actitud o la resposta a aquest assenyalament?

Com a resposta a aquestes preguntes, es considera que aquesta campanya ha estat pensada per:

- ▲ Fer d'altaveu de la pluralitat cultural de la ciutat.
- ▲ Crear debats públics entorn a temàtiques vinculades a la diversitat cultural.
- ▲ Que siguin les persones no blanques les que expliquin les seves pròpies històries.
- ▲ Per difondre aquells coneixements, sabers... absents a la ciutat i que no sempre han estat escoltats com a coneixements vàlids.
- ▲ Per ampliar i aprofundir en aquells temes que han sorgit de les activitats / tallers / esdeveniments organitzats per altres línies del Programa. Una activitat a vegades no permet aprofitar tot el bagatge del ponent, formador/a etc.
- ▲ Per abordar en profunditat aquells temes prioritaris del Programa i, per tant, per estar en sintonia amb el que es treballa des de les altres línies.
- ▲ Per generar contingut que sigui atemporal i pensat perquè es pugui difondre per les xarxes socials a llarg termini i a través d'altres canals de l'Ajuntament.

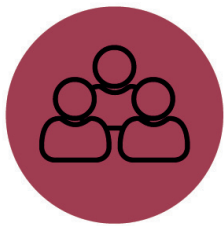
- ▲ Per fer pedagogia sobre el funcionament de les desigualtats d'accés i representació als espais públics.
- ▲ Crear espais de reflexió per analitzar la naturalesa de les discriminacions i desigualtats.
- ▲ Establir col·laboracions, sinergies i teixir xarxes amb diferents col·lectius de la ciutat.

Vídeo de la campanya comunicativa "El racisme al món artístic" #ArtiRacisme.

Vídeo de la campanya comunicativa "El racisme al món artístic" #ArtiRacisme.

2. Actors implicats

La campanya va estar elaborada pel grup de comunicació de la XBCNA, conjuntament amb el col·lectiu de joves asiàticodescendents Catàrsia, que van crear les quatre càpsules de vídeo. Les artistes participants van ser:

- ▲ Junyi Sun (dansa/teatre).
- ▲ Xirou Xiao (performance comunitària).
- ▲ Kim Hernández (producció audiovisual).
- ▲ Sònia Masuda (actriu).
- ▲ Marina Martínez (música).

Les preguntes que conduïen al procés de reflexió, elaborades per Catàrsia, van servir com a fil conductor de les càpsules de vídeo. Aquest procés es va dur a terme a la Sala Fènix i el dia de la gravació només hi van participar un parell de persones de Catàrsia i les actrius que surten al vídeo. Cap de les entitats del grup de comunicació van formar part d'aquest procés, ja que es volia crear un espai de confiança entre elles i no distorsionar el debat.

El rol del grup de comunicació va ser el d'acompanyament en tot el procés i el de suport en temes tècnics i no tant de contingut, perquè es volia deixar que fossin les persones mateixes les que expliquessin les seves històries.

Aquesta campanya ha permès:

- ▲ Evidenciar els diversos imaginaris racistes que operen i condicionen les formes de representació dels i les artistes de col·lectius racialitzats (en aquest cas d'origen asiàtic o asiàticodescendent), en àmbits de creació i programació artística i cultural.

- ▲ Mostrar com s'expressen i impacten els imaginaris racistes en aspectes concrets de la creació artística, com per exemple, la relació entre els guions, la manca d'accés i la precarietat laboral, entre d'altres.
- ▲ Assenyalar les diverses formes d'instrumentalització de la imatge d'artistes de col·lectius racialitzats en el marc de projectes de creació i programació artística-cultural, tant a l'àmbit privat com al públic.
- ▲ Provocar i recollir reflexions d'artistes i professionals d'altres comunitats racialitzades amb diverses experiències en relació amb el racisme al món artístic i cultural.
- ▲ Proposar accions i mesures concretes a les persones responsables de la financiació pública i privada, creació independent i programació artísticocultural sobre aquesta realitat.

3. Resultats de l'acció i sistematització

La situació de pandèmia va fer canviar l'estratègia comunicativa, ja que en un primer moment es va pensar com una campanya que durés tot l'any, amb entrevistes, amb un espai de diàleg entre persones que gestionen espais artístics de la ciutat (com ara, gestió cultural, programació, etc.) amb altres actors i actrius d'altres comunitats (afrodescendents, poble gitano...).

Es va considerar realitzar aquest espai de diàleg amb la idea de provocar un petit canvi dins de l'escena artística de la ciutat, o com a mínim que alguns dels grans equipaments de la ciutat en poguessin fer ressò. Per això es va pensar fer el diàleg en algun dels teatres amb més trajectòria de la ciutat, perquè pogués arribar a molta més gent. Tanmateix, el fet de no poder arribar a fer tot el que estava previst ha fet que l'impacte fos menor del que s'esperava.

La campanya també va comptar amb dues entrevistes, adaptant-se al context social, per tant, virtualitzant-les, i que van servir per seguir comunicant els vídeos a través de les xarxes socials.

El resultat i l'impacte de la campanya ha estat:

- ▲ Increment de la qualitat de les comunicacions i, com a conseqüència, increment del nombre de seguiments de les xarxes socials i que l'abast de les comunicacions s'ampliï i arribi a més persones racialitzades, migrants convertint-se en un dels canals de l'Ajuntament que té un perfil més divers de persones que el segueixen.
- ▲ El contingut ha estat divulgat des d'altres canals de l'Ajuntament, així com de plataformes i entitats que fins ara no feien ús de les xarxes socials del Programa.
- ▲ El mitjà *La Directa* va publicar un article sobre la campanya, la qual cosa va fer augmentar el nombre de visualitzacions dels vídeos.
- ▲ La primera càpsula de vídeo va arribar fins a **300 visualitzacions** en dos dies.
- ▲ Ha servit com a recurs i complementació del material creat en les diferents xerrades i tallers organitzats per les altres línies del programa o per altres entitats membres d'algun dels grups de la Xarxa BCN Antirumors.
- ▲ Com que el tema abordat ha estat el del món de l'art, ha contribuït al fet que certs espais, que rarament estan ocupats per persones racialitzades, en fessin ressò. És a dir, ha estat un bon

espai per obrir els canals i els llocs d'enunciació i autorepresentació, i per tant d'amplificació de les desigualtats i la manca d'oportunitat de les artistes no blanques.

Hagués estat interessant:

- ▲ Incorporar l'opinió de les persones que formen part de l'escena cultural de la ciutat (gestió de teatres, periodisme cultural, programació, etc.)
- ▲ Contactar amb centres cívics, equipaments culturals... per tal que en fessin ressò i teixir vincles per a poc a poc incorporar la perspectiva intercultural dins de les seves programacions.

5.3. Reptes de futur

Dins dels reptes que des de la línia de comunicació intercultural es plantegen de cara al 2021, destaquen:

- ▲ Continuar amb la tasca de visibilització dels diferents projectes i accions interculturals que es duen a terme a la ciutat.
- ▲ Elaborar estratègies comunicatives per teixir complicitats i crear sinergies amb els mitjans de comunicació diversos, mitjançant trobades més personalitzades que permetin arribar a una proposta més global de treball.
- ▲ Continuar amb l'apartat de l'entrevista com a eina fonamental generadora de contingut i de pensament crític.
- ▲ Crear sinergies amb les universitats de periodisme i comunicació, per tal de poder realitzar formacions als futurs comunicadors sobre narratives i visions alternatives que es poden construir en l'àmbit del periodisme per a contrarestar el discurs d'odi i les pràctiques que fomenten el creixement del racisme a través de narratives que fomenten la xenofòbia i la islamofòbia.
- ▲ Incidir als mitjans de comunicació per millorar la qualitat de la informació al voltant de la pluralitat cultural de la ciutat.
- ▲ Realitzar formacions o trobades amb aquelles entitats de la Xarxa BCN Antirumors que en els seus discursos i en les seves comunicacions segueixen perpetuant les contranarratives, i incidir perquè no segueixin emprant aquests mecanismes, ja que són cóntroproduents.
- ▲ Seguir incrementant el seguiment de les xarxes socials.
- ▲ Tenint en compte la importància que la comunicació sigui transversal, es proposa crear una base de dades de tots els tècnics de comunicació dels districtes, per tal d'incidir en la territorialització.
- ▲ Que el grup de comunicació de la XBCNA esdevingui un grup consultor en termes de comunicació intercultural per part de l'Ajuntament de Barcelona. Es pretén analitzar notícies des d'un punt de vista crític i proposar alternatives als titulars, cos de text, etc., per tal d'esdevenir com un observatori dels mitjans.
- ▲ Tenint en compte l'èxit de la formació #ComuniCanvi, es proposa instaurar una formació sobre comunicació intercultural com a pròpia del Programa, dirigida als tècnics de comunicació de l'administració, comunicadors, i la ciutadania en general.

V. REPTES DE FUTUR

Des del Departament d'Interculturalitat i Pluralisme Religios, en el marc de les accions dutes a terme pel Programa BCN Interculturalitat durant aquest 2020, i en la línia de consolidar la mirada transversal i territorial, el full de ruta estarà marcat per la implementació del nou Pla i les mesures que, des dels cinc eixos estratègics, s'estan plantejant. Algunes de les accions fonamentals seran:

- ▲ Ampliar i donar impuls a plans de formació en perspectiva intercultural adreçats als professionals que intervenen en matèria d'interculturalitat als districtes i barris de la ciutat.
- ▲ Iniciar un treball col·laboratiu amb l'àrea de comunicació per guanyar aliances en matèria i projecció de l'enfocament intercultural.
- ▲ Establir un treball més aterrat i coordinat amb les diferents àrees i organismes municipals, com ara l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) o l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB), entre d'altres.
- ▲ Treballar amb els plans o iniciatives comunitàries per tal que incorporin la perspectiva intercultural als diferents projectes/accions que treballin o vulguin desenvolupar.
- ▲ Seguir avançant per incorporar la diversitat de la ciutat entre el personal i els serveis municipals.

A aquests reptes generals com a Programa i als reptes específics de cada línia del PROGBI, s'afegixen els reptes que ha portat la crisi sanitària el 2020 i que de cara al 2021 continua amb nous interrogants, i ens confronta amb una realitat marcada per l'evolució incerta de la pandèmia que afecta al desenvolupament dels projectes interculturals arreu de la ciutat, principalment aquells en clau territorial. En aquest sentit, cal tenir en compte i abordar alguns nous condicionants com la dificultat de generar espais físics de trobada, la intensificació del treball virtual, la bretxa digital, la restricció a determinades activitats presencials com les extraescolars, les culturals o les esportives, la pressió sobre els equipaments i serveis d'atenció directa, entre d'altres, que dificulten el desenvolupament habitual de les accions dutes a terme des del PROGBI i en la previsió d'aquelles futures que cal dissenyar.

VI. ANNEXOS

ANNEX 1. Estratègies i metodologies de treball

Al llarg del 2020, s'ha avançat en el desenvolupament d'estratègies i metodologies de treball tècnic amb l'objectiu de sistematitzar l'acció intercultural realitzada en els últims anys, per tal de generar algunes eines i recomanacions que facilitin i ajudin a posar en pràctica de forma més acurada i rigorosa la mirada intercultural. Aquesta tasca d'aterratge pràctic metodològic es porta a terme a través de les diferents accions engegades des del PROGBI amb col·laboració i diàleg amb diversos agents de diferents àmbits: territorials, acadèmics, socials, etc. A través de la reflexió i d'espais de treball col·lectius **on s'han analitzat les diferents accions i els processos posats en marxa** a espais territorials, sigui a través del treball amb districtes o bé a través del treball fet per part dels diferents grups de la XBCNA, a través de les diferents xarrades i esdeveniments en el marc de les accions de l'Espai Avinyó, sessions de treball de l'equip del Programa, entre d'altres. D'alguna manera, aquesta sistematització metodològica feta des del Programa, que es troba en permanent evolució, vol ser una resposta a la demanda que des dels territoris i equips tècnics es fa al PROGBI: **com aterrar l'enfocament intercultural? De quina manera es pot fer?**

D'aquesta manera, tenint en compte els objectius, el Programa BCN Interculturalitat **ha desenvolupat una sèrie d'estratègies de treball** que han facilitat incorporar l'enfocament intercultural en la seva tasca diària.

- ▲ **Proximitat.** Permet tenir una mirada més acurada de la realitat tenint en compte les necessitats i especificitats que té per tal de proposar accions d'acord a aquesta realitat.
- ▲ **Sinergies.** Trobar punts de trobada i establir col·laboracions, ja siguin puntuals o a llarg termini, amb diferents actors de la ciutat és clau per avançar en una acció intercultural tenint en compte les necessitats dels actors implicats.
- ▲ **Flexibilitat.** No existeix una plantilla única de com treballar des d'un enfocament intercultural sinó que ha de ser adaptable a la realitat de cada context, tenint en compte les seves especificitats.
- ▲ **Creativitat.** El fet que no existeixi una plantilla única implica anar creant noves metodologies en funció de les situacions canviants, apostant pel dinamisme que convidin al descobriment de l'altre i d'un mateix.
- ▲ **Treball de procés.** Les accions interculturals puntuals difícilment provoquen canvis en les relacions de desigualtat, per això, s'ha d'apostar per un treball a llarg termini que es vagi consolidant i vagi sumant nous reptes.
- ▲ **Pedagogia permanent.** Implica explicar constantment què és l'enfocament intercultural, per què és fonamental incorporar-ho a la tasca diària i com assolir-ho per tal de generar canvis en les dinàmiques d'exclusió i discriminació.
- ▲ **Autocrítica.** Revisar de manera constant les maneres de fer i relacionar-se amb l'altre, fer-se preguntes i tenir una mirada àmplia del que està passant és imprescindible per millorar l'acció intercultural.

Si bé aquestes estratègies de treball han permès obrir camins i oportunitats per l'acció intercultural, ja sigui a nivell territorial com col·laboracions amb altres actors importants, a priori no s'emmarquen en un enfocament intercultural. Per això, és fonamental incorporar dins d'aquest enfocament, unes **ulleres interculturals** que permetin ampliar la mirada sobre les diversitats que no es veuen i que sovint generen discriminacions.

Cada cop es fa més complex parlar de pluralitat cultural, de diversitat, per tant, per tal d'entendre millor l'aplicació de la perspectiva intercultural, s'ha aprofundit en la definició dels seus principis i a partir d'aquí s'han plantejat algunes recomanacions pràctiques, sempre en construcció i evolució. **L'objectiu és que els principis de la interculturalitat no siguin meres definicions teòriques sinó que siguin els fonaments de la pràctica intercultural.** Es tracta d'un **procés de transformació i conscienciació** que generi canvis reals i efectius a tots els nivells, i els elements exposats anteriorment faciliten aquest procés.

D'aquesta manera, s'ha fet un esforç en sistematitzar aquests principis perquè siguin:

- ▲ operatius en la tasca diària, **posant al centre el context**,
- ▲ sense oblidar els factors estructurals que els condicionen, i per tant,
- ▲ també identificar qui o quins són els grups vulnerables, però no des d'una visió paternalista o assimilacionista, sinó per tenir clar quin serà el focus de la pròpia acció i quins actors s'han de tenir en compte.

Per tant, és fonamental tenir clar:

On es vol intervenir i per què, ja que, com s'ha dit abans, la interculturalitat com a metodologia no és una plantilla que es pugui replicar de la mateixa manera a tots els contextos, aquests són diversos i per tant la mirada s'ha d'adaptar en cada situació.

Un segon pas important és **repensar les preguntes que sorgeixen a l'hora de crear o pensar una acció intercultural**, és a dir, quines preguntes *ens fem*, quines preguntes *no ens fem* i quines preguntes *hauríem de deixar de fer-nos*. Això planteja una revisió crítica i constructiva de tota acció intercultural, d'aprendre a observar i escoltar la realitat.

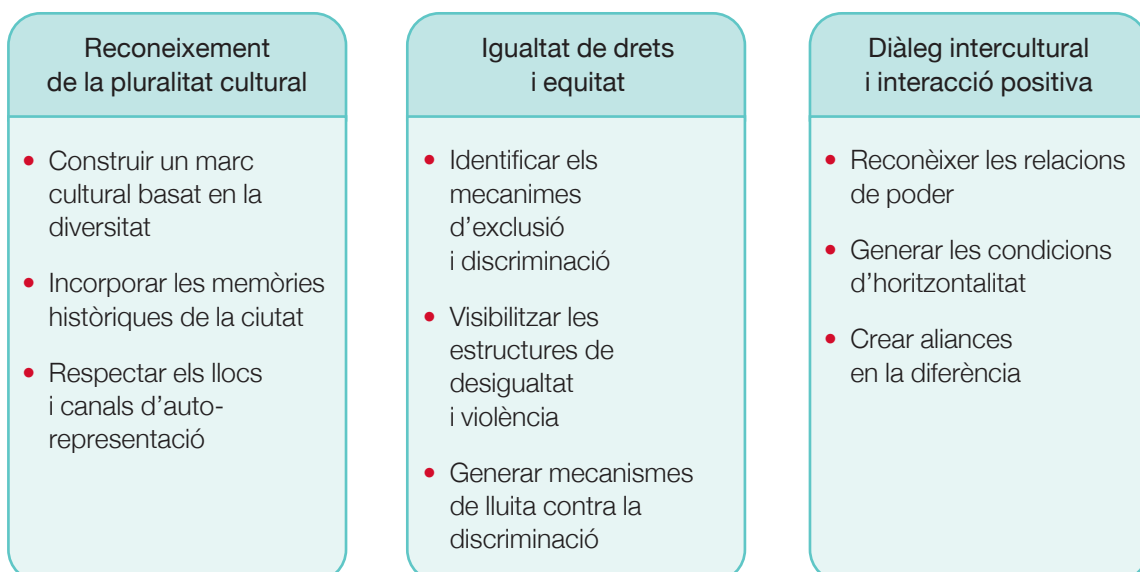
L'experiència del treball tècnic ha demostrat que no cal pensar grans accions per generar canvis importants, sinó que les petites accions poden disminuir l'impacte de les situacions de discriminació i desigualtat que afecten a la vida dels barris de la ciutat i als diferents àmbits on es mouen i habiten les persones a escala local, i que sens dubte poden influir en les accions a nivell més global que comporten canvis estructurals que requereixen temps. Un exemple clar és la perspectiva de gènere que, si bé ha generat canvis i debats que ara seria impossible no plantejar, encara queda molta feina per fer. L'enfocament intercultural pot prendre com a referència el treball que s'ha fet des dels feminismes per avançar en la incorporació de la perspectiva de gènere.

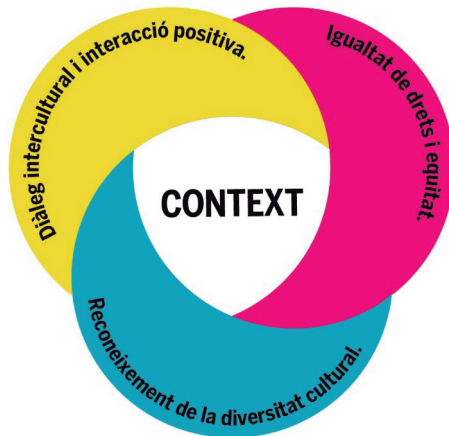
A continuació, es presenta un esquema de treball que permet fer-se preguntes i reflexionar entorn a la pràctica intercultural alhora que es proposen accions i/o projectes amb un enfocament intercultural.

L'esquema anterior permet un aterratge pràctic de l'aplicació de la perspectiva intercultural al context amb el qual es treballa, i que està en procés de revisió permanent, i pot donar algunes recomanacions a l'hora de pensar accions en clau intercultural i els aspectes importants que cal tenir en compte. Aquesta proposta senzilla es planteja de forma circular, perquè és un continu, i es pot començar per qualsevol punt, per tornar sempre al punt de partida.

Per altra banda i abans de tot, cal partir dels principis de la interculturalitat ja que són les ulleres que guien qualsevol pràctica perquè esdevingui un context intercultural. D'acord amb els principis interculturals, s'han establert una sèrie d'objectius per tal d'aterrar-los i enfocar la pràctica intercultural cap a uns reptes determinats, tal com es presenten a continuació:

ATERRATGE

Cal tenir en compte, que els principis de la interculturalitat no es treballen de forma separada, aïllada, estan sempre interrelacionats, connectats. Si un d'aquests no es treballa, la proposta intercultural queda incompleta. Per tant, com s'entenguin i apliquin aquests principis serà fonamental per avançar cap a una interculturalitat veritablement transformadora i constructiva.

En definitiva, l'esquema pràctic d'aterratge juntament amb els principis de la interculturalitat dona com a resultat una proposta metodològica que permet l'acció intercultural de manera situada, en col·laboració i constructiva.

Punt de partida

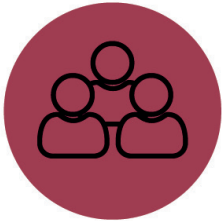
- ▲ Quin és el nostre context d'actuació? (Característiques a diferents nivells).
- ▲ Què motiva l'acció en aquest context? (Situació per abordar).
- ▲ Quina és l'estratègia per abordar la situació en aquest context?

És important tenir clar quin és el context social d'actuació amb el qual s'està treballant, quines característiques té a diferents nivells: socioeconòmiques, demogràfiques, de participació, d'espais públics, etc. Tenir clar aquestes qüestions és fonamental a l'hora de definir qualsevol acció intercultural. Per altra banda, des de la mirada intercultural, a vegades no només es tracta d'identificar el context sinó de generar el context, és a dir, generar les condicions necessàries per portar a terme una acció intercultural.

El punt de partida, el context, pot ser, per exemple, treballar a l'àmbit educatiu i en concret en una escola determinada, amb unes característiques específiques, amb l'objectiu, per exemple, que hi hagi una major participació dels pares i les mares. Un cop s'estableix el punt de partida i s'ha identificat el context rellevant, s'ha de definir una estratègia de treball orientada a abordar una situació que requereix de mirada intercultural.

- Quin és l'objectiu de l'espai de participació?
- Per què es vol que els pares i les mares participin?
- Què dificulta aquesta participació?
- S'ha facilitat l'accessibilitat de totes les famílies a l'escola?

Actors implicats

- ▲ Quins són els actors implicats directament o indirectament i per què?
- ▲ Com s'ha facilitat la participació de tots els actors implicats?
- ▲ De quina manera l'estratègia de treball beneficia els actors implicats i quina valoració en fan?

Un altre aspecte que cal tenir en compte en aquest procés intercultural és **identificar quins són els actors, agents clau amb els quals estem treballant i amb quals no, i per què**. Si tenim clar el context i el perquè de l'acció a engegar, cal pensar en els actors que haurien d'estar implicats en la proposta i en la seva producció i per tant facilitar les vies perquè això passi: implica temps, trobar aliances amb altres, encara que siguin puntuals, estar atentes a tot el que passa en el nostre context, al nostre voltant, a fi que tothom tingui l'opció de poder decidir si vol participar-hi o no i de quina manera. Per tant **es necessita tenir una mirada crítica i propositiva d'anàlisi de la situació**. A més, la creació de sinergies implica poder observar i escoltar el context des de diferents espectres i ampliar informació sobre aquest context i la situació que cal abordar.

Tornant a l'exemple de l'educació i l'escola, la pregunta de què en pensen les famílies és fonamental per identificar les dificultats que obstaculitzen la seva participació i de les quals l'escola pot no ser conscient. En aquest cas, les famílies són un dels agents fonamentals que ha d'estar implicat en aquest procés, no només perquè és el focus inicial de la intervenció sinó que hauria de definir part del context.

- Què en pensen aquestes famílies?
- A quines famílies es vol arribar?
- S'ha establert una comunicació amb elles?
- Quins altres agents de la comunitat educativa s'haurien d'implicar?

Resultats de l'acció i sistematització

- ▲ Quins són els objectius aconseguits i quins no? Per què?
- ▲ Quins han sigut els resultats inesperats de la nostra acció?
- ▲ Quines estratègies de treball han funcionat i quines no?
- ▲ Quines coses no s'han tingut en compte i s'haurien de tenir en compte de cara al futur?

Indispensable en tot procés de creació de projectes i accions en clau intercultural és avaluar els resultats, si s'han aconseguit o no els objectius o si s'han aconseguit algunes coses que fins ara no

s'havien tingut en compte, és a dir, resultats inesperats. El procés d'autoavaluació ha de ser constant i no cal pensar en grans avaluacions, sinó tenir una actitud d'autocrítica per tal de sistematitzar els aprenentatges i les nostres errades de cara al futur.

Un cop s'ha avaluat de forma senzilla l'acció o projecte, cal sistematitzar les diferents estratègies que s'han utilitzat per tal d'aconseguir els objectius. I per tant, saber quins han estat els aprenentatges de l'acció, tot allò que ha funcionat i per què i tot allò que no i les seves causes. Així quan es torni a plantejar una nova activitat, es podran aplicar aquests coneixements adquirits des de la pràctica mateixa i a la vegada generar-ne de noves. Aquest procés és un procés mai acabat.

- *S'han escoltat totes les famílies?*
- *Les preguntes eren les correctes?*
- *La falta de participació era per part de les famílies o la inacció de l'escola?*
- *Quina valoració han fet aquestes famílies? I l'alumnat?*

En definitiva, el que s'ha presentat és una proposta metodològica de com treballar des d'un enfocament intercultural que ha facilitat la tasca diària del Programa. Les preguntes són una base, un punt de partida que permet iniciar un procés d'aprenentatge a través de qüestionar-se allò més bàsic: quines són les maneres de treballar, d'atendre i interaccionar amb la gent, amb qui treballem, etc.

ANNEX 2. Entitats subvencionades

En el marc de la Convocatòria General de Subvencions de l'Ajuntament de Barcelona 2020, s'ha donat suport tècnic a la línia X de "Promoció de la perspectiva intercultural". L'any 2020 s'han destinat **496.472,78€** a la subvenció de projectes de la línia X (dels 500.000€ de pressupost que es disposava), i s'han presentat un total de **153 projectes**, dels quals **117 s'han aprovat** i han rebut finançament.

496.472€

a la subvenció
de projectes
de la línia X

Línia X: Promoció de la perspectiva intercultural

Sublínies	Projectes presentats	Projectes aprovats
Xa Formació i educació any 2020	17	15
Xb Formació i educació curs escolar 2020-2021	19	14
Xc Promoció interculturalitat	68	48
Xd Transferència i l'aprenentatge de sabers	36	30
Xe Participació	13	10
Total projectes	153	117

X - Promoció de la perspectiva intercultural

Xa 11 - Incorporació de la perspectiva intercultural en accions específiques en l'àmbit de la formació i l'educació durant l'any 2020

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	RROMANE SIKLYOVNE (ASS. JOVES)	Gitanos amb Futur	15.000,00
2	ASSOCIACIÓ JOSUR ATTAWASOL INTERMED	Escola de llengua i cultura àrab, Arab&Kids	3.000,00
3	COORD.ASSOC.SENEGALESOS CATALUNYA C	Senexcellencia "Impuls contra el fracàs i ab	4.000,00
4	AS. MESTRES ROSA SENSAT BARCELONA	Dones i Infants: Compartir lectures	4.000,00
5	FUNDACIÓ PRIVADA MANS A LES MANS	Mil accents	6.000,00
6	ASSOCIACIÓ COMUNITARIA VERDUM	Projecte Franja Jove Nou Barris	2.000,00
7	FUNDACIÓ PRIVADA PERE CLOSA	SIKLAVIPEN SAVORENÇA	4.000,00
8	AMICS DE LA UNESCO DE BARCELONA	XVI Certamen literari escolar en llengües d'Origen	3.500,00
9	ASSOCIACIÓ MEDIAM	CONVIVENCIA HARMONIOSA	3.000,00

(Continua a la pàgina següent)

Xa 11 - Incorporació de la perspectiva intercultural en accions específiques en l'àmbit de la formació i l'educació durant l'any 2020 (cont.)

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
10	ASSOCIACIÓ EUROPA SENSE MURS	CIUTAT PLURILINGÜE	1.500,00
11	ASSOCIACIÓ SOCIOCULTURAL LA FO	CALA Català i lleure adolescents nouvinguts	4.000,00
12	ASSOCIACIÓ CULTURAL EL PARLANTE	Filminuts 2020	4.500,00
13	A.M.P.A. DE L'ESCOLA TABOR	UNA ESCOLA PER TOTES	2.000,00
14	DARNA CENTRE INTERCULT. INIC. CIUT.	Pla de formació lingüística per a una societa	4.000,00
15	COMUNITAT ISLÀMICA AMICS DE LA MESQUITA DE LA PAU	Classes de llengua àrab dirigides a infants o adolescents	3.000,00

Xb 11 - Incorporació de la perspectiva intercultural en accions específiques en l'àmbit de la formació i l'educació durant el curs escolar 2020-2021

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	UNIVERSIDAD AUTONOMA BARCELONA	Shere Rom	4.000,00
2	CASA ASIA	AFEX-Aprenem. Famílies en Xarxa	6.750,00
3	CENTRE D'ESTUDIS AFRICANS C.A.E.	CRIQUET JOVE BARCELONA	12.000,00
4	CEIP COVES D'EN CIMANY	Fem l'escola intercultural	4.000,00
5	A.P.A. BALDIRI REIXAC C.P.	MENJARS POPULARS	935,00
6	ASSOCIACIÓ CARABUTSI	No perdís el ritme	3.000,00
7	FEDERACIÓ TRANSFORMA PORTA	Àrea de Pedagogia Transformadora i Intercultu	2.000,00
8	FEDERACIÓ ASSOC.PARES ALUMNES CATAL	Fem festes interculturals! Elaboració criteri	6.000,00
9	ASOC MUNTICULTURAL NAKERAMOS	BARBHALPE COMUNITAT D'APRENTATGE	3.000,00
10	FUNDACIÓ PRIVADA BAYT AL-THAQAFI	Classes d'àrab clàssic i urdú com a activitat	6.000,00
11	L'ESCOLA EL SOL, C.B.	Cultura, educació i autogestió. Creem un curs	3.000,00
12	ASSOC. EDUCATIVA INTEGRAL DEL RAVAL	Del Raval a la Ciutat	3.931,44
13	FUND.PRIVADA SERVEI SOLIDARI PER IN	Projecte Rossinyol Barcelona	15.000,00
14	ASS. ESPAI ESCOLA DOMINICAL UNDEBEL	¡Tu si que vales!	3.000,00

Xc 11 - Accions per promoure la perspectiva intercultural

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	ASSOCIACIÓ CASA DE MALI	Sensibilització i diàleg intercultural Mali/Barcelona	5.000,00
2	FUNDACIÓ PRIVADA MIGRA-STUDIUM	Trobades interculturals - Espai de trobada	4.000,00
3	CENTRO FILIPINO TULUNYA SAN BENITO	ISKWELANG PINOY - ESCUELA PARA NIÑOS Y NIÑAS	3.000,00

(Continua a la pàgina següent)

Xc 11 - Accions per promoure la perspectiva intercultural (cont.)

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
4	INTERCULTURA, CENTRE PEL DIALEG INTERCULTURAL	Pelle Maha. La llar dels fonaments.	1.500,00
5	ASS. INTERCULTURAL DIÀLEGS DE DONA	DIALOGUEM ENTRE NOSALTRES LES DONES	5.000,00
6	FUNDACIO PRIVADA TRINIJOVE	Difusió intercultural i diversa	2.000,00
7	ASSOCIACIÓ LA XIXA TEATRE ASSOCIACI	INTERCULTURALITAT FENT TEATRE FÒRUM: 8edició	4.500,00
8	ASSOCIACIÓ PLANIFICACIÓ FAMILIAR DE	PROMOCIÓ SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA: DES DE	7.000,00
9	DIOMIRA DE BARCELONA	"Clac! Barcelona Intercultural-Fotoperiodisme	4.000,00
10	ASSOCIACIÓ INTERCULTURAL LLATINS PE	Agència de Comunicació Intercultural ITACAT	6.400,00
11	EII CASC ANTIC (ESPAI INCLUSIÓ I FO	Apropament a la Diversitat Cultural	4.000,00
12	CURCUMA SCCL ACCIO DIVERSITAT	Interculturalitat amb perspectiva de gènere	8.000,00
13	ASSOC. CASALS I GRUPS JOVES DE GATA	Joves i interculturalitat: Revisem-nos per se	2.500,00
14	INSTITUT DIVERSITAS SCCL	"Vincles per la diversitat"	6.500,00
15	CASA ASIA	Barcelona Coral Àsia	7.500,00
16	FUNDACIÓ GUNE PER A LA INFÀNCIA	Teixint veus de dona	3.000,00
17	SECRET.D'ENTIT.SANTS-HOSTAFRANCS I	TAULA INTERCULTURAL	6.000,00
18	ASSOCIACIÓ CARABUTSI	Conèixer..(cont)La Memòria s'escriu en femení	5.000,00
19	ASS.CAT.INTEG.HOMOS.BISEX.TRANSSEX.	Sensibilització des de les dissidències i Lab	4.000,00
20	ASSOCIACIÓ RED DE SOLIDARIDAD PARA	Enfortiment convivència i diàleg amb CNV	2.000,00
21	ASOC COORDINADORA MENTORIA SOCIAL	Europ mentoring summit:Mentoring for social	3.500,00
22	MUJERES PALANTE	Formació en mediació intercultural i prevenci	3.000,00
23	CENTRO EURO ÀFRICA DE CATALUNYA	III. Edició VINE CONEIX L'ATERITAT DEL TEU VE	3.800,00
24	RED EUROPEA MUJERES PERIODISTES	Interculturalitat i apoderament de gènere	2.000,00
25	ANTROPOLOGIES DE BARCELONA	L'antropologia com a punt de trobada	7.500,00
26	ASSOC PROM CENTRE CULTURA DONES F.B	Migròctones	5.000,00
27	FUND.LA RODA ACC.CULT. LLEURE	Mosaic de Colors 2020	5.000,00
28	FUNDACIO PRIVADA VOZES	Orquestra Cambra Iberoamericana de Catalunya	4.020,00
29	ASSOCIACIÓ CULTURAL MARABAL	Creació XIC: arts escèniques comunitàries per	6.200,00
30	FEDERACIO D'ASSOC GITANES DE C	Sastipen Talí - (salut i llibertat) Promoció	6.000,00
31	ASS DESENV CULTURAL AMBIENTAL HUMÀ	MIGRART	2.149,00
32	ASSOCIACIÓ INTER-ACCIÓ	Guias Comunitarias de Rutas Intercult género	5.000,00
33	ASSOCIAC.CAF, COMUNITATS AUTOFINANÇ	Trobades d'interculturalitat i cohesió a les	3.000,00
34	ASS. INT. SOLIDARITAT I COOP. SUDS	TRENCANT EL RELAT HEGEMÒNIC A TRAVÉS DE LA FO	7.000,00
35	ASOC. CULTURAL LA QUINTA PATA	Microhistorias Migrantes -9º edició-	4.300,00
36	ASOCIACIÓN LA TREGUA, ARTE Y TRANSF	M.i.A Barcelona (Migració i Art)	3.500,00

(Continua a la pàgina següent)

Xc 11 - Accions per promoure la perspectiva intercultural (cont.)

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
37	ESPLAIS CATALANS	Interculturalitat i treball en xarxa al lleur	2.000,00
38	ALIA, ASSOC CULTURAL DONES RECERCA	LA XARXA DE PENÉLOPE	4.500,00
39	ASOCIACIÓ CULTURAL UCDM	Fasih Ur Rehman 40 anys dedicats al Kathak	2.000,00
40	ASSOCIACIÓ CREART	De la solitud a la comunitat: un diàleg artístic entre dones diverses const	1.500,00
41	FUNDACIO FRANCESC FERRER I GUA	Convivència i cohesió. Particip. i intercult.	3.000,00
42	ASSOCIACIÓ CULTURAL MEXICANO-CATALÀ	Casa Mèxic Barcelona - espai comunitari	3.000,00
43	ASS. TERNE ROMA ACTION BARCELONA	CAFÉ ROMANI GODJIPEN (pensament i reflexió)	3.500,00
44	ASSOCIACIÓ CULTURAL PER A LA COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT AZAHARA	Barcelona és mixtura	2.000,00
45	ASSOCIACIÓ CULTURAL EL MIRADOR	BARRIFILMS	4.000,00
46	EL GENERADOR ART I CREACIÓ CUL	Accions per a la interculturalitat al Hop20	3.000,00
47	ALMENA COOP FEMINISTA SCCL	#DretsRereLaPorta:Drets Treball. Llar i cures	2.000,00
48	ASSOCIACIÓ INTERCULTURAL PUNT COMÚ	DIARI/REVISTA EL MIRADOR DELS IMMIGRANTS	8.000,00

Xd 11 - Accions per promoure la transferència i l'aprenentatge de sabers culturals diversos

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	ASSOCIACIÓ CATALUNYA-LIBAN	EL CONEIXEMENT MUTU A TRAVÉS DE LA DIVERSITAT	4.000,00
2	RROMANE SIKLYOVNE (ASS. JOVES	Ludoteca Musical Romaní	1.500,00
3	CONNECTATS SCCL	Sudversa - mirada a Bcn desde el sur global	6.000,00
4	CENTRO CULTURAL GITANO LA MINA	30é Festival de Cante Flamenco de La Mina	4.000,00
5	SINDIHOJAR / SINDILLAR	Cicle d'Art i Política de l'estima	8.000,00
6	SERVEIS FINANCERS ISLAMICS-COOPHALA	Congrés de Barcelona per a les finances islàm	2.000,00
7	CENTRO ESTUDIOS Y INVESTIGACION EN	IV Congrés de Barcelona per a les finances is	1.500,00
8	ASSOCIACIÓ CULTURAL I EDUCATIVA KET	Dansa amb instrument	1.100,00
9	As. Padres y Profesores Ucranianos	Divulgación de la cultura ucraniana	4.000,00
10	ASOC MUNTICULTURAL NAKERAMOS	ROMANÓ KHER (LA CASA ROMANÍ)	5.000,00
11	SECRET.D'ENTIT.SANTS-HOSTAFRANCS I	XERREM D'ARREU	3.000,00
12	ASSOC PROM CENTRE CULTURA DONES F.B	Vis a Bis	3.000,00
13	FUNDACIO PRIVADA BAYT AL-THAQAFI	Jornades Gatzara	2.000,00
14	Associació B&C (Broad&Cast)	Festival Crea Mujer	3.000,00
15	ASS.UCRAÏN.CAT.TXERVONA KALYNA	ENSENYAMENT DE LA LLENGUA, LA CULTURA I LA HI	4.650,00
16	FUNDACIÓ GUNE PER A LA INFÀNCIA	Cinemigrante - Difusió i formació	9.000,00

(Continua a la pàgina següent)

Xd 11 - Accions per promoure la transferència i l'aprenentatge de sabers culturals diversos (cont.)

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
17	FUNDACIÓ PRIVADA PERE CLOSA	CONTES RROMANE I QUI SOM ELS RROMA?	4.000,00
18	ASSOCIACIÓ KERAS BUTI	Keras buti- teixir sabers gitanos	4.000,00
19	FUNDACIÓ SURT, FUNDACIÓ DE DONES, F	AKANASTE ROMNJA	3.000,00
20	CULTURAL NAU BOSTIK	Prollema, ensenyant llengüa materna	4.500,00
21	ASSOC. PROMANE GLASURA-VEUS GITANES	Memòria i antigitanisme de gènere	8.000,00
22	ASSOCIACIÓ INTER-ACCIÓ	MOVGCAT arxiu virtual de la Memòria Oral i Vi	5.000,00
23	ASS. INT. SOLIDARITAT I COOP. SUDS	LA DIÀSPORA PALESTINA, ESPAI DE RESISTÈNCIA I	3.000,00
24	AULA D'IDIOMES SCCL	L'Iraq i el Líban. Conflicte, poesia i art	1.750,00
25	ASOC. RED MIGRACION GENERO Y DESARR	Escola Feminista Descolonial, eina per la con	4.000,00
26	FED. ASSOC. CAT. DEL POBLE SAHRAUÍ	Descobrint el Sàhara Occidental	3.000,00
27	CENTRE D'ESTUDIS AFRICANS C.A.E.	CARTOGRAFIA DE CONEIXEMENTS	6.000,00
28	DIVERSIA	VII Mostra de Cinema Día de Brasil	2.000,00
29	ASOC. HIBISCUS DE AFRO ESPAÑOLAS Y	Black Barcelona Encuentro (V Aniversario)	6.500,00
30	AS. CLUB AMIC DE WANAFRICA	Muslim-Meninas	7.000,00

Xe 11 - Foment de la participació social, política i econòmica de persones d'orígens i contextos culturals diversos en tots els espais de la ciutat

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	EXIL	Programa d'activitats socio-culturals per al foment de la cultura popular p	2.200,00
2	COORDINADORA D'ENTITATS DEL POBLE SEC	Compartim Poble-sec	5.000,00
3	FED. DE ASOCIACIONES AMERICANAS EN	AVE FENIX 2020	5.000,00
4	ASSOCIACIÓ JOSUR ATTAWASOL INTERMED	Kanat Al-Bahr	1.500,00
5	ASS.JOVES GITANOS DE GRACIA	Promocio de la joventut gitana, migrada en el	3.000,00
6	CASTELLERS DEL POBLE SEC	Tots som una colla	2.987,50
7	FUNDACIÓ PRIVADA PERE CLOSA	Romaprem	5.000,00
8	AGRUP ENTITATS DESENV POBLE GITANO	Interculturalitat i cohesió del Poble Gitano	3.500,00
9	ASS. MIGRACIÓ I ESS-MIGRESS	II Fira d'Economia solidària migrant i divers	4.299,84
10	ASOC. CULTURAL ATENEU DEL RAVAL	3a edició La Olla Común- Festival de Cultura	4.000,00

ANNEX 3. Ressò mediàtic als mitjans de comunicació

9 impactes

LOS CHINOS QUE HAN SALVADO NUESTROS BARES DE BARRIO

• Ciudadanos de origen chino han tomado los mandos en muchos bares que amenazaban cierre por falta de relevo generacional. Mantienen sus tapas de siempre y a veces añaden platos de sus zonas de origen.

Yan Lily i Qiu Dennis del mostrador del Bar Bodega Calvo.

“Deberíamos preguntarnos, en primer lugar, por qué hace falta una diferenciación entre ‘ellos’ y ‘nosotros’”, comenta en ese sentido Khalid Ghali, comisionado de Diálogo Intercultural del Ayuntamiento de Barcelona, que sigue con la misión de combatir estereotipos, estigmas y racismo con proyectos como la **Red BCN Antirumores**. “En segundo lugar, es necesario remarcar que esta perspectiva etnocéntrica parte de una lógica racista en la que se jerarquizan los orígenes para definir la calidad, en este caso, de los bares de tapas y bocadillos regentados por miembros de la comunidad china”. Es decir: ponemos la lupa en su origen para menospreciar su calidad, algo que no hacemos cuando hablamos de restaurantes italianos o japoneses.

https://elcomidista.elpais.com/elcomidista/2020/01/15/articulo/1579099170_913305.html?ssm=IG_CM_ECD

<https://www.elsaltodiario.com/racismo/representacion-asiaticos-pantalla-industria-audiovisual>
<https://directa.cat/lart-i-el-racisme-quan-el-totes-no-ens-representa/>

OPINIÓ

L'art i el racisme: quan el "totes" no ens representa

Des de **Catàrsia** va sorgir l'oportunitat de crear una campanya, amb el suport de la **Xarxa BCN Antirumors**, que es titula **Racisme al món artístic** i que té com a principal objectiu sensibilitzar i visibilitzar la realitat d'una comunitat minoritzada, en aquest cas d'origen asiàtic o asiàticdescendent, i involucrada d'alguna manera en la indústria artística. S'ha de recalcar que **Catàrsia** és una associació d'asiàticdescendents, on les seves integrants compten amb diverses trajectòries formatives i professionals. Aquesta interdisciplinarietat es complementa mútuament per poder autogestionar els projectes propis de manera independent.

http://www.laindependent.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=9003:cal-continuar-treballant-per-positivar-i-donar-li-valor-a-la-riquesa-intercultural&catid=65:organitzacions-socials&Itemid=102&lang=ca

<https://www.elperiodico.cat/ca/rubi/20201009/rubi-combatra-els-estereotips-socials-amb-una-xarxa-dagents-antirumors-8149477>

SERVEI DE CIUTADANIA

Rubí combatrà els «estereotips socials» amb una xarxa d'agents «antirumors»

Al llarg d'aquests mesos s'imparirà un conjunt de tallers per formar els voluntaris que acabin conformant un grup per «promoure» la diversitat.

Pau Navarro, regidor de Ciutadania, remarca que el consistori pretén «erradicar» la connotació «negativa» de les «persones migrants».

1 Es llegirà en 1 minuts
Un article de El Periódico

Rubí
09 de d'octubre del 2020. Actualitzada 11 de d'octubre del 2020 a les 11:43

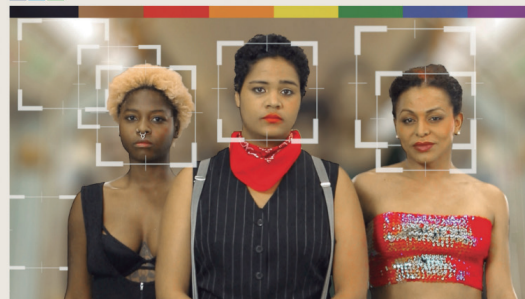
L'Ajuntament de Rubí, mitjançant el Servei de Ciutadania, impulsarà la creació d'una «xarxa antirumors» integrada per veïns de la ciutat que hagin rebut formació en «diversitat cultural» per combatre els «estereotips». Una iniciativa semblant a la que l'Ajuntament de Barcelona va impulsar després del 17-A per combatre missatges islamofòbics.

https://mediavod-lvt.rtve.es/resources/TE_STERCLA/mp3/4/7/1606233380074.mp3
<https://beteve.cat/agenda/cicle-interculturalitat-lgtbi-activitats/>

Centre LGTBI: cicle d'activitats per la interculturalitat

Del febrer al 30 d'abril, diferents dies i horaris (gratuït). Centre LGTBI (carrer del Comte Borrell, 22)

Cultura betevé | Núria Diaz | Dimarts, 18 de Febrer del 2020, a les 17:05

el més vist

Argimón: "L'explosió de contagis que els experts vaticinaven per Nadal de moment no s'ha produït"

Coronavirus a Catalunya: última hora. El govern proroga les restriccions fins al 24 de gener

Mortalitat massiva de roquerols arran del fred

Sis consells per mantenir l'escalfor a casa

El Mossos desallotgen un dels pisos de Ca l'Espinosa, a Gràcia

Amb el cicle Interculturalitat LGTBI, Dinlegs per a una Memòria Plural, el Centre LGTBI de Barcelona dedicarà tres mesos a reflexionar i debatre sobre diverses realitats que afecten les persones LGTBI racialitzades i/o migrants. L'objectiu és avançar en la construcció d'una memòria plural que incorpori una mirada intercultural i visibilitzi aquest col·lectiu, principalment en el context de la ciutat.

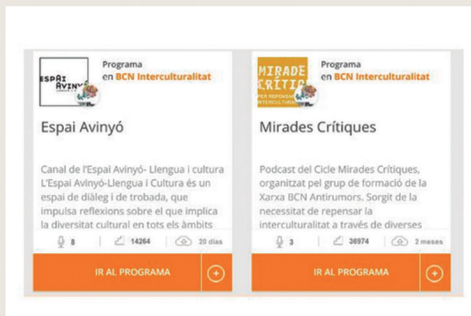
<https://beteve.cat/artic/audiollibres-podcasts-musica-gratis-confinament/>

Audiollibres, podcasts i música gratis durant la quarantena

Audiollibres, podcasts, música amb descàrrega gratuïta... Compliem propostes per escoltar i descansar de les pantalles!

Artic ▾ | Cristina López | Dimarts, 5 de Maig del 2020, a les 16:00

- **Programa BCN Interculturalitat:** el Programa BCN Interculturalitat impulsa podcasts per oferir eines amb les quals combatre el racisme i la discriminació. En el seu canal d'Ivoox podeu accedir als podcasts de l'Espai Avinyó, amb les taules rodones que han tingut lloc aquest any o al cicle Mirades crítiques que organitza la Xarxa BCN Antirumors.

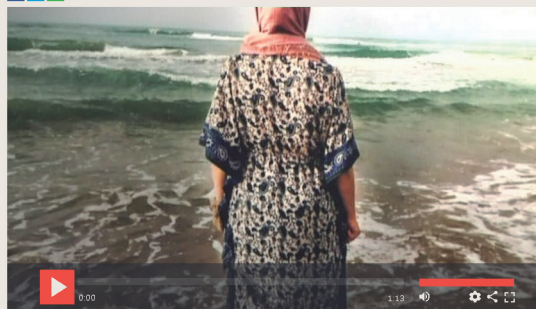

<https://beteve.cat/societat/exposicio-dones-magrebines-trinitat-vella-suds/>

Dones magrebines de la Trinitat Vella expliquen qui són a partir de fotografies

El resultat del treball es mostra en una exposició col·lectiva al Centre Cívic Trinitat Vella

Ester Magdalena ▾ | Laura Siles | Dimecres, 22 de Gener del 2020, a les 14:51

el més vist

Argimón: "L'explosió de contagis que els experts vaticinaven per Nadal de moment no s'ha produït"

Coronavirus a Catalunya, última hora. El govern proroga les restriccions fins al 24 de gener

Mortaldat massiva de roqueris arran del fred

Sis consells per mantenir l'escalfor a casa

Els Mossos desallotgen un dels pisos de Ca l'Espina, a Gràcia